

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI
FARS DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

SİMİN-İ DANIŞVER'İN İNTİHAB İSİMLİ ESERİNİN
İLK SEKİZ ÖYKÜSÜNÜN BAĞLAÇLAR AÇISINDAN
İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Sevgi BAYTEKİN

184209021002

Danışman

Prof. Dr. İbrahim KUNT

KONYA-2022

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	3
ÖZET	5
ABSTRACT	6
GİRİŞ.....	7
SÎMÎN-İ DÂNİŞVER HAKKINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR İLE HAYATI, ESERLERİ VE ÜSLUBU	7
SÎMÎN-İ DÂNİŞVER HAKKINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR:	7
SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN HAYATI	8
SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN ESERLERİ	9
SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN ÜSLÛBU.....	10
BİRİNCİ BÖLÜM.....	12
SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN İNTİHAB İSİMLİ ESERİNİN İLK SEKİZ ÖYKÜSÜNÜN ÖZETİ ve BAĞLAÇLAR	12
SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN İNTİHAB İSİMLİ ESERİNİN İLK SEKİZ ÖYKÜSÜNÜN ÖZETİ	12
FARŞÇA BAĞLAÇLAR VE ANLAMLARI	22
Basit Bağlaçlar	22
İkili Bağlaçlar	23
Bileşik Bağlaçlar.....	23
İKİNCİ BÖLÜM	25
SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN İNTİHÂB İSİMLİ ESERİNİN İLK SEKİZ ÖYKÜSÜNÜN BAĞLAÇLAR AÇISINDAN İNCELENMESİ	25
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	69
SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN İNTİHAB İSİMLİ HİKAYE MECMUASININ İLK SEKİZ HİKAYESİNİN TERCÜMESİ.....	69
SONUÇ	118
KAYNAKÇA	119

ÖNSÖZ

Edebiyat, asırlardır dünyanın her yerinde, her köşesinde toplumsal, sosyal, kültürel vb. faaliyetlerden etkilenecek şekilde gelişmiştir. Dönem dönem yaşanan gelişmeler halkın düşüncelerini etkilemiştir. Bu hususta özellikle İranlı kadın yazarlar hem edebiyatçı olduklarından hem de kadın olduklarından dolayı başta kendileri olmak üzere, hemcinsleri ve tüm dünya kadınları için konuşmuş, yazmış ve haklarını aramışlardır.

Bu çalışmanın araştırma konularından biri olan Sîmîn-i Dânişver, İran'ın önde gelen ilk kadın yazarlarından biri olmakla beraber İran yazarlar Derneğinin de kurucularından biridir. O, içerisinde bulunduğu her faaliyete kadınların sesi daha gür çıksın diye destek vermiştir. Sîmîn-i Dânişver, hemen hemen her eserinde toplum sorunlarını dile getirmiştir. Sîmîn-i Dânişver'in ünlendiği Suvshun eseri Fars edebiyatının en gerçekçi eserlerinden biri olmuştur.

Bu çalışma, Sîmîn-i Dânişver'in hayatı, eserleri ve üslubunun araştırılması ile İntihâb isimli eserinin ilk sekiz öyküsünün bağlaçlar açısından incelenmesini içermektedir.

Giriş ve üç bölümden oluşan bu çalışmanın Giriş kısmında Sîmîn-i Dânişver'in hayatı, üslubu ve yazdığı eserler hakkında bilgi verilmiştir. Birinci bölümde kısmen bağlaçlar hakkında bilgi verilmiş olup Sîmîn-i Dânişver'in İntihâb isimli eserinin ilk sekiz öyküsünün bağlaçlar açısından incelemesi yapılmıştır. İkinci bölümde ise her bir eser kendi içinde bağlaçlar açısından alt ana başlıklar halinde incelenmiştir. Üçüncü bölümde İntihâb isimli eserin ilk sekiz bölümünde bulunan hikayelerin tercümeleri sunulmaktadır.

Sonuç kısmında ise çalışmadan elde edilen bilgiler değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeye Modern İran Edebiyatında bağlaç kullanımı hakkında az da olsa bir kanaate varmak hedeflenmiştir.

Bu çalışmada desteklerini esirgemeyen, her aşamasında çalışmama engin bilgileriyle katkısı olan saygıdeğer ve kıymetli hocam Prof. Dr. İbrahim KUNT'a teşekkürlerimi bir borç bilirim.

ÖZET

SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN İNTİHÂB İSİMLİ ESERİNİN İLK SEKİZ ÖYKÜSÜNÜN BAĞLAÇLAR AÇISINDAN İNCELENMESİ

Bu çalışmada modern İran edebiyatının şekillenmesinde önemli bir role sahip olan Sîmîn-i Dânişver'in İntihâb isimli eserinin ilk sekiz öyküsünün bağlaçlar açısından incelenmesine yer verilmiştir.

Çalışma giriş kısmından sonra iki ana bölüme ayrılmış olup girişte Sîmîn-i Dânişver'in hayatına, üslubuna ve eserlerine yer verilmiştir. Birinci bölümde kısmen bağlaçlar hakkında bilgi verilmiş olup Sîmîn-i Dânişver'in İntihâb isimli eserinin ilk sekiz öyküsünün bağlaç açısından incelemesi yapılmıştır. İkinci bölümde ise her bir eser kendi içinde bağlaçlar açısından alt ana başlıklar halinde incelenmiştir.

Çalışmanın hedefi modern İran edebiyatında örnek rol olan Sîmîn-i Dânişver'in İntihâb adlı eserinin ilk sekiz öyküsünün bağlaçlar açısından çevirileriyle birlikte incelenerek akademik ortama aktarmaktır.

Anahtar Kelimeler: İran romanı, İntihâb, Sîmîn-i Dânişver, Bağlaç

ABSTRACT

AN EXAMINATION OF THE FIRST EIGHT STORIES OF SIMIN-E DANISHVER'S WORK TITLED INTIHAB IN CONNECTIONS

In this study, the first eight stories of *Sîmîn-i Dânişver's Intihab*, which has an important role in shaping modern Iranian literature, are examined in terms of conjunctions.

The study is divided into two main parts after the introduction and *Sîmîn-i Dânişver's* life, style and works are included in the introduction. In the first part, information about conjunctions is given, and the first eight stories of *Sîmîn-i Dânişver's* work named *Intihâb* are examined in terms of conjunctions. In the second part, each work is examined in terms of conjunctions in sub-main headings.

The aim of the study is to analyze the first eight stories of *Sîmîn-i Dânişver's Intihab*, which is an exemplary role in modern Iranian literature, in terms of conjunctions, together with their translations, and transfer them to the academic environment.

Key Words: Iran novel, *Intihâb*, *Sîmîn-i Dânişver*, Conjunction

GİRİŞ

SÎMÎN-İ DÂNİŞVER HAKKINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR İLE HAYATI, ESERLERİ VE ÜSLUBU

SÎMÎN-İ DÂNİŞVER HAKKINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR:

Bugüne kadar Sîmîn-i Dânişver'in eserleri ve eserlerinin incelemeleri üzerine yazılmış olan birkaç önemli makaleyi şu şekilde sıralayabiliriz:

Ghobadi Hüseyin Ali-Nuri Khatunbani Ali, Sîmîn-i Dânişver'in romanlarında sembolizm, Mistik Edebiyat Araştırmalar (Gohar Goya) Dergisi, Güz 2007, Cilt 5, Sayı 3; Sayfa 63-86.

Hasanlı Kavous-Salori Qasım, Sîmîn-i Dânişver'in eserlerinde feminizm belirtileri, Kadın Çalışmaları Dergisi, İlkbahar-Yaz 2007, Cilt 5, Sayı 1; Sayfa 5-25.

Abbaszadeh Khodavirdi-Taharloo Haniyeh, Sîmîn-i Dânişver'in eserlerinde bir kadın imajı, Baharestan SoHan Dergisi, Sonbahar-Kış 2011, Cilt 7, Sayı 18; Sayfa 31-50.

Ghanbari Bitā, Sîmîn-i Dânişver'in eserlerinin sosyolojik analizi, Kültürel Sosyoloji Dergisi, Kış 2016, Cilt 7, Sayı 4; Sayfa 131-157.

Ghobadi Hüseyin Ali-Aghagohadeh Firdevs Seyed Ali, Sîmîn-i Dânişver'in Suvshun romanındaki baskın söylemlerin analizi, Edebi Eleştiri Yayını, Yaz 2009, Cilt 2, Sayı 6; Sayfa 149-183.

SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN HAYATI

Sîmîn-i Dânişver, 1921 yılında İran'ın Şiraz vilayetinde dünyaya gelmiştir.¹ İlköğretim ve lise yıllarında İngilizce eğitim almıştır.² Ayrıca birincilikle mezun olmuştur. Üniversitesine ise Tahran Üniversitesi Fars Dili ve Edebiyatında devam etmiştir. Sîmîn-i hanım Farsça modern hikâye yazar ilk İranlı yazarlardan biridir. Ayrıca Sîmîn-i Dânişver, İran Yazarlar Derneğinin ilk kurucularından ve üyelerindendir biridir. Bu derneğin ilk başkanıdır. Sîmîn-i Dânişver, babasının vefatından sonra çalışmaya başlamıştır. İran gazetesinde yazılar ve makaleler yayınlamıştır. Ardından aynı gazete de dış propaganda bölümünde müdür yardımcısı olup daha sonra Tahran radyosunda görev almıştır.

1910 yılında yine aynı Tahran Üniversitesi Fars Dili ve Edebiyatı alanında doktora yapmıştır. Üç yıl sonra Amerika Stanford Üniversitesinden burs alıp iki yıl Amerika'da okumuştur. Bu süre zarfında İngilizce hikaye yayınlamıştır. Amerika'daki burslu eğitimi bittikten sonra tekrar İran'a dönüp Tahran Güzel Sanatlar Üniversitesinde ders vermeye başlamıştır.

1919 yılında Tahran Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi alanında profesörlük unvanını almıştır. Eşi Celâl Âl-Ahmed'i kaybetmeden kısa bir süre önce 1929 yılında Suvshun romanını yayınlamıştır. Sîmîn-i Dânişver bu romanıyla ünlenmiştir. Günümüze kadar bu roman defalarca kez yeniden basılmıştır. Sîmîn-i Dânişver'in bu üslubu ve açık ifadesi, siyasi ve sosyal olaylar neticesinde şekillenmiştir. Suvshun, Çağdaş İran Edebiyatının en çok satan romanlarından biri olmuştur hatta Sadegh Hedayat'ın Kör Baykuş eserinden sonra en çok satan roman olmuştur.

Sîmîn-i Dânişver, solunum yetmezliği sebebiyle hastaneye yatmıştır. Üç hafta sonra teşhisi konulup taburcu edilmiştir. Hastalıktan dört yıl sonra grip olup tekrar uzun bir hastalığa tutulmuştur. Bu kez hastalığına yenik düşüp 8 Mart 2012 yılında gözlerini dünyaya kapamıştır. Naaşı ise Beheşt Zehra'daki sanatçılar bölümüne defnedilmiştir.

¹ Gökteke, Cemile, (2019),Z Sîmîn-i Dânişver'in "Kime Selam Vereyim?" Kitabındaki Hikayelerin İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Konya, s. 21

² Gökteke, age., s. 21.

SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN ESERLERİ

Sîmîn-i Dânişver'in eserleri şu şekilde üç kategoriye ayrılabilir: Hikayeleri, Romanları ve Kurgu Dışı Eserleri

Seçilmiş Hikayeler Koleksiyonları:

- Sönmüş Ateş – آتش خاموش – Mayıs 1948
- Cennet Gibi Bir Şehir – شهر چون بهشت – Ocak 1962
- Kime Selam Vereyim? – به که سلام بکنم – Haziran 1980
- Göçmen Kuşlara Sor – از پرندۀ های مهاجر بپرس – 1997

Romanları:

- Siyavuş – Dânişver'in en ünlü eseri – Temmuz 1969
- Derbederlik Adası – جزیره سرگردانی – 1993
- Derbederlik Dağı – کوه سرگردانی
- Derbeder Kervancı – ساریان سرگردانی – 2001

Kurgu Dışı Eserleri:

- Celal'in Gün Batımı – غروب جلال – Revak Yayınları – 1981
- İran Halı Başyapıtları – شاهکار های فرش ایران
- Budizmin Zeni – ذن بودیسم
- İran Endüstri Rehberi – راهنمای صنایع ایران

SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN ÜSLÛBU

Sîmîn-i Dânişver çağdaş edebiyatta önemli derecede üslup sahibi kadın yazarlardan biridir. Yazar eserlerine gelenek göreneklere eleştirel bir anlatım katarak yeni bir anlam kazandırmıştır. Yazar, dönemin sosyal ve politik durumlarının da etkisini gösteren birçok eser yazmıştır. Şehir hayatının farklı yönlerini, insanlar arasındaki ilişkileri eserlerine yansıtabilen ender yazarlardan birisidir.

Sîmîn-i Dânişver, İran edebiyatında modern hikaye yazan ilk kadındır. Yazarın eserlerindeki üslup ve anlatım, dönemin sosyal ve siyasi durumundan ortaya çıkmıştır. Sîmîn-i Dânişver eserlerinde klasik olmak yerine çıkıp fütürist, modern, bilgin, çizgisi olmayan bir tutum izlemiştir.

Yazar, her bir eserinde kendine has betimlemesiyle, üslubuyla okuyucuyu kendisine bağlamıştır. İran edebiyatının ilk kadın modern hikaye yazarlarından biri olup benzersiz bir şekilde akıcı ve açık anlatımı benimsemiştir. Ayrıca eserlerinde her ne kadar toplumsal, sosyal ve siyasi konularda eleştirel bir tarzda yazsa da yine kullandığı üslubuyla yazısını yumuşatmıştır.

Ayrıca Sîmîn-i Dânişver'in eserlerine genel olarak bakacak olursak çoğunlukla teması kadın, kadının toplumdaki yeri, kadının varlığı, kadının başarısı, hak, adalet, haksızlık vb. konular ele alınmıştır. Çoğunlukla yazdığı eserlerde kadını yüceltmıştır.

Her ne kadar dönemin siyasi dalgalanmalarına maruz da kalsa Sîmîn-i Dânişver yine aynı çizgisinde devam etmiştir, yine yazmaya devam etmiştir. Hatta yazar evli olduğu için o günkü toplumun şartlarından eserleri pek tutulamamıştı. Eşi de çok fazla yazarın destekçisi olmadığından yazıları ön plana çıkmamıştır. Bu tabuyu Siyavuş adlı eseriyle kırmıştır. Ülke sınırlarının dışından bile okuyucuları olmuştur. Ayrıca Sîmîn-i Dânişver, Amerika'daki aldığı eğitimler sırasında çok fazla okuduğundan yazılarında bu eğitimlerle ilgili bilgilerini de kullanmıştır.

Sîmîn-i Dânişver “Keşke dünyayı, doğuran ve yaratılışın değerini bilen kadınlar yönetseydi.” Sözüyle kadın duyarlılığının ne derece önemli olduğunu ifade etmektedir. Bu öneme binaen hikayelerinde temel kahraman genellikle kadınlardır ve kadının etrafında şekillenen olaylar zinciri yine onun hayatına ayna tutmaktadır. O’nun hikâyelerinde kadına yaklaşımında da var olan bu duyarlılığın ortaya konması zaman zaman feminist düşünceyle izah edilmiştir³.

³ Gökteke, age., s. 30.

BİRİNCİ BÖLÜM
SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN İNTİHAB İSİMLİ ESERİNİN İLK SEKİZ
ÖYKÜSÜNÜN ÖZETİ ve BAĞLAÇLAR

SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN İNTİHAB İSİMLİ ESERİNİN İLK SEKİZ
ÖYKÜSÜNÜN ÖZETİ

LİKÂ'U'S-SALTANAH (لقاء السلطنة) “SALTANATIN YÜZÜ”
ÖYKÜSÜNÜN ÖZETİ

Her ne pahasına olursa olsun kendisiyle röportaj yapıp kendisini anlatmaya çalışan bir karakter ve onun etrafında şekillenen diğer karakterlerden ve onlarından hikayelerinden bahseden kısa bir öykü. Öyküde Abbas Guli Han adında bir karakter var ki kendini anlatmaya çalışan hep yanlış anlaşılan yanlış anlatılan bir karakter. Bir gün bir röportaj yapılıyor ve o röportajda kendisinin adı soruluyor. O da: “ben Abbas Guli Han ama İrec Mirza ve Ali Merdan Han’ın bestelediği ağzını eğen Abbas Guli Han” diyerek cevap verir. Ardından muhabir babasının annesinin adını sorar. Annesinin uzun süre kemoterapi aldığını saçlarının döküldüğünü vs. betimleyici bir üslupla anlatır. Muhabir başka diyerek anlatmasını ister. Abbas bey hemşire hanımı da tanıtır. Aslında isminin Güneş Kolah olduğunu fakat bu ismin yakışmadığını anlamının güzel olmadığını ve idarenin bu duruma el atmasıyla isminin Lika al Saltanah olduğunu söyler. Yazar, Lika al Saltanah’ın çocukluktan beri hep bir bakanın, padişahın ismini takip etmesini istediği bir hayali olduğundan bahseder. Asıl karakter Abbas Guli Han’da Lika al Saltanah’a bakan bir eş bulmak için üç adet tiyatro bileti alır. Biletin biri eski bakan için. Tiyatroya giderler. Lika al Saltanah bakanın yanında yer almak ister fakat bakan iki ucube kadınla birlikte gelir ve kurulur. Lika al Saltanah’ın yanına da paspal biri oturur. Lika sessizce sorar: “siz bakan değil misiniz?” yanındaki kişi de “hayır, ben bakanın müşaviriyim” der. Lika al Saltanah içinden söylenerek seni de nasıl müşavir olarak almış derken müşavir “onu bakana sorun” der. Lika al Saltanah müşavire ismini sorar. Müşavir isminin “kal” olduğunu söylemek istemese de söyler ve neden ismini “kal” koyduklarını annesinin tüm oğullarını

kaybettiğini ve kendisini de kaybetmek istemediği için “kal” koyduğunu açıklar. Daha sonra tiyatronun birinci perdesi biter. Bakan ve iki kadın çıkarlar arkasından Abbas, Lika al Saltanah ve müşavir de çıkar. Müşavir bakanın kulağına bir şeyler der. Abbas ve Lika al Saltanah’ın yanına doğru iki kişi gelir. Abbas kendini tüm içtenliğiyle şöyle tanıtır: “ben Abbas Guli Han ama İrec Mirza ve Alı Merdan Han’ın bestelediği gibi ağzını eğen Abbas Guli Han değilim” der. Sonra “bu da Lika al Saltanah” der. Eski Bakan’da yanındaki iki kadını tanıtır. “Ahtar al Muluk ve Şems al Dawla”. Ana karakter Abbas bakanın müşaviri “kal” a Lika al Saltanah için vakit almasını söyler o da hemen ertesi gün saat dokuza gelmesini söyler. Ertesi gün saat dokuzda Lika al Saltanah bakanın yanına gider. Bakan kendisine bir sandalyeye oturmasını söyler. Lika al Saltanah’da “siz benim kim olduğumu biliyor musunuz? Ben Lika al Saltanah” der. Bunun üzerine bakan da alaycı bir üslupla o zaman iki sandalyeye oturun der.

Yukarıda özetinde okuduğumuz üzere yazar olabildiğince betimleyici, açıklayıcı ve öykücü anlatım biçimlerinden yararlanarak vb. öyküsünü tamamlamıştır. Ayrıca bu kısa öyküde birden fazla حرف ربط ساده (basit bağlaç), حرف ربط مزدوج (ikili bağlaç) ve حرف ربط مرکب (bileşik bağlaç) kullanılmıştır.

HERŞEYİN ÖZÜ (اسطقس) ÖYKÜSÜNÜN ÖZETİ

Bu hikaye, bir kadının ihtiyar birinden hem aşık hem de aşık olan aşığını doğurmasını ister ve ihtiyar zikirlerden sonra kadın ve erkeği kabul edeceğine söz verir. Zikir Nimetullah manastırında olur. Kadın ve erkek yaşlı adamın önünde diz çöker. İhtiyar onlara Heydari ve Nimetullah mezhebinden olduklarını, onların babalarının ve babalarının babalarının ellerinin birbirlerinin kanının bulaştığını söyler. İhtiyar onlara Pluvar kalesinin zirvesine çıkmaları gerektiğini ve orada Ravent dalı ve hemen onun yanındaki iki çiçeği kurutup hayatlarının sonuna kadar saklamaları gerektiğini söyler. Kadın: “Adel Weiss’in çiçeğimi?” der. İhtiyar ise onun farklı olduğunu söyler. Daha sonra kadın ve erkek yola koyulurlar. Etraflarında bir sürü kadın ve erkek dağcılar zirveye ulaşmak üzereyken onların hiç acelesi yoktur. Yürürlerken bir gence rastlarlar ve ona İsmi Azam’ı sorarlar. Genç ise “neden alemlerin Rabbini isim ve sıfatlarla sınırlandırmak istiyorsunuz? Diye sinirlenerek

cevap verir. Kadın “siz Şeyh İşrak, Şeyh Şahid, Şeyh Şehabuddin Sühreverdi misiniz? diye sorar. Ardından elinde bir kitapla hasırın üstünde duran heykel görürler. Heykeli gördüklerinde aradıkları adamın bu olduğunu anlarlar ve kadın geri dönmek ister fakat adam devam etmeleri gerektiğini söyler. Bunun üzerine yürürlerken kitap yazan bilge bir adam görürler. Ama adam daha onlar sormadan kitabın ucundaki “ismi azam yaratıcıdır” yazısını gösterir. Kadın “onu tanıyor musun? der. Adam “evet, o bir Arap” diyerek cevap verir. Dörtlük okurken Hayyam olduğunu hemen anlarlar. Kadın da erkek de Hayyam hayranıydılar. Adam insanların Hayyam’a “Hüccet al-Hak” adını verdiklerini söyler. Belki de ismi azam “hakikattir” der. Hayyam’dan Sadi’ye, Sadi’den Rumi’ye, Rumi’den Hafız’a derken kaleye varmalarına az kala kalenin üzerinde oturan dalgalı ipek bir elbiseli kadın görürler. Esir kadın onları anlayıp onlar sormadan onlara sorar: “soru nedir?” onlar da ismi azam der. Kadın ismi azam aşk der.

Bu hikaye semboller ve metaforlarla dolu aşklarını ölümsüzleştirmeye çalışan genç bir erkek ve kadının hikayesini anlatır. Yazar hikayesinde fazlasıyla betimleyici, mübalağa ve öyküleyici bir anlatım biçimi kullanmış olup birden fazla bağlaç kullanılmıştır.

SEÇİM (انتخاب) ÖYKÜSÜNÜN ÖZETİ

Büyük Han çocuklar için masaları, sıraları, yazı tahtaları vs. hepsini kendi aldığı bir lise yaptırır. Hatta müdürün, öğretmenlerin ve diğerlerinin maaşlarını da kendi cebinden öder. Yaşlılığında Şiraz’da bir incir bağında geçirir. Bu dönemde de şehirdeki insanların problemlerine yetişmeye çalışır, onlara çözüm bulur. Gün gelir Büyük Han vefat eder. Behmen cenaze törenine gider. Müdür, öğretmenler ve hikayenin asıl karakteri Behmen’in arkadaşı da törene gelirler. Onları Behmen cenaze alanına götürür. Orada birisi Büyük Han için ağıt yakarken bahçedeki ağaçlar bile sanki onu anlarcasına sallanırlar. Bir ara Behmen arkadaşını kenara çekip ona Büyük Han’ın annesi ve babasına yalan söyleyerek onu aldıklarını söyler. Hatta bunun evrakları Büyük Han’ın demir sandığında var der. Çocuk tekrar cenaze törenine gider ve gece Büyük Han’ın yaptırdığı camiye gider orada kalmak isteyince vekil birkaç gün sonra gitmesi gerektiğini söyler. Ertesi gün sabah kalkar ve din adamlarıyla birlikte

kahvaltı yapar. Sabah, öğle ve ikindi namazlarını din adamlarının arkasında kılar fakat kibleyi bile bilmezken kılar. Artık camiden çıkıp şehir parkına gider ve orada uyur. Sonra bir kadın polisle gelir çocuğu evine götürürler. Kapıyı yalancı annesi açar ama çocuk hemen odasına kapanır. Yalancı annesi öğle yemeğini getirip kapıyı tıklar ve yemeği oraya bırakır. O kadar acıkmış yemeğe hasret bir şekilde yemeğini hemen bitirir. Daha sonra aile albümüne bakar. Baktığında da Behmen'in dediği gibi yalancı annesinin hiç hamilelik fotoğrafı olmadığını fark eder. Sonra anne babasının yanına geçer. Onlar durumu şöyle açıklarlar: “biz çocuk sahibi olamıyorduk. Bu yüzden Şiraz, Cahram ve Fasa'daki tüm yetimhanelere başvurduk. Ama seni gördüğümüzde parmağı tuttun ve sanki süt emer gibi emdin. O zaman anladık ki seçim önemli.” Çocuk da dudak ucundan seçim önemli der ve yalan anne babasına sarılıp üçü birlikte ağlarlar.

Yazar bu hikayede çok fazla betimleyici anlatım biçimi kullanmıştır. Yine aynı şekilde metnin akışı için anlam bütünlüğü sağlamak için birçok bağlaçtan yararlanmıştır.

GİT KUYUYA SÖYLE (برو به چاه بگو) ÖYKÜSÜNÜN ÖZETİ

Bu hikâyede yazar entelektüel gibi davranan fakat aslında tam tersi ataerkil zihniyete sahip bir kocadan bahseder. Adam her sabah kalktığında herkese şunu yaptın mı bunu yaptın mı diye bağırır. Karısı adeta onun hizmeti için çalışır. Kendisini İran'ın entelektüel yazarlarından biri gibi görmesine rağmen karısı yazılarının çok yüzeysel olduğunu söyler. Ayrıca çok kibirli bir eş olduğunu da söylüyor. Kadın eşine bir psikoloğa gitmesi gerektiğini söylediğinde kocası herkesin deli bir kendisin akıllı olduğunu söyler. Bu karanlık beyinlerin öncüsü yüzeysel eli olan bu kalem kadını her gün zihinsel olarak tüketir. Kadın gününün çoğunu mutfakta geçirir. Kocasının her işi için eve berberin geldiğini terzinin geldiğini belirtir. Evlilik hayatı boyunca eşinin sadece bir kez kendisini savunduğunu söyleyen kadın olayı şöyle anlatır: “bir gün sinema bileti için sıra beklerken yoruldum ve oturdum. O sırada bir el omzuma dokundu ve kalkmıyor musun dedi.” Bunun üzerine kocası adamla kapışır ve hepsi birlikte karakola giderler. Kadın karakolda kraliyet marşı çalınca ayağa kalkmamak suç mu diye sorar. Poliste hayır diyerek cevap verir. Bunlardan sonra adam ehliyetsiz şoförlük yaparken kırmızı ışıktaki geçiş ve rüşvetle konuyu halleder. Daha sonra da

arabayı Sadi caddesindeki nehre atar. Orada kadının burun kemeri kırılır fakat hemen taksi çağırıp eve geçer. Toparlandıktan sonra eşine şöyle bir mektup yazar: “şimdilik mihrimi icraya koyuyorum ve ayrılmak için aile mahkemesinde seni göreceğim.” Buradan da anlaşıldığı üzere kuyu kadını sakinleştirir.

Yazar bu hikayeyi yazarken betimleyici, örnekleyici ve öyküleyici anlatım biçimlerinden faydalanmıştır. Ayrıca yazarın bu hikayesi de bağlaçlarla desteklenmiştir.

SAVAKİ (ساواکی) “CASUS” ÖYKÜSÜNÜN ÖZETİ

Bu hikayede Savak olan Mustafa Bey çok sevdiği eşine kendisini yakmasını gerektiğini ve ancak eşi kendisini yakarsa kurtulacağını söyler. Kadın da eşini dinler ve benzini alıp üstüne döker kibrit çakıp kendini yakar. Savak Mustafa çatı katında eşinin tiz seslerini duyar. Ardından aşağıya inip sevgilinin küllerini bir battaniyenin arasına toplayıp sevgilinin abisinin evine götürür ve şöyle der: “kız kardeşin kendisini yakmış.” Abisi biz sana gelinlikle getirdik sen küllerini mi getirdin der ve Mustafa oradan ayrılır. Arkadaşı Daniel’le kaçma planları yapar. İran yetkilileri casus olduklarını anlarırsa kendilerinin öldürülebileceklerini söyler. Dönemin şahının gideceğini hatta ailesinin gittiğini ne kadar çok parasının olduğunu şahın önce Mısır’a oradan Bahama’ya gideceğini söyler. Mustafa Daniel’le birlikte Londra’nın eteklerindeki bir eve yerleşir. Orada adeta Daniel’in eşi gibi olur. Daniel çalışır akşam gelir, o da yemek yapar ev süpürür. Akşamları hava almaya çıkarlar. Geceleri mahbube aklına gelir. Ve bu durumundan dolayı Daniel akıl hastanesine yatırmayı düşünür. Mustafa bu yaptıklarından pişmanlık duyar Allah’a tevbe eder ve Allah’tan af diler.

Bu hikayede yazar kendine has üslubuyla, betimleyici ve öyküleyici bir anlatım biçimi kullanmıştır. Yazar hemen hemen her paragrafta bağlaçlardan faydalanarak daha akıcı ve anlaşılır bir hikaye ortaya koymuştur.

KISMET AÇMA (بخت گشایی) ÖYKÜSÜNÜN ÖZETİ

Bu hikaye iki kız kardeş Rudabe ve Sudabe’yi konu alır. Sudabe, Rudabe’den daha büyüktür. Bir gün kız istemeye gelirler. Fakat evin büyüğünü değil küçük kızını istemeye gelirler. Gevher sultan mutfaktan çıkıp büyük hanıma durumu anlatır ve

büyük kızından önce küçüğünü evlendirmemesi gerektiğini söyler. Ama Gevher sultan damadın yüzüğü Rudabe'nin parmağına göre yaptırdığını görür. Sudabe'nin gözlerindeki gözyaşlarını da görür. Düğün günü Sudabe namaz kılma bahanesiyle odaya girip ağlar. Ardından Gevher sultan odaya girer ve şöyle der: “kalk, koca bulan bir kadın buldum.” Sudabe toplanır ve koca bulan kadının yanına gider fakat kadın müsait olmadığını önce parayı aldığını söyler. Sudabe parayı verir ama koca alamadan geri döner. Sudabe eğitimini bitirip bir lisede çalışır. Aynı lisede son yılda görev alan Dr. Murtaza ile çalışır. Dr. Murtaza kendisine evli ve iki çocuğunun olduğunu eşinin Fransızca öğretmenini olduğunu söyler ve bunun üzerine Sudabe Dr. Murtaza'nın eşinin öğretmenlik yaptığı okula gidip Fransızca öğrenmek istediğini söyler fakat Janet'in vakti yoktur. Dr. Murtaza iki eşinin olmasını istemese de dört hakkı olduğunu da bilir. Rudabe'nin ilk çocuğu olur ve onun sünnet düğününe Sudabe'yi davet eder. Sudabe'de belki koca bulurum düşüncesiyle gider fakat bulamaz. Oradan fal bakarım, kehaneti görürüm diye seslenen falcının yanına giderek elini falcıya verir. Falcı da kendisine kadın kıyafetlerinin olduğunu fakat her birinin bir erkekten daha erkek olduğunu söyleyip ikbalinin açık ama bahtının kapalı olduğunu söyler. Bahtının açılması için para vermesi gerektiğini söyler. Para verir fakat baht falan açılmaz.

Bu hikayede yazar batıl inançların günümüzdeki yerine ve gerçek dışı olduğuna değinip karşılaştırmalı, betimleyici, açıklayıcı ve öyküleyici anlatım biçimlerini kullanarak akıcı bir öykü yazmıştır. Ayrıca öykünün anlam bütünlüğünü sağlamak için birden fazla bağlaçtan yararlanmıştır.

BEREHÛT (برهوت) “VADİ” ÖYKÜSÜNÜN ÖZETİ

Yazar bu hikayede birinin çok sevdiği arkadaşını öldürmesi gerektiğini anlatır. Erkek kardeşi için endişelenen birinden bahseder çünkü karakterin erkek kardeşi onun yanında büyür hatta küçükken annesi ona bırakır ve gider. Aralarındaki bu bağ buradan gelir. Kardeşini askeri lisede okutur. Daha sonra evlenir ve eşini kardeşinin evine bırakır gider. Bir müddet hanımı, kardeşi ve onun eşi kendisinden haber alamaz. Her telefon çalışında hepsi birlikte ayağa kalkarlar. Bu sırada yengesinin hamile olduğunu öğrenir ve kardeşi için daha da endişelenir. Bir gün telefon çalar ve koşarak onu açar. Telefonda general şöyle der: “elli bin tümen dolu bir çanta hazırlayın ve neden diye sorgulamayın dediğim yere getirin.” Bunun üzerine hazırlanırlar ve dedikleri yere

giderler. Bu sırada yazar kendilerinden ayrı düşen, göreve giden kardeşi hakkında bahseder.

Kendisine bir İran casusunu öldürmesi gerektiği yani generali öldürmesi gerektiğini söylerler fakat bunu kabul etmez çünkü generali sever ve böyle olmadığını bilir. Görevi her ne kadar reddetmek istese de generali arar ve şöyle der: “general sizi çok özledim, sizi görmek istiyorum.” Aslında ses tonuyla ona gelmemek istediğini belirtmek ister fakat general de gelmesi için hazırlıklar yapar. Havaalanında çok güzel karşılanır ve saraya gidilir. Sarayda güzel ve ihtişamlıdır. Kendisine oda verilir. Tabi bu sırada hep aklı eşinde, kardeşin ce generali öldürme planındadır. Kendisine plan söylenir fakat nerede nasıl öldüreceğini bilmez. Bir müze gezisinde öldürmek ister fakat yapamaz çünkü generalin suçsuz olduğunu bilir. Daha sonra generalle birlikte bir fındık bahçesine giderler ve orada konuşurlar. Siz benim buraya neden geldiğimi biliyor musunuz? der. General de evet biliyorum ama ikimizde böyle biri değiliz der. Ardından general onun ve hanımının kurtuluşu için plan yapar çünkü karısı esir tutuluyor ta ki generali öldürene kadar. Sonra plan da şu şekilde generali öldürmüş gibi bilgi verilir tabi ki general hayatta ve onların kurtuluşu için sahte pasaportlar ve yol güzergahlarını anlatır. Daha sonra yazar iki kardeşin kurtuluşunu şöyle aktarır.

İki araba var fakat ikisi birbirinden habersiz. Kardeşinin ve hanımının diğer arabada olduklarını bilir fakat endişelenir belki öldürürler belki büyük makamlara götürürler o zaman eşinin hali ne olur diye. Epey bir müddet kardeşinden habersiz kalır ama sonra bir telefon gelir. Kardeşi generalin yardımıyla sahte pasaportlarla İspanya’ya ulaştıklarını ve teşekkür ettiğini söyler. Tabi bu süre zarfında onlar da Türkiye topraklarına ulaşırlar ama adam hastalanır hastaneye yatar. Eşi kardeşinden gelen aile fotoğraflarını ve mektuplarını getirir onlara cevap verir ama hiç hastanede olduğunu söylemez. Birkaç müddet sonra artık zaman geldi der ve yazar hikayeyi burada bitirir.

Bu hikayede çok fazla betimlemeden yararlanılmıştır. Öyküleyici ve betimleyici anlatım biçimi teknikleri kullanılmıştır. Bağlaçlar açısından inceleyecek olursak, birden fazla basit bağlaç, bileşik bağlaç ve ikili bağlaç kullanılmıştır.

YUVARLAK MASA (ميز گرد) ÖYKÜSÜNÜN ÖZETİ

Bu hikayede bir röportajcı ve diğer karakterlerin diyalogu şöyle anlatılır: Röportajcı, Rustem Bey sizden başlıyorum Simorg ile bir ilişkiniz olduğu ve onun genç birini öldürdüğü doğru mu? der. Rustem, evet der. Simorg Zal'in büyükbabasının ebesidir diyerek cevap verir. Bunun üzerine Hafız konuşmaya dahil olur ve şöyle der: Herkesin ebesi topraktır.

Röportajcı, şu an Rustem beyle görüşme devam ediyor. Rustem bey şu an Simorg nerede? diye sorar. Rustem, Kaf dağında diyerek cevap verir. Bunun üzerine görüşmeci, sizi anlamıyorum diyerek cevap verir. Rustem ise bende anlamıyorum, herkes hakkımda tuhaf şeyler anlatıyor. Gılgamış'ın devamı veya tezahürü olduğumu söylüyorlar diyerek cevap verir. Diyalog bu şekilde devam eder ve Rustem Kavoski'den oğlunu öldürmek için ilaç istediğini söyler.

Röportajcı, neden ilaç istediniz? diye sorar. Rustem, gözyaşlarıyla dolu bir hikaye deyip geçiştirir. Görüşmeye Hafız ve Sadi'de katılır. Rustem, neden röportajcılarının hepsi erkek diye sorar. Röportajcı, kadınların erkeklerin arasında yolu olmadığını söyleyerek cevap verir. Rustem, ama ölümlerin dünyasında öyle değil. Kadın, erkek, ergen ve çocuk hepsi var diyerek cevap verir. Rustem, Sadi Bey size de bir soru sorayım der. Sadi, nasıl cevap vereceğimi bilmiyorum diye cevap verir.

Röportajcı, ölümler dünyasında köleler etrafınızda göz kırpmıyor mu? diye sorar. Hafız, neden olmasın diye cevap verir. Sadi, tekrar söylemem de fayda var deyip Hafız'la atışır. Hafız gazelimden mısra kaçırdın diyerek Sadi'yi suçlar. Hafız, ben hep deniz üstünde ilerlemekten, girdabın beni içine almasından korktum. Korku insanın her şeyi yapmasını engeller der. Sadi, Hafız Bey sizden nefret ediyorum. Geldiniz ve beni kara para gibi yaptınız diyerek cevap verir.

Röportajcı, beyler! Beyler! Tartışmayın deyip Rustem beye döner. Oğlunuzun katil macerasını anlatın der. Rustem, benim hikayemi anlatan kişi biraz farklı anlatmış der ve Sohrab'ın annesiyle evlenme sürecini anlatır. Röportajcı, hikayenizin şairi sizi sahneden indirmeye nasıl kara verir? Diye sorar. Rustem, belki yorulmuştu belki

benim hakkımda her şeyi uydurmuştu ama bende Sohrab'ın ölümünden sonra yaşama sevincim olmadığını biliyordum diyerek cevap verir.

Daha sonra Ahvan gelir ve röportajcı, Ahvan Bey neden geç geldiniz diye sorar. Ahvan, trafik vardı. Yürüyerek geldim, gelirken eve de uğradım diye cevap verdi. Röportajcı, geç geldiniz ve bahane üretiyorsunuz der. Ahvan, şiir diyorsan şiir benden çıkar diyerek cevap verir. Hafız, aferin der. Daha sonra röportajcı Ahvan'ın gülme sesini duyar ve gülmek yasak der. Ahvan, ne yapalım? Diye cevap verir. Röportajcı, ağlayın der. Ahvan'da gözyaşı gelmiyor diyerek cevap verir.

Ahvan'la röportajcı arasında bir atışma başlar. Ahvan röportajcının yaptığı görüşmeyi eleştirir ifadeler kullanır. Röportajcı, benim aptal olduğumu düşün fakat niye Rumi gelmedi? Niye diğerleri gelmediler? Der. Ahvan, bizde bilinçsizce geldik diyerek cevap verir. Röportajcı, korktuğunuz için mi diye cevap verir. Ahvan, sen korkaksın der ve konuşmaya Hafız girer. Onunla laf dalaşına girme der.

Ahvan, Hafız için sözlük hazırlandığını söyler. Hafız, sözlük mü? Diye sorar. Ahvan, sizin kullandığınız kelimelerden oluşan bir sözlük diye cevap verir. Bir diyalog daha aralarında geçer ve Ahvan'la görüşünce birbirine girerler. Sadi onları ayırır. Röportajcı, size her zaman benden daha kötü röportajcılar dayatıldı ve hiçbirine de cevap vermediniz der. Ahvan, çünkü biz ne siyasetçiyiz ne toplum bilimci ne fizikçi ne matematikçi ne de filozofuz diye cevap verir.

Röportajcı, size artık sorum yok. Sadi beye geçiyorum der. Ve şöyle sorar: Sadi Bey karınızın ya da kızınızın kulaklarının ve başlarının titrediği doğru mu? Sadi, abartılı ifadelerle cevap verir. Röportajcı, o zaman neden insanlar hep kulağını ve başını sallayan birini gördüklerinde Sadi'nin karısıyla kızı gibi diyorlar diye sorar. Sonra röportajcı başka bir soru sorar: kaç ağaç diktiniz, siz ağaç dikmekle mi ünlüsünüz? Hafız, şimdi gidip tohum ektik diye cevap verir. Ahvan, bu ağaçlar bu mülkün yeşillik kaynağı. Ben yapraksız bir bahçe değildim der. Ardından tekrar röportajcıyla Ahvan birbirlerinin yakasına yapışırlar ve Hafız onları ayırır.

Röportajcı, tekrar hafızla konuşur. Hafız bey, sizin de karınız ve çocuğunuz vardı. Şah Nebat'ı sevdiniz mi? Diye sorar. Hafız, Şah Nebat'la evimiz aynı sokakta

bazen görülebiliyorduk diye cevap verir. Röportajcı, alay ederek gecenin bir yarısı yırtık bir gömlekle sana gelen kadın Şah Nebat mıydı? Diye sorar. Hafız, utanın diyerek cevap verir. Röportajcı, Şiraz’da onlar için muhteşem mezarlar inşa edilmiştir der. Ahvan, insanların göğüsleri sahiplerinin mezarlarıdır diyerek cevap verir. Röportajcı, o halde neden Tus’a karışmasını istedin diye sorar. Ahvan şöyle cevap verir: Şahname’yi sonun kadar Firdevsi için okuyayım dedim ve İran’a beni Tus’a ya da çöle gömün dedim.

Röportajcı şöyle der: Dalga mı geçiyorsun? Firdevsi’nin yanında kendine yer yapmak istedin diyerek cevap verir. Ahvan, şimdi bir sen kaldın bir ben. Beni iyi dinle. Kulaklarını iyi aç ve dinle. Belki de dileğim Firdevsi’nin gölgesinde küçük bir varis gibi sonsuz uykuya dalmaktı. Ancak röportajcı olarak sizin tarafınızı iyi tanımanız gerekir ve bu bilgi doğru cevabı alabilmeniz için içinizde yer etmiştir.

Röportajcı, sadece kaçmanın cevabını biliyorsun. Tus’a gömülmek istemen ününü korumak içindi diye cevap verir. Ahvan, benim lafımı dinle ve değerlendir. İnsanların hepsi Anka kuşuna sahip olabilir fakat kendileri bilmiyorlar ve tavuk olmakla yetiniyorlar, o da tek ayaklı tavuk diye cevap verir. Röportajcı, Anka kuşu hikaye.

Ahvan, efsanelerde de tüm gerçekler yansıtılmıyorsa gerçekten bir parça vardır. Sen gerçekleri dışarı çıkar diye cevap verir. Röportajcı küfreder. Ahvan, seni öldürmemi istiyorsun der. Röportajcı, ne duruyorsun öldür der. Ahvan, ben kasap değilim. Senden bir gün diğerleri gibi öleceksin ama senin ölümün, ölümlerin en ölümü olacak der.

Bu hikayeye bir meta hikaye diyebiliriz. Teknik dikkat çekici ve karakterlerin sözleri dünyaya okuyucunun kafa karışıklığını göstermek ve kimliklerinin kesinliğini kırmak için dağınık, rahatsız edici, şikayetçi ve bazen saldırgandır. Yazar, betimleyici, öyküleyici anlatım biçimlerini kullanmıştır. Bu hikayede de bağlaçlardan yoğun olarak faydalanılmıştır.

FARŞA BAĞLAÇLAR VE ANLAMLARI

Bağlaçlar, tek başına bir anlamı olmayan, ancak eş görevli kelimeleri/kelime gruplarını ya da cümleleri hem biçimce hem de anlamca birbirine bağlamaya yarayan, bir cümlemin diğeri bir cümle içerisinde görev almasına aracılık eden kelime türleridir⁴.

Bağlaçları genel olarak üç gruba ayırabiliriz:

Basit Bağlaçlar

Basit bağlaçlar adı üstünde tek kelimeden oluşan bağlaçlardır. Bu bağlaçlara şu şekilde örnekler verebiliriz:

- و (ve) : ve
- ولی (veli) : ancak/fakat/ama/lakin
- اما (emmâ) : ama/fakat/ancak
- لیکن (liken) : ama/fakat/lakin/ancak/şu kadar var ki
- چون (çon) : çünkü
- زیرا (zira) : çünkü/zira
- پس (pes) : sonunda/o halde/şu halde/bu durumda/öyleyse/o zaman/demek ki/buna göre/peki/bu yüzden/bu sebeple/artık/bununla birlikte/sonra/ondan sonra/ve vb.
- باری (bâri) : hâsılı/kısaca/özetle/hiç olmazsa/bari/en azından/hiç olmazsa/hele
- تا (tâ) : -dıkça/bile/nihayet/sonuçta/sonunda/boyunca/süresince/-e kadar vb.
- که (ki) : halbuki/oysaki/zira/sonunda/elbette/yani/ki/ama/fakat/ancak/-ması/-mesi vb.
- نیز (niz) : de/dahi/yine/aynı şekilde
- هم (hem) : hem/de/dahi/elbette/buna rağmen/bu şekilde
- چه (çi) : zira/çünkü/aksine/mademki/nasıl/niçin
- بلکه (belki) : belki/ama/belki de/aksine/bile/dahi/yine
- اگر - ار - اگر (eger-ger-er) : eğer/şayet/...sa

⁴ Yıldırım, (2006), 251.

İkili Bağlaçlar⁵

Bu bağlaçlar sıralı bileşik cümleleri birbirine bağlar. Cümleye bazen olumsuzluk, bazen eşitlik bazen zıtlık anlamı katarlar. Bu bağlaçlara şu şekilde örnek verebiliriz:

- ... نه ... نه (ne...ne...) : ne...ne...
- ... خواه ... خواه (khâh...khâh...) : ister...ister...
- ... یا ... یا (ya...ya...) : ya...ya...
- ... هم ... هم (hem...hem...) : hem...hem...
- ... چه ... چه (çi...çi...) : de...de...
- ... اگر ... اگر (eger...eger...) : ister...ister...
- ... نه تنها ... بلکه ... نیز/هم (ne تنها...belki...niz/hem) : sadece...değil...aynı zamanda...da

Bileşik Bağlaçlar

Edat ya da bağlacın veyahut sadece bağlacın başka kelimelerle birlikte kullanılmasıyla ortaya çıkan bağlaçlardır. Bu bağlaçlara şu şekilde örnek verebiliriz:

- بالعکس (bila'ks) : aksine/tersine
- ولو (velev) : -se (bile)/her ne kadar
- به جز (be coz) : -den başka/hariç
- سپس (sıpes) : ondan sonra/sonra/daha sonra/o vakit
- از این گذشته (ez in gozeşte) : bundan başka/buna ilaveten/bununla birlikte/üstelik/bunun yanı sıra
- همچنین (hemçonin) : ve/aynı şekilde/böylece/bu şekilde
- چون که (çunki) : zira/çünkü/mademki
- چندان که (çendan ki) : o kadar ki/-dığ/-eçeği kadar/-er...-ermez vb.
- زیرا که (zirâ ki) : çünkü/ öyle ki
- همان که - همین که (heman ki-hemin ki) : -er...-ermez/-dığ/-eçeği vb.

⁵ Yıldırım, (2006), 256.

- بلکه (belki) : belki/ama/yine/aksine/hatta/bile
- چنانچه (çonançi) : öyleki/eğer/o şekilde
- تا این که (ta in ki) : nihayet/sonunda/-dıktan sonra/-sın diye/-mesi için
- آنگاه (an kah ki) : -dığında/-dığı zaman/-ken/-dıktan sonra
- از آنجا که (ez anca ki) : -dğından/bakımından/o sebeple
- از این رو (ez in ru) : bu yüzden/bu sebeple/bundan dolayı
- از بس (ez bes) : için/çok/o kadar/çok -dğı/birçok...nedeniyle
- از بهر آن که (ez behr an ki) : -dğı/-eceğı için/-mesi için/çünkü
- اکنون که (eknun ki) : -dğı şu an/şimdi
- اگرچه (egerçi) : her ne kadar/gerçi/fakat
- مگر این که (meger in ki) : sadece/meğerse/sanki/güya/-den başka
- با این حال (ba in hâl) : bununla birlikte/buna rağmen
- با این که (ba in ki) : bununla beraber/gerçi...ama/halbuki oysa/-e rağmen
- با وجود این (ba vucud in) : bununla birlikte/ buna rağmen
- به شرط آن که (be şart-ı an ki) : -mesi şartıyla
- به طوری که (be tovr ki) : öyleki/nitekim
- چنانکه (çonanki) : öyleki
- وقتی که (vakti ki) : -dğı zaman
- هر وقت که - هر گاه که (her kah ki-her vakt ki) : her zaman/-dğı zaman

İKİNCİ BÖLÜM

SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN İNTİHÂB İSİMLİ ESERİNİN İLK SEKİZ ÖYKÜSÜNÜN BAĞLAÇLAR AÇISINDAN İNCELENMESİ

1. Lika al-Saltanah (لقاء السلطنة) “Saltanatın Yüzü” Adlı Öykünün Bağlaçlar Açısından İncelenmesi

• با چه والزارياتی و چه خرج و مخارجی یک خبرنگار را خم کردم تا با من مصاحبه بکند ۱ \ ۷

• Hangi zorluk hangi masraf olursa olsun bir muhabire benimle röportaj yapması için eğildim. 1/7

Yukarıdaki cümle öykünün yedinci sayfasının birinci cümlesidir. Bağlaçlar açısından incelendiğinde cümlede iki kez bağlaç kullanılmıştır. Bir tane basit bağlaç تا kullanılmıştır. Cümleye “-sın” anlamı katmıştır. Diğeri ise ikili bağlaç هم ... هم kullanılmıştır. Bu bağlaçta cümleye “hangi... hangi...” anlamı katmıştır.

• بیان فرمودم: بنده عباسقلی خان، اما نه عباسقلی خانی که ایرج میرزا سروده که پسرش علیمیردان خان بوده و دهنش را به الله کج می کرده و لج می کرده. ۷ \ ۷

• Buyurdum: Ben Abbas Goli Han ancak oğlu Ali Merdan Han olan ve ağzını eğen İrec Mirza'nın bestelediği Abbas Guli Han değil. 7/7

Öykünün yedinci sayfası yedinci cümlesinde beş kez bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaçların birincisi اما bağlacıdır. Burada kullanılan اما bağlacı cümleye “ancak” anlamı katmıştır. İkinci ve üçüncü bağlaç olan که bağlacı ise cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır. Dördüncü ve beşinci bağlaç ise و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır. Bu cümlede geçen her bağlaçta basit bağlaçlar grubundandır.

• از روی تصادف نام مرحوم ابوی علیمردان خان بوده، اما ربطی به علی مردان خان سروده ایرج میرزا نداشته والله هم نداشته و دهنش را هم کج نمی کرده. ۹ \ ۷

• Tesadüfen merhumun ismi Ebu Ali Merdan Han ama İrec Mirza'nın bestelediği Ali Merdan Han'la alakası yoktu vallahi da yoktu ve ağzını da eğmiyordu. 9/7

Yukarıdaki cümle öykünün yedinci sayfası dokuzuncu cümlesidir. Bu cümlede iki kez bağlaç kullanılmıştır. Birincisi اما bağlacıdır. Cümleye “ama” anlamı katmıştır.

İkinci bağlaç ise و bağlacıdır. Bu bağlaçta cümleye “ve” anlamı katmıştır. Burada da basit bağlaçlardan yararlanılmıştır.

● گاه به چپ و گاه به راست و گاه به عقب متمایل می شد و بیشتر مو به صورت جنگل مازندران و قسمت دیگر سر به صورت کویر لوت نمایان می شد. ۵/۸

● Bazen sola, bazen sağa, bazen de geriye düşüyordu ve saçlarının çoğu Mazenderan ormanı, diğer kısmı ise Lut çölü şeklinde ortaya çıkıyordu. 5/8

Yukarıdaki cümle öykünün sekizinci sayfası beşinci cümlesidir. Bu cümlede beş defa bağlaç kullanılmıştır. İlk üç bağlaç ikili bağlaç grubundan olan ...گاه... گاه... bağlacıdır. Bu bağlaç cümleye “bazen... bazen...” anlamı katmıştır. Diğer iki bağlaç ise basit bağlaç grubundan و bağlacı olup “ve” anlamı katmıştır.

● نامش خورشید کلاه خانم بود که برای خطاب دراز بود. ۱۲/۸

● İsmi, hitabı uzundu olan Güneş Kolah hanımdı. 12/8

Yukarıdaki cümle öykünün sekizinci sayfasının on ikinci cümlesidir. Basit bağlaçlar grubundan olan که bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır.

● سه تا بلیط در ردیف هشتم خریدم و یکی را برای جناب وزیر سابق اسبق بی زنی که پیدا کرده بودم فرستادم. ۳/۹

● Sekizinci sırada üç tane bilet aldım ve birini bulduğum kadınsız sayın eski bakan için gönderdim. 3/9

Yukarıdaki cümle öykünün dokuzuncu sayfasının üçüncü cümlesidir. Burada iki tane basit bağlaç kullanılmıştır. Birincisi و bağlacı olup, cümleye “ve” anlamı katmıştır. İkincisi ise که bağlacı olup cümleye vurgu yapmıştır.

● مادرم هرچه پسر می زاییده، می مرده. ۱۷/۹

● Annemin doğurduğu her oğlan ölüyordu. 17/9

Yukarıdaki cümle öykünün dokuzuncu sayfasının on yedinci cümlesinden olup içinde bir bağlaç geçmiştir. Bu bağlaç bileşik bağlaçlar grubundan olan هرچه bağlacıdır. Cümleye “her” anlamı katmıştır.

• پس یک چشم وزیر مصنوعی بود. ۱۳/۱۰

• O halde bakanın bir gözü yapaydı. 13/10

Yukarıdaki cümle öykünün onuncu sayfasının on üçüncü cümlesidir. Bu cümlede bir adet basit bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaç پس bağlacıdır. Cümleye “o halde” anlamı katmıştır.

• «بمان» مشاور وزیر جلو من و لقاء السلطنة، ایستاده بود و اخترالملوک و شمس الدوله هم در دو طرفش جا داشتند. ۲۵ /۱۰

• Benim önümdeki bakanın müşaviri "kal" ve Lika al Saltanah ayakta dikilmişti ve Ahtar al Muluk ve Şems al Dawla da iki tarafına yerleştiler. 25/10

Yukarıdaki cümle öykünün onuncu sayfasının yirmi beşinci cümlesinden alınmıştır. Bu cümlede و bağlacından faydalanılmıştır. Bağlaç cümleye “ve” anlamı katmıştır.

• بفرمایید روی یک صندلی بنشینید تا من این نامه را تمام کنم. ۱۸/۱۱

• Buyurun ben yazıyı bitirene kadar bir sandalyeye oturun. 18/11

Bu cümle öykünün on birinci sayfasının on sekizinci cümlesidir. Burada bir tane basit bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaç ise تا bağlacıdır. Cümleye “kadar” anlamı vermiştir.

2. Her şeyin Özü (اسطقس) Adlı Öykünün Bağlaçlar Açısından İncelenmesi

• زن از پیر ما، رضی الله عنه، رخصت گرفت که عاشق خود را، که هم معشوق بود و هم عاشق، بار بدهد و پیر ما وعده داد پس از مراسم ذکر درویشان خانقاه نعمت اللهی، زن و مرد را پذیرا شود. ۱ /۱۳

• Kadın hem aşık hem de aşık olan aşığını doğurmak için ihtiyarımızdan (ra) izin aldı ve ihtiyarımız Nimetullahi manastırının dervişlerinin zikrinden sonra bir erkek ve bir kadın alacağına söz verdi. 1/13

Bu cümle öykünün on üçüncü sayfasının birinci cümlesidir. Yazar bu cümlede birden fazla basit bağlaç kullanmıştır. Bunlardan ilk ikisi که bağlacıdır. Bu bağlaç

cümleye hem “-an/-en” hem de “için” anlamı katmıştır. Ayrıca bir diğer bağlaçta و bağlacıdır. Bu bağlaç ise cümleye “ve” anlamı katmıştır.

• نی‌نوازی زد و دل دلین خود را خالی کرد تا بر دل‌ها نشیند، که نشست، چرا که پیر ما، های‌های به

گریه زد. ۷/۱۳

• Ney çaldı ve kalplerin üzerine oturmak için kalbini boşalttı ve oturdu, çünkü yaşlı adamımız hay hay ağladı. 7/13

Yukarıdaki cümle öykünün on üçüncü sayfasının yedinci cümlesidir. Yazar, bu cümleyi yazarken basit ve bileşik bağlaçlardan faydalanmıştır. Bunlardan birincisi basit bağlaçlar grubundan olan تا bağlacıdır. Bu bağlaç cümleye “için” anlamı katmıştır. İkinci bağlaç ise yine basit bağlaçlar grubundan که bağlacıdır. Bu bağlaç cümleye “ve” anlamı katmıştır. Üçüncü bağlaç ise bileşik bağlaç grubundan چرا که bağlacıdır. Cümleye “çünkü” anlamı katmıştır.

• تنها پناه‌تان باری‌تعالی باد و وجود گمشده‌تان؛ مگر نه این‌که بارها از خود پرسیده‌اید که من کیستم و

در این کیهان چه می‌کنم؟ ۷/۱۴

• Tek sığınağınız aşkınızın yükü ve kayıp varoluşunuzdur; yoksa kendisine defalarca kim olduğumu ve bu evrende ne yaptığımı sormadınız mı? 7/14

Yukarıdaki cümle öykünün on dördüncü sayfasının yedinci cümlesidir. Bu cümlede birden fazla bağlaç kullanılmıştır. Hem basit bağlaç hem bileşik bağlaç kullanılmıştır. Bunlardan ilki basit bağlaçlar grubundan olan تنها bağlacı olup cümleye “tek” anlamı katmıştır. İkinci bağlaç ise مگر نه این‌که bağlacıdır. Bu bileşik bağlaç ise cümleye “yoksa” anlamı vermiştir. Ardından da tekrar basit bağlaçlar grubundan olan و bağlacından yararlanılmıştır. Bu bağlaçta cümleye “ve” anlamı katmıştır.

• و این‌گونه بود که پیر ما، با وجود این‌که وقتی به سخن می‌آمد، کسی جلودارش نبود اعتقاد زن و مرد

را به دانش راستین خود جلب کرد. ۱۴/۲۴

• Ve şu şekilde oldu ki yaşlımız konuştuğunda kimsenin ona yakın olmamasına rağmen erkeklerin ve kadınların inancını gerçek bilgisine çekmiştir. 24/14

Yukarıdaki cümle öykünün on dördüncü sayfasının yirmi dördüncü cümlesidir. Burada bileşik bağlaçlar ve basit bağlaç kullanılmıştır. Bunlardan birincisi basit

bağlaçlar grubundan که bağlacı olup cümleye vurgu yapmıştır. İkinci bağlaç ise bileşik bağlaçlar grubundan با وجود این که bağlacıdır. Bu bağlaç cümleye “...e rağmen” anlamı katmıştır. Üçüncü bağlaçta basit bağlaçlar grubundan وقتی bağlacıdır. Cümleye “-dığ/-diği” anlamı vermiştir.

● می‌اندیشید مگر خدا انسان را از گل کویر نیافریده است تا رنج ببرد و چرا پیر ما گفت: بنیاد آدمی گل است که سنگ می‌رویاندش. ۹/۱۵

● Yoksa Allah'nın insanı çölün çamurundan acı çekmek için yaratmadığını mı düşündünüz ve yaşımız neden böyle dedi: insanın temeli, taşın üzerinde büyüyen çiçektir. 9/15

Yukarıdaki cümle öykünün on beşinci sayfasının dokuzuncu cümlesidir. Yazar, bu cümleyi yazarken basit bağlaçlar grubundan yararlanmıştır. Bunlardan ilki مگر bağlacı olup cümleye “yoksa” anlamı vermiştir. İkinci bağlaç ise تا bağlacı olup “için” anlamı vermiştir. Üçüncü bağlaçta و bağlacıdır. Bu bağlaç ise cümleye “ve” anlamı katmıştır.

● و دانستند که این همان مردی است که زبان فارسی مدیون اوست و همچنین به یاد آوردند که سروده است: «به نام خداوند جان و خرد». ۲۴/۱۵

● Bunun, Fars dilinin borçlu olduğu aynı adam olduğunu biliyorlardı. Ve ayrıca "Büyük Allah Adına" şarkısını söylediğini de hatırladılar. 24/15

Yukarıdaki cümle öykünün on beşinci sayfasının yirmi dördüncü cümlesi olup yazar birden fazla bağlaç kullanmıştır. İlk bağlaç basit bağlaçlar grubundan که bağlacı olup cümleye vurgu yapmıştır. İkinci bağlaç ise همان bağlacı olup cümleye “aynı” anlamı katmıştır. Üçüncü bağlaçta basit bağlaçlar grubundan که bağlacı olup cümleye “-dığ/-diği” anlamı vermiştir. Dördüncü bağlaçta yine aynı basit bağlaçlar grubundan و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır. Beşinci bağlaçta bileşik bağlaçlar grubundan همچنین bağlacıdır. Cümleye “ayrıca” anlamı vermiştir.

● مردی با چفیه و عقال کنار کوره راه نشسته بود و می‌نوشت و بی‌این‌که آن‌ها پیرسند حاشیه کتابش را نشان داد که نوشته بود: اسم اعظم «خلاق» است. ۷/۱۶

• Bir adam ocağın yanında Çafi ve Agol ile oturmuştu ve yazıyordu. Onlar sormadan kitabın kenarına yazdığını gösterdi: muazzam isim "Halak". 7/16

Yukarıdaki cümle öykünün on altıncı sayfasının yedinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç ve bileşik bağlaç kullanılmıştır. İlk bağlaç basit bağlaçlardan و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır. İkinci bağlaçta bileşik bağlaçlardan grubundan که bağlacıdır. Cümleye “-madan/-meden” anlamı katmıştır. Diğer bağlaç ise basit bağlaçlardan که bağlacıdır, o da cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır.

• پس شاید، به گمان خیام، اسم اعظم، کوزمگر دهر بود. ۱۹\۱۶

• O halde belki Hayyam'a göre Azam'ın ismi, çömlekçiydi. 19/16

Yukarıdaki cümle öykünün on altıncı sayfasının on dokuzuncu cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç grubundan olan پس bağlacı kullanılmış olup cümleye “o halde” anlamı katmıştır. Bir diğeri de bileşik bağlaçlardan olan شاید bağlacıdır. Cümleye “belki” anlamı katmıştır.

• مرد گفت: اسم اعظم که نمی‌تواند چرخ باشد، چرا که مردم زمانه خیام او را حجه‌الحق لقب داده‌اند.

۲۳\۱۶

• Adam dedi: tekerlek olamayacak kadar büyük isim, çünkü Hayyam'ın zamanının insanları ona Hüccet al-Hak adını verdi. 23/16

Yukarıdaki cümle öykünün on altıncı sayfasının yirmi üçüncü cümlesi olup yazar birden fazla bağlaç kullanmıştır. Bunlardan ilki basit bağlaçlar grubundan که bağlacıdır. Bu bağlaç cümleye “kadar” anlamı katmıştır. Diğer bağlaç ise bileşik bağlaçlardan چرا bağlacı olup cümleye “çünkü” anlamı vermiştir.

• پس شاید اسم اعظم «حق» باشد، چرا که خداوندگار عالم، نابغه رند و شکاک هم‌چون خیام را آفریده

و چه دلیلی برتر از حقانیت حق با چنین آفرینشی؟ ۲۴\۱۶

• O halde belki de büyük isim "hakikat"tir, çünkü evrenin Allahsı Hayyam gibi bir deha ve şüpheci yaratmıştır ve böyle bir yaratılışla gerçeğin meşruiyetinden daha iyi bir sebep olabilir mi? 24/16

Yukarıdaki cümle öykünün on altıncı sayfasının yirmi dördüncü cümlesidir. Bu cümlede birden fazla bağlaç kullanılmıştır. İlki basit bağlaçlar grubundan olan پس bağlacı “o halde” anlamı katarken diğer bağlaç ise bileşik bağlaçlar grubundan شاید bağlacıdır. Cümleye “belki” anlamı katmıştır. Bir diğer bağlaçta چرا bileşik bağlacı olup “çünkü” anlamı vermiştir. Diğer iki bağlaçta bileşik bağlaçlardan grubundan olup همچون ve چنین olup cümleye “gibi” ve “böyle” anlamı katmıştır.

● نشانی دختر رز را هم داده‌ام که هر که او را یافت به خانه‌ام هدایتش کند. ۱۶/۱۷

● Çiçek kızı da gösterdim ki her kim onu bulursa evime bıraksın. 19/17

Yukarıdaki cümle öykünün on yedinci sayfasının on dokuzuncu cümlesidir. Yazar bu cümlede basit bağlaçlar grubundan olan که bağlacından faydalanmıştır. که bağlacı cümleye “ki” anlamı katarak vurgu yapmıştır.

● گل همیشه بهار، طراوت چمن، درخشش ستارگان در شب، و نور آفتاب در روز آنگاه که بر جویبار منعکس شده است. ۵/۱۸

● Aynısefa, canlı çimen, gece parlayan yıldızlar ve dereye yansıdığı günde güneş ışığı 5/18

Yukarıdaki cümle öykünün on sekizinci sayfasının beşinci cümlesidir. Burada bileşik bağlaçlar grubundan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır.

● آرزو داشتم در آغوشم بفشارمت تا حتی استخوان‌هایت به شکوه درآیند. ۱۲/۱۸

● Kemiklerinizi ihtişamlı kılmak için sizi kollarımda sıkıştırmak istedim. 12/18

Yukarıdaki cümle öykünün on sekizinci sayfasının on ikinci cümlesidir. Yazar burada basit bağlaçlar grubundan تا bağlacını kullanmış olup cümleye “için” anlamı vermiştir.

● صدای تپش قلب مرد را می‌شنید که مثل طبل می‌کوفت و حتی دنده‌هایش زیر دست زن می‌لرزید و زن از این تپش و لرز، دلش فشرده می‌شد. ۲۳/۱۹

• Davul sesi gibi çarpan adamın kalp atış sesini duydu ve hatta kaburgaları kadının eli altında titriyordu ve kadının bu kalp atışlarından ve titremelerinden sıkıştıyordu. 23/19

Yukarıdaki cümle öykünün on dokuzuncu sayfasının yirmi üçüncü cümlesi olup birden fazla basit bağlaç kullanılmıştır. Basit bağlaçlar grubundan و bağlacı birkaç defa kullanılmış olup cümleye “ve” anlamı katmıştır. Bir diğer bağlaçta basit bağlaçlar grubundan که bağlacı olup cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır. Öteki bağlaçta basit bağlaçlardan grubundan حتی bağlacıdır. Cümleye “hatta” anlamı katmıştır.

• می‌دانیم که همه رونده‌ایم و شما که چشم مردم زمانه‌اید بهتر از همه می‌دانید. ۸/۲۰

• Hepimizin gittiğini biliyoruz ve zamanın, insanların gözleri olan sizler, en iyisini bilirsiniz. 8/20

Yukarıdaki cümle öykünün yirminci sayfasının sekizinci cümlesidir. Bu cümlede iki defa basit bağlaçlar grubundan که bağlacı kullanılmış olup birinci که cümleye “-dığı/-diği” anlamı katarken ikinci که cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır.

• شبیه زن‌هایی بود که گفتی در هوا می‌خرامند، زن‌هایی که در مینیاتورها می‌کشند. ۲۲/۲۰

• Havada yemek yediğini söylediğin bu kadınlar ve minyatürlerde öldürülen kadınlar gibiydi. 22/20

Yukarıdaki cümle öykünün yirminci sayfasının yirmi ikinci cümlesidir. Yazar bu cümlesinde iki defa basit bağlaç olan که bağlacından istifade etmiştir. Cümleye “-dığı/-diği” ve “-an/-en” anlamı katmıştır.

• اگر یک جانبه باشد در دسری بیش نیست. ۳۲/۲۰

• Eğer tek taraflı olsa sıkıntı yok. 32/20

Yukarıdaki cümle öykünün yirminci sayfasının otuz ikinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan olan اگر bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç cümleye “eğer” anlamı katmıştır.

• به‌جایش اشدّال‌حب آمده است که همان عشق است. ۱/۲۱

• Onun yerine Eşeddulhub gelmiş ki işte o aşk. 1/21

Yukarıdaki cümle öykünün yirminci sayfasının ilk cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç grubundan که bağlacı kullanılarak cümleye vurgu yapılmıştır.

• زنی یخزده نمودار شد که دستگاه گیرنده و فرستنده‌ای را تا بالای سینه‌اش توانسته بود بالا بیاورد.

۱۱/۲۱

• Alıcıyı ve vericiyi göğsüne kadar kaldırabilen donmuş bir kadın ortaya çıktı.

11/21

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi birinci sayfasının on birinci cümlesidir. Yazar bu cümlede iki kez basit bağlaç kullanmıştır. Birincisi که olan bu basit bağlaç cümleye “-an/-en” anlamı katarken diğeri و olan bu bağlaçta cümleye “ve” anlamı katmıştır.

3. Seçim (انتخاب) Adlı Öykünün Bağlaçlar Açısından İncelenmesi

• از زمانی که خان بزرگ به علت کهن‌سالی در شیراز در باغ انجیری مقیم شده بود، هم به مشکلات

افراد ایل و هم به مشکلات مردم شهر می‌رسید. ۵/۲۳

• Büyük han yaşlılığındayken Şiraz'da incir bağına yerleşmişti hem aşiret insanlarının hem de şehirdeki insanların problemlerine ulaşıyordu. 5/23

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi üçüncü sayfasının beşinci cümlesi olup yazar bu cümlede birkaç defa basit, bileşik ve ikili bağlaç gruplarından istifade etmiştir. İlk bağlan bileşik bağlaçlar grubundan که زمانی bağlacı olup cümleye “...iken” anlamı katarken diğer bağlaçta ikili bağlaçlar grubundan ...هم...هم bağlacıdır. Bu bağlaç ise cümleye “hem... hem...” anlamı katmıştır. Bir diğer bağlaçta basit bağlaçlar grubundan و bağlacıdır. Cümleye “ve” anlamı katmıştır.

• اگر هم مرده بودند، آثارشان که مانده بود. ۴/۲۴

• Eğer öldülerse de eserleri kalmıştı. 4/24

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi dördüncü sayfasının dördüncü cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan olan اگر bağlacı cümleye “eğer” anlamı katmıştır.

• قالی‌ها و پشתי‌هایی که از پنجره‌ها نور می‌گرفتند می‌درخشیدند و آن‌ها که در تاریکی قرار داشتند،

منتظر بودند تا نور جابه‌جا شود. ۵/۲۴

• Pencereden ışık alan bazı halılar ve yastıklar parlıyorlardı, karanlıkta olanlar ışık olan yer yerleştirilmeyi beklediler. 5/24

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi dördüncü sayfasının beşinci cümlesidir. Yazar bu cümlesinde birkaç kez basit bağlaçlar grubundan olan که bağlacı cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır.

• نه چراغ برق ها منتی بر تالار می گذاشتند و نه پنجره ها. ۷/۲۴

• Elektrik lambalarını ne salona ne de pencerelere koyuyorlardı. 7/24

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi dördüncü sayfasının yedinci cümlesidir. Yazar bu cümlesinde ikili bağlaçlar grubundan olan نه... نه... bağlacından yararlanmış olup cümleye “ne... ne...” anlamı katmıştır.

• به هم لبخند و چشمک می زدند و اینک در غروب روزی که مراسم ختم خان بزرگ برگزار می شد، لبخندها و چشمک ها جای خود را به چه داده بودند؟ ۹/۲۴

• Birlikte gülüp göz kırıyorlardı ve gün batarken Büyük Han'ın cenaze töreni düzenleniyordu, gülümsemelerin ve göz kırpmaların yeri neresiydi? 9/24

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi dördüncü sayfasının dokuzuncu cümlesi olup yazar bu cümlesinde basit bağlaçlar grubundaki که ve و bağlaçlarını kullanmıştır. Bu bağlaçlar cümleye “-an/-en” ve “ve” anlamı katmıştır.

• بهمن به پیشوا زمان آمد و ما را به تالار برد که مراسم سوگواری در آنجا انجام می شد. ۱۳/۲۴

• Behmen bizi karşılamaya geldi ve bizi cenaze töreninin yapıldığı salona götürdü. 13/24

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi dördüncü sayfasının on üçüncü cümlesidir. Bu cümlede de iki kez basit bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaçların ilki و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katarken diğer bağlaç که bağlacıdır. Bu bağlaç ise cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır.

• صدایش آن قدر گیرا بود که از پنجره های باز به گوش درخت های باغ می رسید و آن ها هم برای همدردی سر تکان می دادند. ۱۸/۲۴

• Sesi o kadar büyüleyiciydi ki açık pencerelerden bağı ağaçları dinliyordu ve onlarda aynı derde başlarını sallıyorlardı. 18/24

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi dördüncü sayfasının on sekizinci cümlesidir. Bu cümlede birkaç kez basit bağlaçlar kullanılmıştır. Bunlardan birincisi که bağlacı olup cümleye “ki” anlamı katarak vurgu yapmıştır. Diğer bağlaç ise و bağlacıdır. Bu bağlaçta cümleye “ve” anlamı katmıştır.

• و صحنه قبلی تکرار شد تا مرد رسید به زیر شلوارى خان بزرگ و خواند. ۹/۲۵

• Ve önceki sahne tekrarlandı böylece adam Han'ın şalvarının altına geldi ve okudu. 9/25

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi beşinci sayfasının dokuzuncu cümlesi olup yazar burada basit bağlaç kullanmıştır. Bu basit bağlaç تا bağlacıdır ve cümleye “böylece” anlamı katmıştır. Diğer basit bağlaçta و bağlacıdır. Cümleye “ve” anlamı katmıştır.

• نه، بهمن بود که دست مرا کشیده بود و از جا بلند کرده بود و گفته بود: خفه شو. ۱۳/۲۵

• Hayır, elimi çeken Behmen'di ve yerinden kakıp dedi: Ayağa kalk. 13/25

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi beşinci sayfasının on üçüncü cümlesidir. Bu cümlede birkaç kez basit bağlaç kullanılmıştır. Birinci bağlaç که bağlacı olup cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır. Diğer ise و bağlacıdır. Cümleye “ve” anlamı katmıştır.

• تو تا دوسالگی در بیمارستان بودی. ۶/۲۶

• Sen iki yaşına kadar hastanedeydin dedi. 6/26

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi altıncı sayfasının altıncı cümlesi olup bir adet basit bağlaç kullanılmıştır. Kullanılan basit bağlaç تا bağlacı olup cümleye “kadar” anlamı katmıştır.

• نه عکس نوزادی تو در آن است و نه عکس مادرت هنگام بارداری. ۹/۲۶

• Ne onda yeni doğum resmin var ne de annenin hamilelik zamanı. 9/26

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi altıncı sayfasının dokuzuncu cümlesidir. Yazar bu cümlede ikili bağlaç kullanmıştır. Bu bağlaç ...نه...نه bağlacı olup cümleye “ne...ne...” anlamı katmıştır.

• مدارک محضر، مدارک امضا شده پدر و مادر دروغیت و تو در ختم چنین پدرخوانده‌ای خندیدی،
درحالی‌که همه با های‌های گریه خان بزرگ را صدا می‌کردند. ۱۱ | ۲۶

• Noter tasdikli belgeler, yalancı annen ve babanın imzalı belgeleri ve herkes hay hay ağlayarak Büyük Han’ın çılgınlığını haykırırken sen sonunda böyle bir babalığa güldün, 11/26

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi altıncı sayfasının on beşinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç ve bileşik bağlaç kullanılmıştır. Basit bağlaç olarak و bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç cümleye “ve” anlamı katmıştır. Bileşik bağlaç olarak da hem در حالی‌که bağlacı hem de چنین bağlacı kullanılmıştır. Bu iki bağlaçtan ilkinin yani در حالی‌که bağlacının cümleye verdiği anlam “-iken” olurken diğerinin yani چنین bağlacının da cümleye verdiği anlam “böyle” olmuştur.

• ته دلم گواهی می‌داد که نه به خانه بروم و نه در دبیرستان بمانم. ۲۷ | ۲۶

• Kalbim ne eve gitmem gerektiğini ne de lisede kalmam gerektiğini söylüyordu.
27/26

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi altıncı sayfasının yirmi yedinci cümlesidir. Yazar bu cümlede hem basit bağlaç hem bileşik bağlaç kullanmıştır. İlk bağlaç basit bağlaçlar grubundan olan که bağlacıdır. Bu bağlaç cümleye “-dığı/-diği” anlamı vermiştir. İkinci bağlaç ise bileşik bağlaçlar grubundan ...نه...نه bağlacıdır. Bu bağlaça cümleye “ne...ne...” anlamı katmıştır.

• صبح که شد، نان و پنیر و چای صبحانه را با هم خوردیم. ۶ | ۲۷

• Sabah olduğu zaman ekmek, peynir, çay ve kahvaltıyı birlikte yaptık. 6/27

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi yedinci sayfasının altıncı cümlesi olup yazar cümlesini basit bağlaç kullanarak tamamlamıştır. Bu basit bağlaç که bağlacıdır. Cümleye “-dığı zaman” ifadesini katmıştır.

• او که رفت، پا شدم و با ولع و با دست، ماست‌ها را از روی زمین جمع می‌کردم و می‌خوردم. ۱۲۷

۱۲

• O gittiği zaman ayağa kalktım ve özlemle ellerimle yoğurtları yerden toplayıp yiyordum. 12/27

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi yedinci sayfasının on ikinci cümlesidir. Yazar bu cümlede basit bağlaç kullanmıştır. Birinci basit bağlaç که bağlacı olup cümleye “-dığı zaman” anlamı katmıştır. İkinci basit bağlaçta و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır.

• آژدان، روزنامه‌ای که دستش بود باز کرد و من عکس خودم را در روزنامه دیدم و برای آژدان

خواندم. ۱۶/۲۷

• Polis memuru, elinde olan gazeteyi açtı ve ben fotoğrafımı gazete de gördüm ve polis için okudum: 16/27

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi yedinci sayfasının on altıncı cümlesidir. Bu cümlede hem که hem de و basit bağlaçlardan yararlanılmıştır. Cümledeki ilk bağlaç yani که bağlacı cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır. Diğer bağlaç yani و bağlacı da “ve” anlamı katmıştır.

• مثل کسی بودم که صد سال نخواهیده. ۳۰/۲۷

• Yüz yıldır uyumayan biri gibiydim. 30/27

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi yedinci sayfasının otuzuncu cümlesi olmakla beraber cümlede bir tane basit bağlaç kullanılmıştır. Bu basit bağlaç که bağlacıdır ve cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır.

• به پدر دروغیم که آمده بود، پشت سر من ایستاده بود و دست‌هایش را روی شانه‌هایم گذاشته بود،

گفتم: ۷/۲۸

• Gelen, benim arkamda dikilen ve ellerini omzuma koyan yalancı babama, dedim: 7/28

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi sekizinci sayfasının sekizinci cümlesidir. Yazar bu cümlede iki kez basit bağlaç kullanmıştır. Birinci bağlaç که bağlacıdır ve bu

basit bağlaç cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır. İkinci bağlaç ise و bağlacıdır. Bu bağlaçta cümleye “ve” anlamı katmıştır.

• و ما تو را از میان هزاران بچه‌ای که در پرورشگاه‌ها دیده بودیم، انتخاب کردیم. ۱۷/۲۸

• Ve biz yetimhanelerde gördüğümüz binlerce çocuğun arasından seni seçtik.

17/28

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi sekizinci sayfasının on yedinci cümlesi olup bir tane basit bağlaç kullanılmıştır. Bu basit bağlaç که bağlacı olup cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır.

4. Git Kuyuya Söyle (برو به چاه بگو) Adlı Öykünün Bağlaçlar Açısından İncelenmesi

• صبح که از خواب پا می شد، مثل سگ هار پا می شد. ۲/۲۹

• Sabah uykudan kalkarken uyuz bir köpek gibi kalkıyordu. 2/29

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi dokuzuncu sayfasının ikinci cümlesidir. Bu cümlede iki kez basit bağlaç kullanılmıştır. İlk bağlaç که bağlacı olup cümleye “-iken” anlamı katarken diğer bağlaç مثل bağlacı da cümleye “gibi” anlamı katmıştır.

• شوهرم یک روضه خوان باب روز است و دست به قلمی دارد و با سور دادن به مریدان بی شمارش

آن‌ها را وامی دارد که در روزنامه‌ها از او تجلیل کنند، ما چه می نویسد: ۷/۲۹

• Kocam güncel bir iftarçı ve elinde kalemi var ve sayısız müride zikrederek gazetelerde kendisini yüceltmek için onlara borçlu ama ne yazıyor: 7/29

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi dokuzuncu sayfasının yedinci cümlesidir. Yazar bu cümlede birden fazla basit bağlaç kullanmıştır. Bu basit bağlaçlar و ve که bağlaçlarıdır. Bu bağlaçlardan و bağlacı cümleye “ve” anlamı katmıştır. Diğer bağlaç که de cümleye “için” anlamı katmıştır.

• آنچه می نویسد، سرسری است، سطحی است؛ ژرف نگر نیست. ۸/۲۹

• Yazdığı şey, yüzeysel, derin değil. 8/29

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi dokuzuncu sayfasının sekizinci cümlesidir. Bu cümlede kullanılan آنچه bağlacı bileşik bağlaç olup cümleye “şey” anlamı katmıştır.

● به هر سوراخ و سنبه ای سر می کشد، تا موضوع نوشتن بیاید. ۱۰/۲۹

- Yazmanın konusunu bulmak için her deliğe girer. 10/29

Yukarıdaki cümle öykünün yirmi dokuzuncu sayfasının onuncu cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan olan تا bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “için” anlamı katmıştır.

● از دستش فرار می کردم تا به در خانه برسم و بگویم مسلمانان به دادم برسید، این مرد دیوانه مرا می کشد. ۳/۳۰

- Eve varmak ve Müslümanlara bana ulaşmalarını söylemek için ondan kaçıyordum, bu deli adam beni öldürüyor. 3/30

Yukarıdaki cümle öykünün otuzuncu sayfasının üçüncü cümlesidir. Bu cümlede iki tane basit bağlaç kullanılmıştır. Birinci bağlaç تا bağlacı olup cümleye “için” anlamı katmıştır. Diğer bağlaç ise و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır.

● مریدانش را که دعوت می کند؛ اول یک دست دعوتشان می کند، تا به گفته خودش مرعوب شوند و بعد از در آتشی در می آید و از آن ها پذیرایی می کند، با شام و نوشابه و به خدا می شماردشان. ۷/۳۰

- Müridlerini davet ediyor, önce söylediklerinden korkmaları için onlarla savaşır sonra onları uzlaştırır ve kabul eder, akşam yemeği ve içeceklere onları Allah'ya emanet eder. 7/30

Yukarıdaki cümle öykünün otuzuncu sayfasının yedinci cümlesidir. Bu cümlede yazar birden fazla bağlaç kullanmıştır. Basit bağlaçlar grubundan تا bağlacı kullanılmış olup cümleye “için” anlamı katmıştır. Diğer bağlaç ise و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır.

● خیاط به خننه می آید تا بهترین لباس ها را برایش بدوزد. ۱۵/۳۰

- Ona en iyi kıyafetleri dikmek için terzi geliyor. 15/30

Yukarıdaki cümle öykünün otuzuncu sayfasının on beşinci cümlesidir. Yazar bu cümlede basit bağlaçlar grubundan olan تا bağlacını kullanmıştır. Cümleye “için” anlamı katmıştır.

● همان شب که در صف ایستاده بودم تا بلیت سینما بخرم. ۱۹/۳۰

- O gece sinema bileti almak için sırada dikilmiştim. 19/30

Yukarıdaki cümle öykünün otuzuncu sayfasının on dokuzuncu cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç kullanılmıştır. تا bağlacı kullanılmış olup cümleye “için” anlamı katmıştır.

- مردی که کنارم ایستاده بود، دست به شانه ام زد که چرا پا نمی شوی؟ ۲۱/۳۰

- Yanımda dikilen adam, elini omzuma koydu. Niye kalkmıyorsun dedi. 21/30

Yukarıdaki cümle öykünün otuzuncu sayfasının yirmi birinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan olan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır. Diğer که ise cümleye vurgu yapmıştır.

- به یکی از مریدانش تلفن کرد که فوراً خود را رسانید. ۴/۳۱

- Müritlerinden biri derhal kendisi ulaşsın diye telefon açtı. 4/31

Yukarıdaki cümle öykünün otuz birinci sayfasının dördüncü cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-sın diye” anlamı katmıştır.

- با وجود شجاعات بی نظیر و بر کندن در خیر، با وجود مولود کعبه، و شهید محراب بودن، با وجود مظهر العجایب بودن، با وجود خدای واره بودن و ادامه دهنده وحی و نبوت بودن، او هم غم و مظلومیت خود را داشت. ۱۰/۳۱

- Hayber'deki emsalsiz cesaretine ve yiğitliğine, Kabe'de doğmasına ve mihraba şehit olmasına rağmen, harikaların bir tezahürü olmasına bir Allah olmasına, vahiy ve kehanetlerinin devam etmesine rağmen aynı zamanda keder ve zulmüne de sahipti. 10/31

Yukarıdaki cümle öykünün otuz birinci sayfasının onuncu cümlesidir. Yazar bu cümlede birden fazla bileşik bağlaçlar grubundan olan با وجود bağlacından faydalanmıştır. Bu bağlaç cümleye “-e rağmen” anlamı katmıştır.

- یک بار از چراغ قرمز رد شد که با رشوه دادن، رفع و رجوعش کرد. ۱۲/۳۱

- Bir kere kırmızı ışıktaki geçti onu da rüşvet vererek halletti. 12/31

Yukarıdaki cümle öykünün otuz birinci sayfasının on ikinci cümlesidir. Cümle de basit bağlaçlar grubundan olan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-arak/-erek” anlamı katmıştır.

5. Casusluk (ساواکی) Adlı Öykünün Bağlaçlar Açısından İncelenmesi

● نه دعوايي شده بود و نه جر و منجری. ۱/۳۳

- Ne bir kavga oldu ne de fikir ayrılığı. 1/33

Yukarıdaki cümle öykünün otuz üçüncü sayfasının birinci cümlesidir. Bu cümlede ikili bağlaçlar grubundan olan ...نه...نه bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “ne...ne...” anlamı katmıştır.

● زن، اگر مرا دوست داری، خودسوزی کن. ۳/۳۳

- Hanım, eğer beni seviyorsan, kendini yak. 3/33

Yukarıdaki cümle öykünün otuz üçüncü sayfasının üçüncü cümlesidir. Yazar bu cümlede basit bağlaç olan اگر bağlacını kullanmıştır. Cümleye “eğer” anlamı katmıştır.

● دانیل که روز اولی که ناهار این جا آمد به تو گفت: ۱۲/۳۳

- Daniel geçen gün öğle yemeğine geldiğinde sana dedi: 12/33

Yukarıdaki cümle öykünün otuz üçüncü sayfasının on ikinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaç که bağlacı olup cümleye “-dığında/-diğinde” anlamı katmıştır.

● همسایه ها در زدند و خبر دادند که از خانه آن ها بوی سوختگی می آید. ۱۹/۳۳

- Komşular kapıya vurdular ve evlerinden yanık kokusu geldiğinin haberini verdiler. 19/33

Yukarıdaki cümle öykünün otuz üçüncü sayfasının on dokuzuncu cümlesidir. Yazar bu cümlede basit bağlaç kullanmıştır. Bu basit bağlaçlardan bir tanesi که bağlacı olup cümleye “-nın/-nin” anlamı katarken diğer bağlaç ise و bağlacıdır. Bu bağlaçta cümleye “ve” anlamı katmıştır.

• آن وقت بازجویان حکومت انقلابی به سراغ محبوبه خواهند آمد و او را به ستوه می آورند و او را ناگزیر می کنند که مرا لو بدهد. ۵/۳۴

• O halde devrimci hükümetin sorgucuları Mahbube'ye gelip onu rahatsız edecek ve beni ifşa etmeye zorlayacak. 5/34

Yukarıdaki cümle öykünün otuz dördüncü sayfasının beşinci cümlesidir. Bu cümlede birden fazla bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaçlardan ilki bileşik bağlaç grubundan olan آن وقت bağlacı olup cümleye “o halde” anlamı katmıştır. İkinci bağlaç ise basit bağlaçlar grubundan و bağlacıdır. Bu bağlaçta cümleye “ve” anlamı katmıştır. Diğer bağlaçta basit bağlaçlar grubundan که bağlacı olup cümleye “-maya” anlamı katmıştır.

• آن ها هشیارتر از آن خواهند بود که پرس و جو نکنند و ندانند که دانیل در سفارت انگلیس کار می کرده، فارسی هم تا حدی می دانسته. ۷/۳۴

• Araştırmamaya ve Daniel'in İngiliz elçiliğinde çalıştığını bilmemeye daha dikkat edecekler, Farsça ‘da bir ölçüye kadar biliyordu. 7/34

Yukarıdaki cümle öykünün otuz dördüncü sayfasının yedinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan که bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır. Yine basit bağlaçlar grubundan olan تا bağlacı da cümleye “- kadar” anlamı katmıştır.

• من چه جور فرمانده ساواکی هستم که ندانم، دوستانم خانه هایشان را در نزدیکی های زندان اوین فروخته اند، چراکه می دانسته اند، اعدام انقلابی تا تیر خلاص زده نشود، خواب به چشم آن ها نخواهد آمد. ۱۱/۳۴

• Ben nasıl Savaki komutanıyım bilmiyorum, arkadaşlarım zindanın yakınlarındaki evlerini sattılar çünkü devrimci infazın serbest bırakılincaya kadar hayal olmayacağını biliyorlardı. 11/34

Yukarıdaki cümle öykünün otuz dördüncü sayfasının on birinci cümlesidir. Yazar bu cümlede bileşik bağlaç kullanmıştır. Bileşik bağlaç olarak kullandığı چراکه bağlacı cümleye “çünkü” anlamı vermiştir.

• با تیمسار نصیری و تیمسار مقدم و دیگران که جلسه هایشان در خانه من بود، هم همین طور. ۴/۳۵

• Aynı şey toplantıları bizim evimizde olan komutan Nasırı, komutan Mukaddem ve diğerleri için de aynı şekilde. 4/35

Yukarıdaki cümle öykünün otuz beşinci sayfasının dördüncü cümlesidir. Bu cümlede hem basit bağlaç hem bileşik bağlaç kullanılmıştır. Basit bağlaç olan که cümleye “-an/-en” anlamı katarken bileşik bağlaç görevi gören همین طور “aynı şekilde” anlamı vermiştir.

• ژان پل سارتر هم که از رهبر انقلاب اسلامی حمایت کرد... ۲۷/۳۵

• İslam devriminin liderini destekleyen Jean Paul Sartre de ... 27/35

Yukarıdaki cümle öykünün otuz beşinci sayfasının yirmi yedinci cümlesidir. Cümlede basit bağlaçlar grubundan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır.

6. Kısmet Açma (بخت گشایی) Adlı Öykünün Bağlaçlar Açısından İncelenmesi

• لابد سودابه خانم عیبی داشته که او را پسند نکرده اند. ۴/۳۹

• Acaba Sudabe hanımın bir ayıbbı mı var da onu beğenmediler. 4/39

Yukarıdaki cümle öykünün otuz dokuzuncu sayfasının dördüncü cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan olan که bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç cümleye vurgu yapmıştır.

• اشک را هم در چشم های سودابه دیده بود، اما آقای مشیرسنگ تمام می گذاشت. ۷/۳۹

• Gözyaşını da Sudabe'nin gözünde görmüştü ama Mesir Bey taşı bitiriyordu. 7/39

Yukarıdaki cümle öykünün otuz dokuzuncu sayfasının yedinci cümlesidir. Bu cümle de basit bağlaç kullanılmıştır. Bu basit bağlaç اما bağlacıdır. Cümleye “ama” anlamı katmıştır.

• خانمی هست که پول می گیرد و شوهر پیدا می کند. ۱۵/۳۹

• Para alan ve koca bulan bir kadın var. 15/39

Yukarıdaki cümle öykünün otuz dokuzuncu sayfasının on beşinci cümlesidir. Yazar bu cümlede basit bağlaçlar kullanmıştır. Bu bağlaçlardan ilki که bağlacı olup cümleye “-an/-en” anlamı katarken ikinci bağlaçta و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır.

● به شرطی که در اتاق پذیرایی بگذارند، شاید مردی بیاید و او را بیسندد، اما مرد های بسیاری آمدند و رفتند. ۶/۴۰

● Odaya kabul etmeleri şartıyla belki bir erkek gelir ve onu beğenir ama birçok erkek geldi ve gitti. 6/40

Yukarıdaki cümle öykünün kırkinci sayfasının altıncı cümlesidir. Bu cümle birden fazla bağlaç kullanılmıştır. İlk bağlaç که به شرطی bağlacı olup bileşik bağlaçlar grubuna girer. Bu bağlaç cümleye “...şartıyla” anlamı katmıştır. İkinci bağlaç ise basit bağlaçlar grubundan olan شاید bağlacıdır. Bu bağlaç ise cümleye “belki” anlamı katmıştır. Üçüncü bağlaçta basit bağlaçlar grubundan اما bağlacı olup cümleye “ama” anlamı katmıştır.

● متأسفانه من زن فرانسوی دارم که در دبیرستان ژاندارک فرانسه درس می دهد. ۱۴/۴۰

● Maalesef benim, Fransa Candarak lisesinde ders veren Fransalı bir karım var. 14/40

Yukarıdaki cümle öykünün kırkinci sayfasının on dördüncü cümlesidir. Bu cümle de basit bağlaçlar grubundan که bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “-an/-en” anlamı vermiştir.

● نمی شد از دکتر مرتضوی بخواهد که مرد دوزنه بشود. ۱۹/۴۰

● Doktor Murtazavi'den iki hanımlı bir erkek olmasını isteyemiyordu. 19/40

Yukarıdaki cümle öykünün kırkinci sayfasının on dokuzuncu cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç kullanılmıştır. Bu basit bağlaç که bağlacıdır ve cümleye “-ması/-mesi” anlamı katmıştır.

● هر چند تا چهار تا زن حلال بود. ۲۰/۴۰

● Her ne kadar dört kadına kadar helal olsa da. 20/40

Yukarıdaki cümle öykünün kırk birinci sayfasının yirminci cümlesidir. Bu cümlede bileşik ve basit bağlaç kullanılmıştır. هرچند تا bileşik bağlacı cümleye “her ne kadar” anlamı katarken diğeri basit bağlaç olan تا bağlacı cümleye “kadar” anlamı katmıştır.

• این هم که خارجه ای است. ۱/۴۱

- Bu da yabancı. 1/41

Yukarıdaki cümle öykünün kırk birinci sayfasının birinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olan که kullanılmıştır. Cümleye vurgu yapmıştır.

• اگر هم بود به سراغ او نیامد. ۵/۴۱

- Eğer olsaydı da ona gelmezdi. 5/41

Yukarıdaki cümle öykünün kırk birinci sayfasının beşinci cümlesidir. Bu cümlede birden fazla basit bağlaç kullanılmıştır. İlki اگر bağlacı olup cümleye “eğer” anlamı katarken ikinci bağlaç ise هم bağlacı olup cümleye “-da/-de” anlamı katmıştır.

• نیازانه را داد، چرا از بخت گشایی خبری نشد؟ ۱۵/۴۱

- İhtiyaçlık verdi, niye baht açmadan haber yok? 15/41

Yukarıdaki cümle öykünün kırk birinci sayfasının on beşinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaç ise چرا bağlacı olup cümleye “niye” anlamı katmıştır.

7. Berehût (برهوت) Adlı Öykünün Bağlaçlar Açısından İncelenmesi

• تلفن که زنگ می زد به انتظار شنیدن صدایش بودم. ۲/۴۳

- Telefon çaldığında onun sesini duymayı bekledim. 2/43

Yukarıdaki cümle öykünün kırk üçüncü sayfasının ikinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır.

• و به آنجا که می رسیدم: که این قادسی دخمه گاه من است، اشک امانم نمی داد. ۵/۴۳

- Ve geldiğim yer: ki bu benim sığınağım, gözyaşlarım beni esirgemedi. 5/43

Yukarıdaki cümle öykünün kırk üçüncü sayfasının beşinci cümlesidir. Bu cümlede hem bileşik hem basit bağlaç türü kullanılmıştır. Bileşik bağlaç olarak که آنجا bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç cümleye “...dığı yerde” anlamı vermiştir. Diğer bağlaç ise basit bağlaç olan که bağlacıdır. Cümleye vurgu yapmıştır.

● بعد ها بود که دانستم قادیسیه هم از تلفن و هم از نامه، سرنوشت سازتر است. ۸/۴۳

● Sonraları anladım ki Kadisiye'de hem telefonda hem mektuptan daha kader yapıcıydı. 8/43

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk üçüncü sayfasının sekizinci cümlesidir. Yazar bu cümlede basit bağlaç kullanmıştır. Bu basit bağlaç که bağlacı olup cümleye vurgu yapmıştır.

● کسی را می مانستم که در دریا به کشتی نشسته است و کشتی اش شکسته – و جز خدا امیدى برايش نمانده است. ۹/۴۳

● Denizde gemide oturan biri gibiydim ve gemisi kırıldı ve Allah'tan başka umudu kalmamıştı. 9/43

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk üçüncü sayfasının dokuzuncu cümlesidir. Bu cümlede birkaç defa bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaçlardan ilki basit bağlaçlardan که bağlacı olup cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır. Diğer iki bağlaç da yine basit bağlaçlar grubundan و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır.

● غروبها که صدای ناب اذان می آمد، دعا می کردم که خدایا بخاطر خداوندی ات و بزرگواری ات و احسان راهنمایی ات، برادرم را از این گرداب برهان. ۱۰/۴۳

● Saf ezan sesinin geldiği gün batımları, Allah'ım senin Allahlığın için, büyüklüğün için, rehberlik ihsanının için, erkek kardeşimi bu girdaptan çıkar diye dua ediyordum. 10/43

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk üçüncü sayfasının onuncu cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlardan yararlanılmıştır. İlk bağlaç که bağlacı olup cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır. Ardından gelen bağlaçlar da basit bağlaçlar grubundan و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır.

● بارها خدمت حضرت استاد رسیده بودم و از ایشان تبرک گرفته بودم و دعایی که فرموده بودند هر صبح و ظهر و شباهنگام بخوانم و حضرت استاد این امید را در دلم افروخته بود که به خدا قسم نمی گذارم یک مو از سر برادرت کم شود. ۱۱/۴۳

● Defalarca hoca hazretlerine hizmetteydim ve onları tebrik etmiştim ve emrettikleri duayı her sabah, öğlen ve geceleyin oku hoca hazretleri kardeşinin kafasından bir saç düşeceğine dair Allah'a yemin etmeyeceğim umuduyla. Kalbimi tutuşturdu. 11/43

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk üçüncü sayfasının on birinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar kullanılmıştır. Birinci bağlaç basit bağlaçlar grubundan و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır. Diğer bağlaç da basit bağlaçlar grubundan olan که bağlacı cümleye “-dık/-dik” anlamı katmıştır.

● خودم سهم خود را از زندگی گرفته بودم، اما برادرم تازه زن گرفته بود. ۱/۴۴

● Kendim hayattan payımı almıştım ama erkek kardeşim yeni hanım almıştı. 1/44

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dördüncü sayfasının birinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaç اما bağlacı olup cümleye “ama” anlamı katmıştır.

● تلفن که زنگ می زد همه مان می دویدیم. ۳/۴۴

● Telefon çaldığında hepimiz koşuyorduk. 3/44

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dördüncü sayfasının üçüncü cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-dığında/-diğinde” anlamı katmıştır.

● زنم می گفت: به گمانم شیرین باردار است چراکه صبحها عی می زند. ۶/۴۴

● Karım diyordu: sanırım Şirin hamile çünkü sabahları öğürüyor. 6/44

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dördüncü sayfasının altıncı cümlesidir. Bu cümle de bileşik bağlaçlar grubundan چراکه bağlacı kullanılmış olup cümleye “çünkü” anlamı katmıştır.

● بیرون که رفتی برایش ترشی انبه بخر. ۹/۴۴

- Dışarı gittiğinde ona mango turşusu al. 9/44

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dördüncü sayfasının dokuzuncu cümlesidir. Bu cümle de basit bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaç که bağlacı olup cümleye “-dığında/-diğinde” anlamı katmıştır.

- بارها و بارها بعد از خواندن دعاهاى حضرت استاد با خداى خود پيمان مى بستم که جان مرا بستاند و برادرم را زنده نگهدارد. ۱۰/۴۴

- Defalarca ama defalarca Hazreti üstadın dualarını okuduktan sonra canımı almak ve kardeşimi yaşatmak için Allah'ımla bir antlaşma yaptım. 10/44

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dördüncü sayfasının onuncu cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olan که bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “için” anlamı katmıştır.

- آیا با این کار او را از زندگی خودم حذف نکرده بودم، چراکه مى خواستم با زنى که تازه عروسی کرده بودیم خلوت داشته باشم؟ ۱۲/۴۴

- Acaba bu işle onu hayatımdan silmemiş miydim, çünkü yeni evlendiğim karımla halvet olmak istediğim için mi? 12/44

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dördüncü sayfasının on ikinci cümledir. Bu cümlede hem bileşik bağlaç hem de basit bağlaç kullanılmıştır. Bileşik bağlaç olarak چراکه bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç cümleye “çünkü” anlamı katmıştır. Basit bağlaç olarak ise که bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç da cümleye “için” anlamı katmıştır.

- اگر مرا دوست داری بایستی برادرم را مثل برادر خودت بدانی و آن بنده خدا مى گوید: ۲۰/۴۴

- Eğer beni seviyorsan erkek kardeşimi kendi kardeşin gibi bilmeliydin ve Allah'ın kulu diyor: 20/44

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dördüncü sayfasının yirminci cümlesidir. Bu cümlede birden fazla basit bağlaç kullanılmıştır. İlk bağlaç اگر bağlacı olup cümleye “eğer” anlamı katmıştır. İkinci bağlaç, مثل bağlacı olup cümleye “gibi” anlamı katmıştır. Üçüncü bağlaç ise و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır.

- مى گویند زندگی تنها وجود دارد، اما زندگی من شده بود یک سرى کاشها که پشیمانی و ترس را یدک مى کشید. ۲۵/۴۴

• Hayat yalnızdır diyorlar ama benim hayatım pişmanlık ve korku taşıyor bir dizi keşkeler haline gelmişti. 25/44

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dördüncü sayfasının yirmi beşinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan olan اما bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç cümleye “ama” anlamı katmıştır.

• احساس می کردم که خدا مرا رها کرده است. ۲۶/۴۴

• Allah'ın beni bıraktığını hissediyordum. 26/44

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dördüncü sayfasının yirmi altıncı cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaç که bağlacı olup cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır.

• من هم کوشیدم که سر رشته زندگی از دستم در نرود. ۵/۴۵

• Bende hayata bakış açımı kaybetmemeye çalıştım. 5/45

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk beşinci sayfasının beşinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-maya/-meye” anlamı katmıştır.

• در گنج‌اش را که باز می کردم، ستاره طلا روی سردوشی لباس لفسری اش برق می زد. ۱۷/۴۵

• Dolabını açtığımda, subayın üniformasının üzerinde altın yıldız parladı. 17/45

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk beşinci sayfasının on yedinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç kullanılmıştır. Bu basit bağlaç که bağlacı olup cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır.

• حتی نگفت وصیتنامه برادرم را که لحظه آخر به من سپرده بود باز بکنم یا نه؟ ۵/۴۶

• Bana son anda verdiği erkek kardeşimin vasiyetini açmamı bile söylemedi. 5/46

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk altıncı sayfasının beşinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar kullanılmıştır. Bu basit bağlaçların ilki حتی bağlacı olup

cümleye “bile” anlamı katmıştır. İkinci bağlaç ise که bağlacı olup cümleye “-dığı/-dığı” anlamı katmıştır.

• با صدایی که به دیوارها می خورد و به من بر می گشت تا بلرزم گفت: ۳/۴۷

- Duvarlara çarpan bir sesle beni titretmek için geri dönüyordu. 3/47

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk yedinci sayfasının üçüncü cümlesidir. Bu cümlede birden fazla basit bağlaç kullanılmıştır. İlki که bağlacı olup cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır. İkinci bağlaç ise تا bağlacı olup cümleye “için” anlamı katmıştır.

• هرچه التماس کردم که مرا معاف دارند، قبول نکرد. ۷/۴۷

- Her ne kadar beni muaf etmesi için yalvarsam da kabul etmedi. 7/47

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk yedinci sayfasının yedinci cümlesidir. Bu cümlede bileşik bağlaçlar grubundan هرچه bağlacı kullanılmış olup cümleye “her ne kadar” anlamı katmıştır.

• هرچه کوشش کردم به او بفهمانم که این قصد زیارت مأموریت خطرناکی است و تیمسار نباید بپذیرد

و یا بگریزد نتوانستم. ۱۴/۴۷

- Onu bunu tehlikeli bir görev olduğuna ve komutanın kabul etmemesi ya da kanmaması gerektiğine ikna etmek için her ne kadar çabalasam da olmadı. 14/47

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk yedinci sayfasının on dördüncü cümlesidir. Bu cümlede birden fazla bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaçların ilki bileşik bağlaçlar grubundan هرچه bağlacı olup cümleye “her ne kadar” anlamı katmıştır. İkinci bağlaç basit bağlaçlardan که bağlacı olup cümleye “-dığına/-dığine” anlamı katmıştır. Üçüncü bağlaç da basit bağlaçlardan و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katarken dördüncü bağlaç یا bağlacı da cümleye “veya” anlamı katmıştır.

• با طپانچه به شقیقه ات و با صدایی که انگار از چهار طرف به تو هجوم آورده اند و در مغزت هو هو

می کنند چه می توانی بکنی؟ ۱۵/۴۷

- Alnına bir tabanca dayayarak ve beyninin dört tarafından size saldırmış gibi görünen bir sesle ne yapabilirsin? 15/47

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk yedinci sayfasının on beşinci cümlesidir. Yazar bu cümlede birden fazla bağlaç kullanmıştır. İlk bağlaç basit bağlaçlar grubundan که bağlacı olup cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır. İkinci bağlaç da basit bağlaçlar grubundan و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır.

● انگار چشمهای او بود که تن مرا سوراخ سوراخ می کرد، نه تفنگ شکاری من که بایستی او را هدف

می گرفت. ۲۷/۴۷

● Sanki vücudumu delik delik yapan onun gözleriydi, onu hedef alması gereken benim tüfeğim değil. 27/47

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk yedinci sayfasının yirmi yedinci cümlesidir. Bu cümlede iki kere basit bağlaçlar grubundan olan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır.

● نازی خانم گفت که قصر نوری السعید بوده است که من نمی شناختمش. ۵/۴۸

● Bayan Nazi, bilmediğim yerin Nuri el-Said Sarayı olduğunu söyledi. 5/48

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk sekizinci sayfasının beşinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlardan olan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-ın/-in” anlamı katmıştır.

● اگر تیمسار قصد کودتا می داشت آیا در آن ساختمان مجلل اسلحه انبار کرده بود؟ ۱۷/۴۸

● Komutan bir darbe planlamış olsaydı o lüks binada silah depolar mıydı? 17/48

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk sekizinci sayfasının on yedinci cümlesidir. Bu cümlede kullanılan basit bağlaç اگر cümleye “-sa/-se” anlamı katmıştır.

● تا روز آخر اقامتم در قصر نه خودم از راز آن ساختمان سر در آوردم، نه جرأت کردم از کسی بپرسم.

۲۱/۴۸

● Sarayda kaldığım son güne kadar bu zorlukların sırrını öğrenemedim ve kimseye sormaya cesaret edemedim. 21/48

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk sekizinci sayfasının yirmi birinci cümlesidir. Bu cümlede ikili/tekrarlayan نه... نه... bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “ne... ne...” anlamı katmıştır.

• اگر شده همین جا تا ابدالآباد می نشینم تا بپذیردم و گفت که از نجف با زن عریش برای همین کار

آمده است. ۸/۴۹

• Eğer mümkünse kabul etmem için burada Abad al-Abad'da oturacağım dedi ve Arap karısıyla Necef'ten bu amaçla geldiğini söyledi. 8/49

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dokuzuncu sayfasının sekizinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar kullanılmıştır. Bu basit bağlaçlarda ilki اگر bağlacı cümleye “eğer” anlamı katmıştır. İkinci basit bağlaç ise تا bağlacı olup cümleye “için” anlamı katmıştır. Üçüncü bağlaç da basit bağlaçlardan که bağlacı olup cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır.

• به این کلام الله قسم که بعد از دانستن ماجرا حتی ترا نفرین نخواهم کرد. ۱۶/۴۹

• Allah'nın sözüne yemin ederim ki hikayeyi öğrendikten sonra sana lanet bile etmeyeceğim. 16/49

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dokuzuncu sayfasının on altıncı cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan که ve حتی bağlacı kullanılmıştır. که bağlacı cümleye vurgu yapmıştır. حتی bağlacı ise cümleye “bile” anlamı katmıştır.

• می دانستم که بایستی تلفن مستقیم مأمور شکنجه ساواک را بگیرم. ۲۱/۴۹

• Ben bir savak işkence memurundan doğrudan telefon almam gerektiğini biliyordum. 21/49

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dokuzuncu sayfasının yirmi birinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır.

• پسران را از پا آویزان کرده اند تا مقرر بیاید. ۲۸/۴۹

• Oğlunuz karargaha gelmesi için ayaklarından asıldı. 28/49

Yukarıdaki cümle, öykünün kırk dokuzuncu sayfasının yirmi sekizinci cümlesidir. Basit bağlaç olarak kullanılan تا bağlacı cümleye “için” anlamı katmıştır.

• سرزبانم بود که بگویم جان شما در خطر است. ۲/۵۱

• Dilimin ucuna hayatının tehlikede olduğunu söylemek geldi. 2/51

Yukarıdaki cümle, öykünün elli birinci sayfasının ikinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan olan که bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “-mak/-mek” anlamı katmıştır.

• می خواستم بگویم زنم را گروگان گرفته اند تا مأموریتم را انجام بدهم و مجبور بشوم برگردم. ۱۹/۵۱

• Karımın görevimi yerine getirmek için rehin aldıklarını ve geri dönmek zorunda kaldığımı söylemek istiyordum. 19/51

Yukarıdaki cümle, öykünün elli birinci sayfasının on dokuzuncu cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç kullanılmıştır. Bu basit bağlaç تا bağlacı olup cümleye “için” anlamı katmıştır.

• وقتی ایران خانم لباس شخصی ام را سر چوب لباسی می زد که متوجه طپانچه شد. ۲۶/۵۱

• İran hanım kişisel kıyafetimi bir askıya asarken bir tabanca olduğunu fark etti. 26/51

Yukarıdaki cümle, öykünün elli birinci sayfasının yirmi altıncı cümlesidir. Bu cümle de basit bağlaç kullanılmıştır. Basit bağlaçlardan olan bu bağlaç که bağlacı olup cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır.

• خودش گره کراوتم را بسته بود و تبسم، هم در چشمهای سیاه درشتش منعکس بود و هم در گوشه

لبه‌ایش. ۱۹/۵۲

• Kravatının düğümünü kendisi bağladı ve hem siyah gözlerine hem de dudaklarının köşelerine bir gülümseme yansıdı. 19/52

Yukarıdaki cümle, öykünün elli ikinci sayfasının on dokuzuncu cümlesidir. Bu cümlede ikili bağlaçlar grubundan ...هم ...هم bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “hem... hem...” anlamı katmıştır.

• اما من دیگر بیدار بودم و کلام «طفلک من» به دلم چنگ انداخته بود اما صدای ترسناک آن مرد در

آن روز ابلاغ مأموریتم هم در گوشم بود: ۱۱/۵۳

• Ama ben artık uyandım ve çocuğum kelimesi gönlümü almıştı ama görevimin açıklandığı gün o adamın korkunç sesi kulağımdaydı: 11/53

Yukarıdaki cümle, öykünün elli üçüncü sayfasının on birinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan اما bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “ama” anlamı katmıştır.

• تفنگ شکاری ام را که دید گفت: ۱۹/۵۳

• Av tüfeğimi görünce dedi: 19/53

Yukarıdaki cümle, öykünün elli üçüncü sayfasının on dokuzuncu cümlesidir. Bu cümleden basit bağlaçlar grubundan که bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “-inca/-ince” anlamı katmıştır.

• سرگرد کنت را در بیاور و من نفس راحت کشیدم چرا که کتم را از خودم دور می کردم و سرفراز بودم که دو نوع اسلحه در اختیار داشتم اما آدم کش نبودم. ۱۸/۵۴

• Binbaşı montunu çıkar dedi ve ben derin bir nefes aldım çünkü montumu kendimden uzak tutuyordum ve iki çeşit silahım olduğu için gurur duyuyordum ama katil değildim. 18/54

Yukarıdaki cümle, öykünün elli dördüncü sayfasının on sekizinci cümlesidir. Bu cümle de bileşik ve basit bağlaçlar kullanılmıştır. Bileşik bağlaçlar grubundan olan چرا که bağlacı cümleye “çünkü” anlamı katarken diğer iki bağlaçta basit bağlaçlar grubundan و ve اما bağlaçlarıdır. Bu iki bağlaçta cümleye “ama-ve” anlamı katmışlardır.

• هردومان با هم غزال را به خاک انداختیم و دانستم چنان کاری که مأمورش بودم هرگز از من نمی آید. ۱۱/۵۵

• İkimizde birlikte ceylanı toprağa yıktık ve görevinde bulunduğum işin asla benden çıkmayacağını biliyordum. 11/55

Yukarıdaki cümle, öykünün elli beşinci sayfasının on birinci cümlesidir. Bu cümle de basit bağlaçlar grubundan olan و ve که bağlaçları kullanılmış olup cümleye sırasıyla “ve” ve “-acak/-ecek” anlamı katmıştır.

• دوغ می خوردم که عطر پونه داشت و دلم را خنک می کرد اما همان دل هوای گریه کرده بود. ۱۶/۵۵

- Nane kokan ayran içtim ve kalbimi serinletti ama aynı kalp ağlamıştı. 16/55

Yukarıdaki cümle, öykünün elli beşinci sayfasının on altıncı cümlesidir. Bu cümle de basit bağlaçlar kullanılmıştır. Bu bağlaçların ilki که bağlacı olup cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır. Diğer bağlaç ise اما bağlacı olup cümleye “ama” anlamı katmıştır.

- یک فوریت مهار نشده به عمل وامی داردشان که ممکن است حتی پشیمان نشوند... ۲۶/۵۵

• Dizginlenemeyen bir aciliyet onları pişman bile olmayacakları gibi davranmaya iter. 26/55

Yukarıdaki cümle, öykünün elli beşinci sayfasının yirmi altıncı cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar kullanılmıştır. İlk bağlaç که bağlacı olup cümleye “-acak/-ecek” anlamı katarken diğer bağlaç yani حتی bağlacı da cümleye “bile” anlamı katmıştır.

- وقتی به تو امر می دهند مدال بده، مجبوری مدال بدهی و آن وقت است که احساس می کنی آفت دستی بیش نیستی. ۵/۵۶

• Sana madalya ver diye emir verdiklerinde, mecbur madalya vereceksin ve o zaman bir el aletinden başka bir şey olmadığını hissediyorsun. 5/56

Yukarıdaki cümle, öykünün elli altıncı sayfasının beşinci cümlesidir. Bu cümlede bileşik bağlaçlar kullanılmıştır. İlk bağlaç وقتی bağlacı olup cümleye “-ında/-inde” anlamı katmıştır. İkinci bağlaç که آن bağlacıdır. Bu bağlaçta cümleye “o zaman” anlamı katmıştır.

- بایستی آخرین نوع رولوری باشد که ساخته شده است. ۷/۵۶

- Yapılacak son rulo tipi olmalıdır. 7/56

Yukarıdaki cümle, öykünün elli altıncı sayfasının yedinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlardan olan که bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç cümleye “-acak/-ecek” anlamı katmıştır.

- اگر شکسته بودی تلویزیون خبرش را می داد. ۱۲/۵۶

- Eğer kırsaydın televizyon haberini verirdi.

Yukarıdaki cümle, öykünün elli altıncı sayfasının on ikinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan اگر bağlacı kullanılmış olup cümleye “eğer...-sa/-se” anlamı katmıştır.

• حتی اگر خیال کودتا هم دارید به من نگوئید. ۸/۵۷

• Hatta eğer darbe planınızda varsa bana demeyin. 8/57

Yukarıdaki cümle, öykünün elli yedinci sayfasının sekizinci cümlesidir. Bu cümlede birden fazla basit bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaçlar sırasıyla اگر, حتی ve هم bağlaçlarıdır. Bu bağlaçlar sırasıyla cümleye “hatta, eğer ve -da/-de” anlamı katmıştır.

• اگر زنت با تو بود از همین جا فرارت می دادم اما مادر به خطاها فکر همه چیز را کرده اند. ۱۵۷

۱۶

• Eğer hanımın seninle olsaydı buradan seni kaçırdım ama anne hatalardan her şeyi düşünmüş. 16/57

Yukarıdaki cümle, öykünün elli yedinci sayfasının on altıncı cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar kullanılmıştır. Bu cümlede ilk bağlacı اگر olup cümleye “eğer...sa/se” anlamı katmıştır. İkinci bağlaç ise اما bağlacı olup cümleye “ama” anlamı katmıştır.

• برادرم یک کیسه نایلون پر به جوان داد و گفت که پنجاه هزار تومان پول است. ۲۴/۵۷

• Kardeşim dolu bir naylon kaseyi gence verdi ve dedi ki: elli bin tümen var. 24/57

Yukarıdaki cümle, öykünün elli yedinci sayfasının yirmi dördüncü cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olarak kullanılan که bağlacı cümleye “ki” anlamı vermiştir.

• زندگی با سرشت آدمها می گردد که به اندازه افراد بشر، نهادهای مختلف وجود دارد. ۷/۵۸

• Hayat insan doğasıyla ilgilidir ki ne kadar insan varsa o kadar farklı kurum vardır. 7/58

Yukarıdaki cümle, öykünün elli sekizinci sayfasının yedinci cümlesidir. Yazar bu cümlede basit bağlaçlar grubundan که bağlacını kullanmıştır. Bu bağlaç cümleye “ki” anlamı vermiştir.

• جوانک گفته بود با ماشین از قادسیه تا هرجا که توانستیم می برمشان و بعد باید پیاده رفت. ۱۴/۵۸

• Genç demişti onları Kadisiye'den arabayla gidebildiğimiz her yere kadar götürürüz sonra yürümemiz gerekiyor. 14/58

Yukarıdaki cümle, öykünün elli sekizinci sayfasının on dördüncü cümlesidir. Bu cümlede bileşik bağlaçlar grubundan olan **تا هرجا که** bağlacı kullanılmış olup cümleye “her yere kadar” anlamı vermiştir.

• چه فایده دارد بگویم که عاقبت از پا افتادم و به صندلی چرخدار رضایت دادم؟ ۷/۵۹ چه فایده دارد بگویم یک ماه آخر عمرم را در بیمارستان گذارادم؟ ۸/۵۹

• Sonunda ayağımı kaybettiğimi ve tekerlekli sandalyeyi kabul ettiğimi söylemenin ne anlamı var? 7/59 Hayatım son ayını hastanede geçirmemin ne faydası var? 8/59

Yukarıdaki cümleler, öykünün elli dokuzuncu sayfasının yedinci ve sekizinci cümleleridir. Bu cümlelerde ikili bağlaç ve basit bağlaçlar kullanılmıştır. Bu bağlaçlardan ilki ikili bağlaçlar grubundan olan **...چه...چه** bağlacı olup cümleye “ne...ne...” anlamı katmıştır. Ayrıca diğer bağlaç da basit bağlaçlar grubundan olan **که** bağlacıdır. Cümleye “-dığı/-diği” anlamı vermiştir.

8. Yuvarlak Masa (میز گرد) Adlı Öykünün Bağlaçlar Açısından İncelenmesi

• راست است که شما با سیمرغ رابطه داشته اید و پر او در جنگ با اسفندیار موجب مرگ آن جوان

ناکام شد؟ ۲/۶۱

• Simorg ile bir ilişkiniz olduğu ve onun Esfendiyar’la olan savaşta başarılarının o başarısız genç adamın ölümüne neden olduğu doğru mu? 2/61

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış birinci sayfasının ikinci cümlesidir. Yazar bu cümlede basit bağlaçlardan faydalanmıştır. İlk bağlaç basit bağlaçlar grubundan **که** bağlacı olup cümleye “-dığı/-diği” anlamı katmıştır. Diğer bağlaçta basit bağlaçlar grubundan **و** bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır.

• آنقدر تار گردآگرد پره‌های او تنیدند که دیگر نه خاندان ما شناختش و نه خودش خوشتن را. ۸/۶۱

• Tüylerinin etrafına o kadar çok iplik dokunmuştu ki ailemiz ne onu ne de kendisini tanıyordu. 8/61

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış birinci sayfasının sekizinci cümlesidir. Bu cümlede birden fazla bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaçlardan ilki bileşik bağlaç olan **آنقدر** bağlacıdır. Cümleye “o kadar” anlamı katmıştır. Ardından gelen bağlaç ise basit bağlaç olan **که** bağlacıdır bu bağlaçta cümleye “ki” anlamı katmıştır. Bir sonraki bağlaç ise ikili yani tekrarlanan bağlaçlar grubundan **نه...نه** bağlacıdır. Bu bağlaçta cümleye “ne...ne...” anlamı katmıştır.

● **هددی که در بهار به سرش همی زند و پر و بالهای خود را با منقارش همی کند و به عزم کوه قاف**

پرواز همی کند. ۱۴/۶۱

● İlkbaharda başını sallayan gagasıyla tüylerini ve kanatlarını çırpıp ve Kaf dağı kararlılığıyla uçan bir Hüd Hüd. 14/61

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış birinci sayfasının on dördüncü cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan olan **که** bağlacı kullanılmış olup cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır.

● **اگر پر و بالهای خود را با منقارش می کند چطور پرواز می کند؟ ۱۶۲**

● Eğer tüylerini ve kanatlarını gagasıyla yolarsa nasıl uçar? 1/62

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış ikinci sayfasının birinci cümlesidir. Yazar bu cümlede basit bağlaç olan **اگر** bağlacından yararlanmıştır. Bu bağlaç cümleye “eğer...sa/se” anlamı katmıştır.

● **آنقدر همه چیز را بهم در آمیخته اند که به گمان من اینک خودشان هم در نمی یابند. ۱۲/۶۲**

● Her şeyi o kadar karıştırmışlar ki sanırım şimdi anlamıyorlar. 12/62

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış ikinci sayfasının on ikinci cümlesidir. Bu cümle de hem bileşik bağlaç hem de basit bağlaç kullanılmıştır. Bileşik bağlaç olarak **آنقدر** bağlacı kullanılmış olup cümleye “o kadar” anlamı vermiştir. Basit bağlaç olarak **که** bağlacı kullanılmış olup cümleye “ki” vurgusu yapmıştır.

● **به هر صورت این گیلگمش کی هست؟ ۱۷/۶۲**

● Her neyse kim bu Gılgamış? 17/62

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış ikinci sayfasının on yedinci cümlesidir. Bu cümlede kullanılan bileşik bağlaç به هر صورت cümleye “her neyse” anlamı vermiştir.

● بنده خدایگانی که به جستجوی آب حیات در ظلمات همی رفته. ۱۸/۶۲

- Allah’ın kulu, karanlıkta hayat suyunu aramaya gidendir. 18/62

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış ikinci sayfasının on sekizinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olan که bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır.

● مشک آب حیات را کلاغ نک زده است و آبها بر زمین فرو ریخته است اما کلاغ یکی دو قطره نوشیده و لاجرم سیصد سال عمرش به درازا همی کشد. ۲۱/۶۲

- Karga hayat suyunun miskini yemiş ve su yere düşmüş ama eşek bir iki damla içmiş ve kaçınılmaz olarak üç yüz yıl yaşamıştır. 21/62

Yukarıdaki cümle, öykünü altmış ikinci sayfasının yirmi birinci cümlesidir. Yazar bu cümlede birden fazla basit bağlaçtan faydalanmıştır. İlk bağlaç basit bağlaçlar grubundan و ve bağlacı olup cümleye “ve” bağlacı katmıştır. İkinci bağlaç ise yine basit bağlaçlar grubundan اما bağlacı olup cümleye “ama” anlamı katmıştır.

● من حتی از کاوس کی، نوشدارو خواستم که به من پشت کرد و به حرمسرا اندر شد و در را به روی خویش همی بست. ۶/۶۳

- Hatta bana sırtını dönen ve dolaba girip kapıyı kendi üzerine kapatan Kavaoski’den ilaç istedim. 6/63

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış üçüncü sayfasının altıncı cümlesidir. Bu cümlede birden fazla basit bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaçlardan biri basit bağlaçlar grubundan حتی bağlacı olup cümleye “hatta” anlamı katmıştır. Bir diğer bağlaçta aynı basit bağlaçlar grubundan که bağlacıdır. Bu bağlaç ise cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır.

● برای پسر سهراب همی خواستم که خودم کشته بودم. ۸/۶۳

- Oğlum Sohrab’a, onu öldürmek için istedim. 8/63

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış üçüncü sayfasının sekizinci cümlesidir. Yazar bu cümlede basit bağlaç olan که bağlacını kullanmıştır. Bu bağlaçta cümleye “için” anlamı katmıştır.

• یکی شایعه را بر زبانها می اندازد و دیگران هم خواهند دانست و نخواهند همی دانست و وضعیت شایعه ساز همیدون است، آن چنان که خبر راست و درست به گوش هیچکس نرسد. ۱۳/۶۳

• Biri söylentiği dillere yayar, diğerleri bilecek ya da bilmeyecek, dedikodu yapanın durumu da böyledir, öyle ki kimse doğruyu dürüstü duymaz. 13/63

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış üçüncü sayfasının on üçüncü cümlesidir. Yazar bu cümlede birden fazla bağlaç kullanmıştır. İlk üç bağlaç و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır. Diğer bağlaç ise bileşik bağlaçlar grubundan که bağlacı olup cümleye “öyle ki” anlamı katmıştır.

• خرم از آنم که نامه شیخ مصلح الدین است. ۹/۶۴

• Adımın Şeyh Muslih al Din olmasından gurur duyuyorum. 9/64

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış dördüncü sayfasının dokuzuncu cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan olan که bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç cümleye “-masından/-mesinden” anlamı vermiştir.

• من در عمرم آنقدر درباره مسافرتهايم اغراق ورزیده ام که دیگر خودم نمی دانم کجاها را رفته ام و کجاها را نرفته ام. ۱۷/۶۴

• Hayatımdaki yalnız yolculuklarımı o kadar abarttım ki artık nereye gittiğimi ve nereye gitmediğimi bilmiyorum. 17/64

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış dördüncü sayfasının on yedinci cümlesidir. Bu cümlede hem basit bağlaç hem de bileşik bağlaç vardır. İlk bağlaç bileşik bağlaçlar grubundan آنقدر bağlacı olup cümleye “o kadar” anlamı katmıştır. Diğer bağlaç ise basit bağlaçlar grubundan که bağlacıdır. Bu bağlaçta cümleye “ki” anlamını vererek vurgu yapmıştır.

• آنگاه سرودید که استاد شما خواجهست. ۲۶/۶۴

• O zaman hocanızın Hacu olduğunu söylediniz. 26/64

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış dördüncü sayfasının yirmi altıncı cümlesi olup yazar bu cümlede که bağlacından yararlanmıştır. Bu bağlaç cümleye “-dığ/-diği” anlamı vermiştir.

• اگر من نیامده بودم شما چه تحفه ای می توانستید شد؟ ۱۶۵

• Eğer ben gelmeseydim siz ne hediye alabilirdiniz? 1/65

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış beşinci sayfasının birinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar grubundan اگر bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç cümleye “eğer...sa/se” anlamı vermiştir.

• دور سوم دست و پای طفلک سست گردید و من پهلوی آن یل بیدار دل را دریدم و آنگاه که او دانست رستم منم و یقین من هم بر آن قرار گرفت که سهراب پسر من است؛ به یاد شب زفاف با مادرش همی افتادم. ۱۴۶۵

• Üçüncü rauntta bebeğin uzuvları zayıfladı ve uyanık boyunduruğun yanında kalbimi parçaladım ve Rustem olduğumu öğrendiğinde Sohrab'ın benim oğlum olduğuna ikna oldum; Ayrıca annesiyle düğün gecesini de hatırladım. 14/65

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış beşinci sayfasının on dördüncü cümlesidir. Yazar bu cümlede birden fazla bağlaç kullanmıştır. Bu bağlaçlardan ilki basit bağlaçlar grubundan و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır. Diğer bağlaç ise bileşik bağlaçlar grubundan آنگاه که bağlacı olup cümleye “-dığında/-diğinde” anlamı katmıştır. Bir diğer bağlaçta yine basit bağlaçlar grubundan که bağlacı olup cümleye “-dığına/-diğine” anlamı katmıştır.

• ان کس که ماجرای مرا سروده این صحنه را بسیار دلکش گزارش نموده است: ۲۳۶۵

• Hikayemi yazan kişi bu sahneyi çok ilginç bir şekilde aktarmış: 23/65

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış beşinci sayfasının yirmi üçüncü cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olan که bağlacı kullanılmıştır ve bu bağlaç cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır.

• هم می دانستم و هم نمی دانستم که شغاد به خونم تشنه است. ۱۶۶

• Hem biliyordum hem Şagad'ın kanıma susadığını bilmiyordum. 1/66

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış altıncı sayfasının birinci cümlesidir. Bu cümlede hem basit bağlaç hem de ikili yani tekrarlayan bağlaç kullanılmıştır. İlk bağlaç ikili bağlaçlar grubundan ...هم...هم bağlacı olup cümleye “hem...hem...” anlamı katmıştır. Diğer bağlaçta basit bağlaçlar grubundan که bağlacı olup cümleye “-dığı/-dığı” anlamı katmıştır.

• پس چه کنیم؟ ۱۶۷

- O halde ne yapalım? 1/67

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış yedinci sayfasının birinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olan پس bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç cümleye “o halde” anlamı vermiştir.

• مگر همه مان این چنین نبوده ایم؟ ۹۶۷

- Yoksa hepimiz böyle olmadık mı? 9/67

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış yedinci sayfasının dokuzuncu cümlesidir. Bu cümlede hem basit hem bileşik bağlaç bulunmaktadır. Basit bağlaç olarak مگر bağlacından yararlanılmış olup cümleye “yoksa” anlamı katmıştır. Bileşik bağlaç olarak da چنین bağlacından yararlanılmıştır. Bu bağlaç cümleye “böyle” anlamı katmıştır.

• دیدید که چه خوب شما را به جان هم انداختم. ۱۴۶۷

- Sizi ne kadar güzel öldürdüğümü gördünüz. 14/67

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış yedinci sayfasının on dördüncü cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-dığı/-dığı” anlamı vermiştir.

• دست و پایش را لای منگنه می گذارند و آدمی را که می تواند بدود، از دویدن باز می دارند. ۱۹۶۷

- Elini ayağını mengenenin arasına koyar ve koşabilen kişinin koşması engellenir. 19/67

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış yedinci sayfasının on dokuzuncu cümlesidir. Yazar, bu cümlede basit bağlaçlardan olan که bağlacını kullanıp cümleye “-an/-en” anlamı vermiştir.

• چون روشن رأیی کنار تان نبود. ۱۶۸

- Çünkü yanında net bir görüş yoktu. 1/68

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış sekizinci sayfasının birinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olan چون bağlacı kullanılmış olup cümleye “çünkü” anlamı vermiştir.

• نه خیال کنید که من خنگ هستم. ۵۶۸

- Benim aptal olduğumu düşünmeyin. 5/68

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış sekizinci sayfasının beşinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç kullanılmıştır. که bağlacı cümleye “-dığı/-diği” anlamı vermiştir.

• حد آنها برتر از این است که با همچون تویی به مصاحبه تن بدهند. ۹۶۸

- Sınırları, sizin gibi biriyle görüşme yapmaktan daha fazlasıdır. 9/68

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış sekizinci sayfasının dokuzuncu cümlesidir. Bu cümlede hem basit hem bileşik bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaçlardan ilki basit bağlaç olan که bağlacıdır. Bu bağlaç cümleye “-maktan/-mekten” anlamı vermiştir. Diğer ise bileşik bağlaç olan همچون bağlacıdır. Bu bağlaçta cümleye “gibi” anlamı vermiştir.

• چون ترسیدید آمدید؟ ۱۱۶۸

- Korktuğunuz için mi geldiniz? 11/68

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış sekizinci sayfasının on birinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olan چون bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç cümleye “için” anlamı vermiştir.

• خودتان گفتید که بر ما تحمیل گشته است. ۱۵۶۸

- Bize dayatıldığını kendiniz söylediniz. 15/68

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış sekizinci sayfasının on beşinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç kullanılmıştır. Bu bağlaç که bağlacı olup cümleye “-dığı/-diği” anlamı vermiştir.

● مگر کلمه به من ختم گشته است؟ ۲۴/۶۸

● Yoksa benim için söz bitti mi? 24/68

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış sekizinci sayfasının yirmi dördüncü cümlesidir. Yazar, bu cümlede basit bağlaç olan مگر bağlacını kullanıp cümleye “yoksa” anlamı vermiştir.

● هرچه دیوان این خواجه بی همتا را تورق می کنم، اثری از لسان غیب در آن نمی یابم. ۲۵/۶۸

● Bu eşsiz hocanın sarayını her ne kadar gezsem de içinde gaybın dilinde bir iz bulamıyorum. 25/68

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış sekizinci sayfasının yirmi beşinci cümlesidir. Bu cümlede bileşik bağlaç olan هرچه bağlacı kullanılmıştır. Cümleye “her ne kadar” anlamı vermiştir.

● وقتی «لاله» مرد، در خلوت خود با او تا کجاها که نرفتم. ۱/۶۹

● “Lale” öldüğünde onunla baş başa hiçbir yere gitmedim. 1/69

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış dokuzuncu sayfasının birinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç ve bileşik bağlaç kullanılmıştır. Bileşik bağlaç olan وقتی bağlacı cümleye “-dığı/nda” anlamı vermiştir. Basit bağlaç olan که ise cümleye vurgu yapmıştır.

● این چنین رَجَز نمی خوانند. ۴/۶۹

● Böyle kibir de yapmazlar. 4/69

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış dokuzuncu sayfasının dördüncü cümlesidir. Bu cümlede bileşik bağlaç olan چنین bağlacı kullanılmış olup cümleye “böyle” anlamı vermiştir.

● اما محمود غزنوی بود که اولین انجمن ادبی را در دربارش افتتاح کرد. ۱۳/۶۹

- Ama onun hakkında ilk edebi derneği açan Mahmud Gaznevi’ydi. 13/69

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış dokuzuncu sayfasının on üçüncü cümlesidir. Yazar, bu cümlede basit bağlaç kullanmıştır. Bu basit bağlaç که olup cümleye “için” anlamı katmıştır.

- چراکه ما نه سیاستمداریم، نه جامعه شناس، نه ریاضی دان و فیزیک دان و نه فیلسف. ۲۰/۶۹

• Çünkü biz ne siyasetçiyiz ne toplum bilimci ne matematikçi ne fizikçi ve ne de filozofuz. 20/69

Yukarıdaki cümle, öykünün altmış dokuzuncu sayfasının yirminci cümlesidir. Bu cümlede ikili yani tekrarlayan bağlaçlar grubundan ...نه...نه bağlacı kullanılmış olup cümleye de “ne...ne...” anlamı katmıştır. Ayrıca bileşik bağlaçlar grubundan olan چراکه bağlacı da kullanılmış olup cümleye “çünkü” anlamı katmıştır.

- امثال تو به ما فرصت نداده اید که این مقوله ها درونی ما بشود. ۲/۷۰

- Mesela sen bize bu kategorilerin bize içselleşmesine hiç fırsat vermedin. 2/70

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmişinci sayfasının ikinci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç kullanılmıştır. که basit bağlacı cümleye “-masına/-mesine” anlamı vermiştir.

- با این حال ما بر هرچه انگشت بگذاریم نکته عطفی می شود برای تاریخ. ۳/۷۰

• Buna rağmen parmağımızı her nereye koyarsak koyalım tarih için bir dönüm noktası olur. 3/70

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmişinci sayfasının üçüncü cümlesidir. Yazar, bu cümlede bileşik bağlaç kullanmıştır. Bu bağlaçlardan ilki با این حال bağlacıdır. Bu bağlaç cümleye “-e rağmen” anlamı katmıştır. Diğer ise هرچه bağlacı olup cümleye “her ne” anlamı katmıştır.

- آقای سعدی، راست است که زن یا دختر شما سرگوششان می جنبیده؟ ۱۳/۷۰

• Sadi bey, karınızın ya da kızınızın kulaklarının ve başlarının titrediği doğru mu? 13/70

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmişinci sayfasının on üçüncü cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olan که bağlacı kullanılmış olup cümleye “-dığı/-diği” anlamı vermiştir.

• پس چرا مردم به هر زنی که سروگوشش می جنبد می گویند مثل زن سعدی؟ ۱۷/۷۰

• Öyleyse neden insanlar başını ve kulaklarını sallayan herhangi bir kadına Sadi’nin karısı gibi diyorlar? 17/70

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmişinci sayfasının on yedinci cümlesidir. Yazar, bu cümlede birden fazla basit bağlaç kullanmıştır. Bu bağlaçlardan ilki پس bağlacı olup cümleye “öyleyse” anlamı katmıştır. İkincisi ise که bağlacı olup cümleye “-an/-en” anlamı katmıştır. Üçüncüsü ise مثل bağlacı olup cümleye “gibi” anlamı katmıştır.

• دخترم را در چادر حتی خودم هم نمی شناختم. ۲۰/۷۰

• Kızımı peçeliyken ben bile tanı mıyordum. 20/70

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmişinci sayfasının yirminci cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaç olarak kullanılan حتی bağlacı cümleye “bile” anlamı vermiştir.

• اما مزتشت بازی او نوعی غم غربت دوران گذشته است چنانکه خود من هم از مغ و مغ بچه و دیر

مغان بسیار سروده ام. ۱۲/۷۱

• Ama onun oyunculğu, geçmişteki evsizliğin bir tür kederi öyle ki bende büyücü ve çocuğun büyücüsü ve rahmetli Mogan hakkında çok şey yazdım. 12/71

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmiş birinci sayfasının on ikinci cümlesidir. Yazar bu cümlede bileşik bağlaçlar grubundan چنانکه bağlacı kullanmıştır. Bu bağlaç cümleye “öyle ki” anlamı katmıştır.

• به هر گونه که باشد نام همه ما بر جریده عالم ثبت است. ۱۳/۷۱

• Her şekilde bizim hepimizin ismi dünya gazetesinde kayıtlıdır. 13/71

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmiş birinci sayfasının on üçüncü cümlesidir. Bu cümle de bileşik bağlaç kullanılmış olup bu bağlaç ise به هر گونه که bağlacıdır. Cümleye “her şekilde” anlamı vermiştir.

• اگر نگذری چه می کنی ؟ ۱۷/۷۱

- Eğer geçmezsen ne yapacaksın? 17/71

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmiş birinci sayfasının on yedinci cümlesidir. Bu cümlede bir tane basit bağlaç kullanılmıştır. Bu basit bağlaç اگر bağlacı olup cümleye “eğer...sa/se” anlamı vermiştir.

• آنچنان این شایعه را دامن زده اند که تا بنگاله رفته. ۲۳/۷۱

- Öyle ki, söylenti o kadar yayıldı ki Bengal’e kadar ulaştı. 23/71

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmiş birinci sayfasının yirmi üçüncü cümlesidir. Bu cümlede hem bileşik bağlaç hem basit bağlaç kullanılmıştır. Bileşik bağlaçlar grubundan olan آنچنان bağlacı cümleye “öyle ki” anlamı vermiştir. Diğer bağlaçlar basit bağlaçlardan grubundan olan که ve تا bağlaçlarıdır. Bunlardan که bağlacı cümleye “ki” anlamı verirken تا bağlacı ise cümleye “-e kadar” anlamı vermiştir.

• شایعه چنین است که امیر تیمور مرا به حضور خویش خوانده بوده است. ۲۶/۷۱

- Söylenti Amır Teymur’un beni huzuruna davet ettiğidir. 26/71

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmiş birinci sayfasının yirmi altıncı cümlesidir. Bu cümlede bileşik bağlaç kullanılmıştır. Bu bileşik bağlaç که...چنین bağlacı olup cümleye “-a/-e...-dığı/-diği” anlamı vermiştir.

• از این چنین بخششهاست که می بینید لخت و عروم و گفتمی هم اکنون از مادرزاده ام. ۴/۷۲

- Böyle hediyelerden dolayı beni çıplak gördünüz ve artık annemden olduğumu söyledin.

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmiş ikinci sayfasının dördüncü cümlesidir. Bu cümle de hem basit bağlaç hem de bileşik bağlaç kullanılmıştır.

• من پرسش کردم که اگر شما جای من می بودید چه می سرودید؟ ۹/۷۲

- Ben eğer siz benim yerimde olsaydınız ne söylerdiniz? diye sordum.

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmiş ikinci sayfasının dokuzuncu cümlesidir. Bu cümlede basit bağlaçlar kullanılmıştır. Bu bağlaçlardan ilki که bağlacı olup “diye”

anlamı katmıştır. İkinci bağlaç ise اگر bağlacı olup cümleye “eğer...-sa/-se” anlamı katmıştır.

• هرگاه بخواهید طشت رسوایی کسی را بر پشت بام فرو کوید به سراغ اسافل اعضایش می روید.

۱۸/۷۲

• Ne zaman birinin /çatıdaki skandal lavabosunu yıkmak istesiniz üyelerinin en güvenli yerine gidersiniz. 18/72

Yukarıdaki cümle, öykünün yetmiş ikinci sayfasının on sekizinci cümlesidir. Yazar bu cümlede hem bileşik bağlaç hem basit bağlaç kullanmıştır. Bu bağlaçlardan ilki bileşik bağlaç هرگاه cümleye “ne zaman” anlamı katarken, ikinci bağlaç ise و bağlacı olup cümleye “ve” anlamı katmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SÎMÎN-İ DÂNİŞVER'İN İNTİHAB İSİMLİ HİKAYE MECMUASININ İLK SEKİZ HİKAYESİNİN TERCÜMESİ

1. LİKÂ'U'S-SALTANAH (SALTANATIN YÜZÜ)

Ahmed Rıza Ahmedi'ye Takdim

Hangi zorluk hangi masraf olursa olsun bir muhabire benimle röportaj yapması için eğildim. -Fotoğraf ve detaylarla- ve kankam da eski zorluk ve inişli çıkışlı zamanı hakkında birkaç tane şiir ve dünyanın paha biçilemez leşini bir araya getirdi.1/7 ben eski daha eski bakana benim de kendim için biri olduğumu açıklamak istiyordum.2/7 Fotoğrafçılar trik trik fotoğraf çekiyordu.3/7

Muhabirin sesi:4/7

-İsminizi buyurun:5/7

Buyurdum: Ben Abbas Guli Han ama oğlu Ali Merdan Han olan ve ağzını eğen İrec Mirza'nın bestelediği Abbas Guli Han değil.6/7

-Baba ismi? 7/7

-Kazayla merhumun ismi Ebu Ali Merdan Han ama İrec Mirza'nın bestelediği Ali Merdan Han'la alakası yoktu vallaha da yoktu ve ağzını da eğmiyordu. 8/7

-Anne ismi? 1/8

-Annem İzzet hatundu ama yay gibi eğri ve kara taştan daha siyah saçlı olan Zeynep hanımla bir ilgisi yoktu.2/8

Kanser ve sonrasındaki kemoterapi nedeniyle saçının tamamı dökülmüştü, turkuaz tarak ve yüz günlük banyodan da hariç tutulmuştu. 3/8 Ona peruk şapka almıştım, kafasında durduramıyordu. 4/8 Bazen sola, bazen sağa, bazen de geriye düşüyordu ve saçlarının çoğu Mazenderan ormanı, diğer kısmı ise Lut çölü şeklinde ortaya çıkıyordu. 5/8 Başını örtmeyi tercih etti. 6/8 İzzet hatuna Mirza valide diye hitap

ediyorduk. 7/8 Yavaş yavaş valideyi de sildik ve Mirza da ilkinde mir oldu sonra miz oldu. 8/8 Ailemiz kısacası bağı ayak. 9/8

-Başka? 10/8

-Başka hemşire hanım. 11/8 İsmi Horşid Kolah Hanım, hitabı uzundu. 12/8 Güneş fazlaydı. 13/8 Kolah kaldı. 14/8 Kolah hanımın iyi bir anlamı yoktu. 15/8 Kafasına şapka takan bir kimse ya da kafası şapkasız kalan ya da kafasına şapka koyan bir kimse. 16/8 Kurban olmayanların sözlerini de sildik ve Kelahanım oldu. 17/8 Ama hemşirenin bu dünya da iki arzusu vardı ve hala da var. 18/8 Birisi şu: Bir sultan, bir devlet lideri, bir padişah onun ismini takip etsin. Ve diğeri de bakan karısı olmak. 19/8 – Şimdi her tür bakanlık olsun- Ta ki ona Bakan Hanım diyene kadar. 20/8 Diyordum: Kız kardeşim, sana hitap edilemez. 21/8 – Kelasultan – ya da Kelapadişah. 22/8 Kadınsız bakan da babamın mezarından mı bulayım? 23/8

Kimlik idaresi ilk problemi halletti. 24/8 Böylece zamanın hükümetinin emriyle yapılan kimlik kartlarının değiştirilmesi sırasında aldı -kendine iş bulup diğeri insanlardan yüz çevirmek amacıyla-26 Horşid Kolah'a "Horşid lika" demişlerdi. 25/8 O yüzden hemşire hanım "Lika al-Saltanah" oldu27/8

-Bakan karısı oldu mu? 1/9

-Şehir salonunda tiyatro veriyorlardı. 2/9 Sekizinci sırada üç tane bilet aldım ve birini bulduğum kadınsız sayın en eski bakan için gönderdim. 3/9

-Neden sekizinci sıra? 4/9

-İlk sıraların sonuncusu oyuncuların sesidir ve sekizden sonraki sıralarda ses kimseye ulaşmıyor. 5/9

-Peki, diyordunuz. 6/9

Hemşire bakan 'in yanına oturmaya kuruldu ve çekiciliğinde vazgeçmez. 7/9 Yani gönlünü alsın, çamur olmasın. 8/9 İlk zili çaldılar. 9/9 Sayın bakan da biri Foladzra'nın kız kardeşi olan iki ucube kadınla geldi ve diğeri Elwan Dave'in kız

kardeşi. 10/9 Ama her üçü de gittiler ve öne oturdular ve bakanın yerine paspal olan yeşil bir adam geldi ve hemşire hanımın yanına oturdu. 11/9 Çiçek hastalığı da vardı. 12/9 Kız kardeşimin sesini duyuyordum: Siz sayın bakan değil misiniz? 13/9

-Hayır, ben onların mübaşiriyim. 14/9 Peki neden sayın bakan siyah yanmış çiçek hastalıklı mübaşir seçmişti, gidin kendine sorun. 15/9

Yine kız kardeşimin sesi: İsminiz? 16/9

-Söylüyor... İsmim "Kalsın". 17/9 Annemin doğurduğu her oğlan ölüyordu. 18/9 Benim ismimi yaşayayım diye "kalsın" koymuş. 19/9

Muhabirin sesi 20/9

-Gösteri nasıldı? 21/9

-Gösteri saçmaydı. 22/9 Oyuncular etrafta dönüyor, hava da zıplıyor ya da arkalarını dönüyorlardı-Korku bulmak için mesela. 23/9

-kadın oyuncu yok muydu? 24/9

-Neden olmasın. 25/9 Onlar ceset rolünü oynuyorlardı. 26/9

Gösterinin ilk perdesi bittiğinde bakan ve iki tane Foladzra ve Elwan Dave'in yakınlarıyla birlikte omuz omuza yola koyuldular. 27/9 Mübaşir, ben ve hemşire hanım da onların peşinde. 1/10 Dinlenme salonuna gittik. 2/10 Mübaşir bakanın kulağına bir şey dedi. 3/10 O ve onunla birlikte olan iki kişi bizim tarafımıza geldiler. 4/10 İlk hemşireyi tanıştırdım: Lika al sultan ve sonra kendimi: ben hizmetkar, Abbas Gol Han'ım. 5/10 Ama İrec Mirza ve oğlu Ali Merdan Han'ın bestelediği Abbas Guli Hani değil. 6/10 Ali Merdan Han ağzını eğip ona her ne verseler şöyle diyordu: az, annesi bu nasıl karın diye donup kalıyordu. 7/10

Sayın bakan bana şaşkınlıkla dolu hareketli bir gözle baktı. 8/10 Diğer gözü sabitti. 9/10 O halde bakanın bir gözü yapaydı. 10/10 Kendisini donmuş halde buldu. 11/10 Dedi: ben dünyayı bir gözle görüyorum, neyi öldürüyorum? 12/10 Vayyy... 13/10 şimdi dünyayı iki gözle gören sizsiniz. 14/10

-Efendim ne kadar bilgilisiniz. 15/10

Sayın bakan hemşirelerini tanıttı: Ahtar al Muluk. Şems al Dawla. 16/10 Bende hemşireyi yeniden tanıttım: Lika al sultan. 17/10

Sayın bakan gitti ve dalkavuk birinin kaçtığını duydum bakanın sonraki kabinesinde kendisinin iki kulağıyla duyduğunu söylüyordu. 18/10 Sanırım şöyle dedi: bakan rahatla, sıkılaştırır. 19/10

Benim önümdeki bakanın müşaviri "kal" ve Lika al-Saltanah ayakta dikilmişti ve Ahtar al-Muluk ve Şems al-Dawla da iki tarafına yerleştiler. 20/10 "kal" gözünü bana dikti ve her iki işaret parmağıyla bakanın hemşirelerini işaret etti ve sordu: 21/10

Bu mu iyi o mu iyi? 22/10

Lika al- Saltanah bana bir yumruk attı ve dedi soruyordu: Bu mu iyi o mu iyi? 1/11

Ben, Abbas Guli Han, İrec Mirzayı ve... ve... diğerlerini söyleyen Ali Merdan Han'ın oğlu Abbas Guli Han değil içten söyledim: her ikisine de lanet olsun. 2/11 Ama sesli dedim: "kal" bey sayın bakandan Lika al-Saltanah için bir vakit al. 3/11

"kal" gözünü bana dikti ve şöyle dedi: her ne kadar hızlı o kadar iyi, hemen yarın saat 9. 4/11 Ödülümüzü unutma. 5/11

Muhabir bayılmıştı. 6/11 Lika al-Saltanah içeri geldi ve dedi: dadaş bey, elektrik idaresine bir telefon et. 7/11 İki saattir elektrik gitti ve şimdi ben, hiç kimsenin babası olmayan Abbas Guli Han kalmıştık ve bir muhabir bayılmıştı ve ve bir boş çubuk. 8/11 Şair olmadan bir şeyler söyleyebilir ve arkadaşının şiirlerini kendi adıma koyabilirim. 9/11 Ertesi gün Lika al-Saltanah sayın bakan ile görüşmeye gitti. 10/11 Bakan demişti: buyurun ben yazıyı bitirene kadar bir sandalyeye oturun. 11/11 Hemşire demişti: benim kim olduğumu biliyor musunuz? 12/11 Ben Lika al-Saltanah'ım. 13/11 Sayın bakan demişti: iyi, iki sandalyeye oturun. 14/11

2. HERŞEYİN ÖZÜ

Nadir bir eleştirmen olan değerli profesör Dr. Hüseyin Payende'e ithafen, bana verdikleri umutlar için teşekkür ederim.

Kadın hem aşık hem de aşık olan aşığını doğurmak için ihtiyarımızdan izin aldı ve ihtiyarımız Nimetullahi manastırının dervişlerinin zikrinden sonra bir erkek ve bir kadın alacağına söz verdi. 1/13 Zikir töreni erkekleri ve kadınları coşkuya sürükledi. 2/13 Beyaz cüppeli, bazıları uzun saçlı ve kafaları tıraşlı bir grup ay ışığında manastırın çatısında kusursuz bir şekilde oturmuşlardı. 3/13 Elleri gökyüzündeydi ve hep birlikte söylüyorlardı: ya Hu, ya Hak, ya Allah. 4/13 Bazı insanların ağzı köpürdü ve kaç insan bayıldı ve bir dervişin eteğinin kenarında oturup üzüldüler. 5/13 Ney çaldı ve kalplerin üzerine oturmak için kalbini boşalttı ve oturdu, çünkü yaşlı adamımız hay hay ağladı. 6/13

Yaşlımızın karşısında erkek ve kadın dizüstü oturdular. 7/13 Yaşlımız Heydari ve Nimeti'nin iki mezhebinden olduklarını uyardı ve onların babaları ve babalarının babalarının elleri birbirlerinin kanıyla lekelenmiş, öyleyse birleşmelerinden nasıl memnun kalacaklar? 8/13 ve dedi: önemsiz görünen şey, büyük ismi bulmak için Pluvar kalesine gitmelidir ve evrenin Efendisi onlara yolu gösteriyor. 1/14 Ama bu kez de doğru yolda gitmenizi, iki yüzlülüğün sağına yaslanmamanızı ve kurnazın soluna yaslanmamanızı ve batıl inancın arkasına bakmamanızı uyarıyorum. 2/14 Rüzgar, fırtına ve kardan korkmayın. 3/14 Kasırga bulutların gebe kalmasına neden olabilir ve yağmur veya kar sizi soğuktan korumayabilir. 4/14 Tek sığınağınız aşkının yükü ve kayıp varoluşunuzdur; kendisine defalarca kim olduğumu ve bu evrende ne yaptığımı sormadınız mı? 5/14

Kaleye ulaştığınız da ravent dallarının yanında iki ravent dalı ve iki nadir çiçek var. 6/14 onları taşıyınız ve ömrünüzün sonuna kadar onları kurutarak saklayınız. 7/14 Bahtiyar davranışınızın ve sırrınızın sonucu bu iksirdedir. 8/14

Kadın büyük satış yaptı: Adel Weiss'in çiçeği mi? 9/14

Yaşlımız cevapladı: onun gibi. 10/14 Adel Weiss'in çiçeği mavi ve alp kalesine çıkıyorsunuz, sevgililerine hediye olarak sevgilerini riske atarlar, ama sizin iki çiçeğiniz beyaz ve sizin temizliğinizin bir işareti. 11/14 Taşa sor bu iki çiçeği nasıl filizledin? 12/14 Taş diyecek: yaratılışınızın temeli bu iki çiçek ve bu iki ravent dalı. 13/14 Kafanızı kaldırın ve Allah'a teşekkür edin. 14/14

-Allah orada mı? Bunu kadın sordu. 15/14

-Allah sonsuzdur. 16/14

Ve böylece yaşlımız konuştuğunda kimsenin ona yakın olmamasına rağmen erkeklerin ve kadınların inancını gerçek bilgisine çekmiştir. 17/14

Yola koyuldular. 1/15 Pluvar Dağının eteğinden geçmek kolaydı. 2/15 Rüzgar esmiyordu ama gökyüzünün rengi soluktu herhangi bir hamilelik ya da kısırlık belirtisi yoktu. 3/15 Her iki tarafta da özel sopalarla donatılmış kadın ve erkek dağcılar zirveye ulaşmak için geçip gittiler. 4/15 Ama aşık olan kadın ve erkeğin acelesi yoktu gidenlerin yakında donacağını bilmiyorlardı. 5/15 Adam düşünüyordu. 6/15 Allah'ın insanı çölün çamurundan acı çekmek için yaratmadığını mı düşündünüz ve yaşlımız neden böyle dedi: insanın temeli, taşın üzerinde büyüyen çiçektir. 7/15 Kolunun altında bir sürü odun kömürü olan genç bir adama rastladılar. 8/15 Selam dediler ve Azam'ın adını sordular. 9/15 Neden dünya efendisini isimler ve sıfatlarla sınırlandırmak istiyorsunuz? 10/15 Yaşlılarımız dediler: şanslıların ismi ve sıfatı 94'tür ve bunlardan biri aydınlanmadır. 11/15

Kadın sordu: siz kendiniz Şeyh-i Esrak, Şeyh-i Sehîd, Şeyh Şahabeddin Sohrevîri misiniz? 12/15 Genç gökyüzüne baktı ve onun görünen tarafına bir gözyaşı damlası sürdü ve siyah bıyığının üzerinden geçirdi. 13/15

Adam kadına agresifti: neden bilmeden onu hatırladın? 14/15

-dilimi kaybettim. 15/15 İsminin Esrak Azam olduğuna inandığımdan emin olmak istiyordum. 16/15

Taburede duran bir adam heykeline rastladılar ve sağ elinde yükselen kalın bir kitap vardı. Dünyanın en muazzam hazinelerini yaratıcılara veren birisi gibiydi. 17/15 Bunun, Fars dilinin borçlu olduğu adam olduğunu biliyorlardı ve ayrıca "Büyük Allah Adına" şarkısını söylediğini de hatırladılar. 18/15 Bir heykele sormaya ihtiyacı yoktu. 19/15 O tüm söylenenleri yine demişti. 20/15

Kadın dedi: dönebiliriz. 1/16 Muazzam ismi biliyorduk. 2/16

Adam dedi: hayır. 3/16 Başka muazzam ismi diğerlerinin sözlerinden bilmeliyiz ve kendi yollarına devam ettiler. 4/16 Bir adam ocağın yanında Çafi ve Agol ile oturmuştu ve yazıyordu onlar sormadan kitabın kenarına yazdığını gösterdi: muazzam isim "Halak". 5/16 Kadın onu bildin mi? diye sordu. 6/16

-evet. 7/16 Bu Arapçaydı. 8/16

4. adamı, Hayyam'ı hızlıca tanıttılar çünkü rubaisinin ilk mısrasını okuyordu: "benim şarap kadehimi kırdın Ey Rabb." 9/16 Onun zannettiğine göre Miheyn'in ismi Rab'dır. 10/16 Kadını erkeği her ikisi de Hayyam aşığıydılar ve Hayyam okudu onları daha da büyüledi: 11/16

Bu çömlekçi felek öyle ince bir kadeh yapar ki 12/16

Kadehin işi bitince onu tekrar verir vurur 13/16

Yani belki Hayyam'a göre Azam'ın ismi, çömlekçiydi. 14/16 Hayyam şevke gelmişti ve rubai arkasından rubai okuyordu ve dünyanın sakalına güldüğünü söyledi. 15/16

Aklın yolunu feleğe havale etme 16/16

Zira felek senden binlerce kere daha çaresizdir 17/16

Adam dedi: tekerlek olamayacak kadar büyük isim, çünkü Hayyam'ın zamanının insanları ona Huccet al-Hak adını verdi.18/16

O halde belki de büyük isim "hakikat"tır. Çünkü evrenin Allah'ı Hayyam gibi bir deha ve şüpheci yaratmıştır ve böyle bir yaratılışla gerçeğin meşruiyetinden daha iyi bir sebep olabilir mi?19/16

Şeyh Ecel buradan okumasıyla tanınırdı:20/16

İnsanlar, birbirlerinin üyeleridir. 21/16

Sadi erkeğe ve kadına cevap verdi: size şah damarından daha yakındır. 22/16
"Kuran-ı Hablulmetin"dir. 1/17 Vacib'ul vücuttur. 2/17

Mevlevi'nin sesi uzak ellerden kulaklarına geldi. 3/17 Bütün şiiri duymuyorlardı, duydukları şey şuydu: 4/17

Ne bileyim ben artık... 5/17

Kahretsin çünkü haksız yere boğuluyor. 6/17

Adam bağırdı ses düzgün gelmiyor. 7/17

Kadın dedi: sen de ne bekliyorsun? 8/17 Konya'dan Kirman'a çok yol var. 9/17
Rumi kadınların ruhları önlerinde belirdi: ismi azam benim inancıma göre "çünküşüzdür". 10/17 Bunu dedi ve kaybolan bir rüya gibi oldu. 11/17

Rumi'den Hafız'ın türbesine yola koyuldular, onun ilhamı hayrete düşürdü çünkü okudu: ismi azam ismi yap, ey gönül mutlu ol... 12/17 ve kendisinin de ismi azamı bilmediğini söyledi. 13/17 Herkesin büyük ismi bilmediği bir beklenmedik durum olabilir. 14/17 Elini alına koydu ve dedi: altmış ila yetmiş kez divanımda bu tür sarhoşluktan bahsettim. 15/17 Çiçek kızı da gösterdim ki her kim onu bulursa evime bıraksın. 16/17 Başını arkaya attı ve gözlerini kapattı: ama ben Mogan harabelerinde Allah'ın ışığını görüyorum. 17/17

Kadın dedi: belki de Allah'ın büyük adı "ışık"tır ve tüm tapınaklarda parlar. 18/17

Adam dedi: sen Ey Hafız bütün çağların şairlerinden daha çok ilahi nurdan faydalandın ve aynı zamanda iki yüzlülüğün sıcağı içindesiniz ve senden sonra rindi gibi felsefi şüpheleri ve mizahi dünyayı hayrete düşüren Hayyam oldu. 19/17

Kadın dedi: şimdi kim bilgisini satıyor? 20/17

-Beğendin mi? 1/18

-Doğrusu üzölmeyelim. 2/18

-Şair olmak istiyordum ve sana olan aşkımın açıklamasında bir divan şiir söylüyorum. 3/18 Şehzade bahçesinin tüm güzelliklerini yağmaladın ve baştan aşağı süsledin. 4/18 Aynisefa, canlı çimen, gece parlayan yıldızlar ve dereye yansıdığı günde güneş ışığı 5/18 ağaçların uzunluğu... 6/18 Beyaz tenli Yusufu gördüm -senden bir Yusufistan yapacağım-7/18 Buldum: büyük isim "Cemil" 8/18

-Ama ben senin gözlerinin parlayan yıldızlarının ışığı ya da boyunun uzunluğunun aşığı ya da senin yusufistani bir vücudun değilim. 9/18 Ben ayağında eski şarap olarak kalan onurun, sevginin, erkeğin ve erkekliğin aşığıyım ve bu şaraptan sarhoşum. 10/18

-Kemiklerinizi ihtişamlı kılmak için sizi kollarımda sıkıştırmak istedim. 11/18

Kadın güldü: zaman yaklaşıyor. 12/18 Bu koridorun sonucu ne olursa olsun, biz bir olacağız. 13/18 Her ne olmak isterse olacak. 14/18 Son sınır, halkımızın Haydar Nimeti'nin kavgalarında öldüröldüğümüzü düşünmesidir. 15/18

-Soy isimlerimizi değiştiriyoruz ve Kirman'dan Şiraz'a göç ediyoruz ve kendimizi bir yerde kaybedelim bizden bir işaret bulmuştur. 16/18 Hafız ve Sadi Şiraz halkının kolektif bilinçsizliğine kök saldılar ve belki bizim bilinçsizliğimizi de bırakmazlar ve bu kendi başına büyük isme ulaşmanın bir yoludur. 17/18

Uzaktan onlara doğru gelen bir adamı gördük. 1/19 Kulağından buğday bıyık çıktı ve sakalı ağzına kadar doluydu. 2/19 Adama selam verdiler ve ondan büyük ismi istediler. 3/19 Adam hemen dedi: asıl, asılların üstünde. 4/19 Kadın erkek birlikte bu

tabirin anlamını sordular. 5/19 Sakallı adam dedi: melekler yüceliğin kapısına sunuldu: bu senin hizmetkarın bir şeyler konuşuyor ama biz onları anlamıyoruz. 6/19 Allah buyurdu: bu hizmetçime hiçbir şey yapmayın. 7/19 Onun sözlerini kendim de idrak edemiyorum. 8/19

Kar ve kar fırtınası başladı ve kasırga kar tanesiyle oynuyordu ve onları daire biçiminde döndürüyordu ve kar gelinlerin üzerine düşen madeni paralar kadar büyük oluncaya kadar saçılıyor. 9/19 Kasırga oyunu kaybetti ve kar olağanüstü bir yüze kaba tanelerle yağdı. 10/19 Kadın dedi: ellerim hissizleşti. 11/19 Donmasından korkuyorum. 12/19

-ellerini benim ceketimin altına koy, yan taraflarıma. 13/19

-haram değil mi? 14/19

-yok be. 15/19 Dekyanus'un sözlerini ciddiye alma. 16/19

Kadın öyle yaptı. 17/19 Adamın kalp atış sesini duydu, davul gibi çarpıyordu ve hatta kaburgaları kadının eli altında titriyordu ve kadının bu kalp atışlarından ve titremelerinden sıkışıyordu. 18/19

Yolda yanlış yola çıkan bir taş vardı. 19/19 Birisi taşın altında çok fazla odun kömürü biriktirmişti. 20/19 Kadın kibrit çaktı, yanmadı. 21/19 Yanmadı. 22/19 Kibritlerden birinin sonu gelene kadar yanmadı. 23/19 Parlak gözlü ve orta boylu bir adam taşın altına geldi ve ateşin kenarına oturdu ve onlarla birlikte hoşbeş etti. 24/19 Cebinden birkaç tane patates çıkarttı ve kül tutmuş ateşin altına gömdü. 25/19 Kadın ve erkek birlikte büyük ismi ona sordular. 1/20 Adam sırtı ve dedi: İlginç! 2/20 Kadın ve erkek ısrar ettiler. 3/20 Adam ateşi tahtayla karıştırdı ve patatesleri yerleştirdi ve dedi: ben gitmesini seviyorum. 4/20

Adam dedi: hepimizin gittiğini biliyoruz ve zamanın, insanların gözleri olan sizler, en iyisini bilirsiniz. 5/20 Ama hepimizin Allah dışında sığınağı yok. 6/20 Eğer bu destekçimiz olmasaydı kime bağlanacaktık? Kime Allah derdik? 7/20 İntihar etmeye mecburduk. 8/20

Aşık adam yürürken okudu: bu bir insanın sesi değil. 9/20 Bu bir "huş ruba " şarkısıdır. 10/20 Ben insanların sesine kapıldım. 11/20

-Hoş Ruba. Hoş Ruba. 12/20 Kadın demek yaşlı adama göre büyük isim "zekâdır dedi ve ekledi: patatesler öğlen yemeği idi. 13/20 Bir ömür boyu zorluk ve tüm bu yenilikler. 14/20

Kaleye kadar bir şey kalmamıştı. 15/20 Kalenin üzerine dalgalı ipek elbiseli bir kadın oturtmuştu. 16/20 Havada yemek yediğini söylediğin bu kadınlar ve minyatürlerde öldürülen kadınlar gibiydi. 17/20 Kadın dedi: "Buf Kur" esir bir kadındır ve adam, tüm büyük çağdaş yazarların "kör Baykuş-Buf Kur"un yazarının kisvesi altında ortaya çıktığını ekledi. 18/20 Esir kadın onları anladı: 19/20

-Soru nedir? 20/20

-İsmi azam? 21/20

-İsmi azam aşktır. 22/20

-Aşk kadınlar mı icat ettiler? 23/20 Bunu kadın, adamla birlikte sordu. 24/20

-Aşk iki taraflıdır. 25/20 Eğer tek taraflı olsa sıkıntı yok. 26/20 Adam birlikte dedi: Kuran-ı Mecid'de aşk kelimesinin geçmemiş... 27/20

-Onun yerine Eseddulhab gelmiş. İşte o aşk. 1/21 Allah'ın yolları görünmez. 2/21 Şifrelidir. 3/21 Aşk-aşk. 4/21

Kadın ve erkek iki beyaz çiçek ve birkaç ravent sapı topladılar ve kaleden aşağıya geldiler. 5/21 Önceki yoları çığlarla doluydu. 6/21 Çığın içinden el yapımı kırmızı bir fular çıkmıştı. 7/21 Soğuktan donmuştu hatta şalı ayakkabıdan çıkmıyordu. 8/21 Yine çığ ama daha hafif. 9/21 Karları kenara ittiler. 10/21 Alıcıyı ve vericiyi göğsüne kadar kaldırabilen donmuş bir kadın ortaya çıktı. 11/21 Her ikisi de makineye girdiler. 12/21 Yardım. 13/21 Yardım. 14/21 Ey aşk, ey aydınlık, ey çünküsüz, ey zeki ruba yardım. 15/21 başka seslerde vardı. 16/21 Örgütlenmemiş. 17/21 Yardım gönderin. 18/21 Araştırma grubu: şimdiye kadar on iki kişi dondu ve öldüler... 19/21

biz Pluvar kalesinin batısındaız. 20/21 Bizlerden birisi delirmiş ve yokuşa doğru yürümüş. 21/21 Şimdiye kadar donmuş olması lazım. 22/21 Kadın dedi: yarım saat öncesine kadar onların hepsi canlıydı ama... 23/21 “Allah’ım” gibi bağırma sesleri. 24/21 Sanki yerde ve zamanda yüzüyordu. 25/21 Bir helikopter geldi kalenin tepesinde döndü. 26/21 Çığların üzerinde yavaşladı. 27/21 Yüksek imkân yoktu. 28/21 Kadının ve erkeğin aşık olduğu yere bir merdiven yolladı ve onlar yükseldi. 29/21

3. SEÇİM

Büyük Han'ın cenazesine gidiyorduk. 1/23 Lisemizi Büyük Han yapmıştı. 2/23 Masaları, sıraları, kara tahtaları da kendi satın almıştı ve Eğitim Bakanlığına bağışlamıştı. 3/23 Öğretmenlerin, görevlilerin ve müdürün maaşlarını da kendi cebinden veriyordu. 4/23 Büyük han yaşlılığındayken Şiraz'da incir bağına yerleşmişti hem aşiret insanların hem de şehirdeki insanların problemlerine ulaşıyordu. 5/23 Büyük Han oturma odası, koridor ve yemek odası vermişti sıra da yapmışlardı ve iki tane yastık; oturmak ve yaslanmak için salonun duvarlarına koymuşlardı. 6/23 Renkli avizeler. 7/23 Yastıkların rengi halıların rengiyle o kadar uyumluydu ki, bahçeyi salona getirdiklerini sandılar. 8/23 Kilim ve halılarda kırmızı hakim renk iken, kemer ve fiyonk renkleri gibi diğer renkler kırmızı ve iç içe geçmişti. 9/23 Tek tek durmuyorlardı hepsi birlikte duruyorlardı birkaç kez Behmen, Küçük Han'ın oğlu ve benim canımın cana arkadaşı lisenin kapısını incirlik bağına, renklerin ziyafetine götürmüştü. 10/23 ben bütün o renklerin sersemliğiyle ayaklarımı halıya koymaya korkuyordum onların, dokumacılarının ellerine ve gözlerinin üstüne ayak bastığımı hayal ediyordum. 11/23 Dokudukları şimdi nerede? 1/24 Allah biliyor. 2/24 eğer öldülerse, eserleri kalmıştır. 3/24

Pencereden ışık alan bazı halılar ve yastıklar parlıyorlardı. Karanlıkta olanlar ışık olan yer yerleştirilmeyi beklediler. 4/24 Pencerelemin ışığından başka elektrik lambaları da parlamaktan tereddüt etmiyordu. 5/24 Elektrik lambalarını ne salona ne de pencerelere koyuyorlardı. 6/24 Hepsi uzun yıllar birbirlerine yakınlıkları nedeniyle akraba olmuştu, birlikte gülüp göz kırpmıyorlardı ve gün batarken Büyük Han'ın cenaze

töreni düzenleniyordu, gülümsemelerin ve göz kırpmaların yeri neresiydi? 7/24 Halılardaki ve yastıklardaki düğümler gösterişli ve kaşlarını çatıyor olmalı. 8/24 Belki de yüreklerine gözyaşı döküyorlardı. 9/24

Okul müdürü, müfettiş ve önden öğretmenler ve Behmen'in birkaç sınıf arkadaşı onları bahçeye kadar takip etti. 10/24 Behmen bizi karşılamaya geldi ve bizi cenaze töreninin yapıldığı salona götürdü. 11/24 Erkekler iki uçlu şapkaları ve elyaf giysileriyle, kadınlar siyah eşarplarıyla salonda oturmuşlardı. 12/24

Behmen beni yanına siyah bir yatağa yerleştirdi. 13/24 Müdür, müfettiş ve öğretmenlerde bizim etrafımızda dikildiler. 14/24

Kabilenin adamlarından biri ayağa kalktı ve Büyük Han için bir ağıt yaktı. 15/24 Sesi o kadar büyüleyiciydi ki açık pencerelerden bağıın ağaçları dinliyordu ve onlarda aynı derde başlarını sallıyorlardı. 16/24 1/25

Eskisi gibi ateş etmedim ve 17/24 Balmu'nun işareti olarak kalbimin1/25 kırık çarkı bana döndü çünkü 2/25 kuyunun güvercini vuruldu. 3/25

Han'ın yastıklarını bir tabure üzerine koymuştu. 4/25 Bir adam ayağa kalktı ve halkın yası resmi olarak sesiyle duyuruldu. 5/25

Adam Büyük Han'ın ayakkabısını eline aldı ve okudu: ey vaveyla onun ayakkabısı ayağında. 6/25 Buna karşılık erkekler ve kadınlar vaveylayı göğüslerinin derinliklerinden çıkardılar ve göğüslerine vurdular. 7/25 vaveyla'nın sesi dünyayla zamanı birbirine bağladı, Vaveyla bahçesi atmosferinde tüm ağaçların, bahçelerin ve akan suyun olduğunu söyledi. 8/25

Adam, ayakkabıyı yere bıraktı ve Han'ın çorabını aldı ve okudu: ey vaveyla onun çorabı ayağında 9/25 ve önceki sahne tekrarlandı böylece adam Han'ın şalvarının altına geldi ve okudu: ey vaveyla onun pijaması ayağında. 10/25 Büyük Tarban Han'ı görüp duyunca kendimi tutamadım ve güldüm. 11/25 Sessizlik salonu doldurdu. 12/25 Sanki bu sessizlik bana diyordu: kapa çenen. 13/25 Hayır, beni bağa çeken Behmen'di ve yerinden kalkıp demişti: ayağa kalk. 14/25 Ve beni bağa çekmişti. 15/25 Birkaç tane öğretmen, müfettiş ve müdür de bizim peşimizden geldi ve dedi: Ayağa kalk. 16/25

Behmen beni dövmeye başladı. 17/25 Diyordu: taşıyıcı çocuk, babasız ve annesiz. 18/25 Yoldaki çocuk, piç eğer Büyük Han senin annene babana yalan söylemeseydi şimdi hastanede sumak emiyordun. 1/26 Sana boğazından bahsettim: hiç belli mi ne diyorsun niye söylüyorsun? 2/26

Dedi: seni doğuran annen bıraktı ve kaçtı. 3/26 Sen iki yaşına kadar hastanede ydın. 4/26

- Nasıl diyorsun? 5/26

- Git yalancı annen ve babanın aile fotoğrafları albümünü al ve bak: ne onda yeni doğum resmin var ne de annenin hamilelik zamanı. 6/26 Ben hık hık ağlıyordum. 7/26 Behmen dedi: sefil çocuk. 8/26 Seni yalancı anne ve babandan götüren Büyük Han'dı ve kendisi senin babalığın oldu... 9/26 senin tüm nakil belgelerin Büyük Han'ın demir sandığında var. 10/26 Noter tasdikli belgeler, yalancı annen ve babanın imzalı belgeleri ve sen sonunda böyle bir babalığa güldün, herkes Büyük Han'ın çılgınlığını haykırıyordu. 11/26 Sen onun müreffeh hayatına ve faaliyetine borçlu olduğun bir adamsın. 12/26 Allah'a şükür lise sondayız ve ebediyen Said Nakbedi'yi görmeyeceğiz. 13/26 Şimdi törenin başına dönmem gerek. 14/26 Ve gitmek için yola koyuldu. 15/26 Benim favori öğretmenim, Ferehmend dedi: biraz sabret, seninle konuşacağım şeyler var. 16/26 Behmen iyi dinle. 17/26 Bir gülüş, her ne kadar yersiz, bunun hepsi kefaret istemiyor. 18/26 Bunun hepsi aceleyle açığa çıkmasın. 19/26 Behmen bana baktı ve bağırdı: git kaybol, Said Nakbedi. 20/26 Gözümün önünden git. 21/26 Ben gittim. 22/26 Ferehmend Bey kulağıma dedi: ilirya damarları hareket etmiş. 23/26 Kalbim ne eve gitmem gerektiğini ne de lisede kalmam gerektiğini söylüyordu. 24/26 Cebimde sadece yalancı anne ve babamın atıştırmalık almam için cebime koyduğu elli tümenim vardı. 25/26 Büyük Han'ın şehre yaptığı camiye gittim ve vekilini tanıyordum. 26/26 Vekil dedi: bu gece minberin arkasında uyu ve sabah namazından evvel kalk git. 1/27

Elli tümeni vekile verdim ve dedim: bırak birkaç gece orada yatayım. 2/27

-sadece bir gece. 3/27

-sabah olduğu zaman ekmek, peynir, çay ve kahvaltıyı birlikte yaptık. 4/27 Din adamlarının arkasında sabah, ögle ve akşam namazlarını kıldık ben kible hangi yön bilmiyordum bile. 5/27 Üçüncü gün çaresiz vekilin emrine uydu ve kalkıp şehir parkına gittim bir bankın üzerinde uyudum ve gelip gidenleri izliyordum. 6/27 Bir Hanım geldi ve bana baktı elinde tuttuğu toprak yoğurt kavanozu kasten aldı ve yere attı. 7/27 Gitti ve ayağa kalktım, özlemle, ellerimle yoğurtları yerden toplayıp yiyordum. 8/27 Hanım bir polis memuruyla geri döndü ve dedi: işte burada. 9/27 İyi haberlerin yarısı benim dedi. 10/27

Polis memuru, elindeki gazeteyi açtı ve ben fotoğrafımı gazete de gördüm ve polis için okudum: “Müjde: Kayıplarımızı bulan ve teslim eden müjdeli haber alacak.” 11/27

Polis elimi tuttu. 12/27 Parkın çeşmesine götürdü. 13/27 Elimi, yüzümü yıkamam için bıraktı. 14/27 Hanım ve polisle eve gittik. 15/27 Yalancı annem kapıyı açtı, sordu: neredeydin annem? dedim: Annem, annesiz. 16/27 Siz benim annem değilsiniz. 17/27 Yalancı annem ağladı. 18/27 Ve ben bir tarafa gittim kendi odama. 19/27 Ne kadar temiz! Ne kadar rahat. 20/27 Kıyafetlerimi çıkardım ve pijamalarımı giydim ve kendi yatağında uyudum. 21/27 Yüz yıldır uyumayan biri gibiydim. 22/27 Kapıya bir tıklama oldu. 23/27 Yalancı annemin sesini duydum: ögle yemeğini kapının arkasına bıraktım. 24/27 Nasıl bir özlemle ögle yemeğimi yaladım yuttum. 25/27 Sanki yüz yıldır boğazından bir lokma geçmeyen biri gibi. 26/27

İkinci yalnızlıktan ve vatan hasretinden boğazımı düğümlemişti. 1/28 Odamdan ıktım. 2/28 Yalancı annem, semaverin arkasında oturmuştu. 3/28 Bana ay kattı. 4/28 Aile resimlerimizin albümünü raftan aldım ve sayfayı çevirdim. 5/28 Behmen doğru diyordu: yalancı annemin hamilelik resimleri ve benim yeni doğum resimlerim yoktu. 6/28

Gelen, benim arkamda dikilen ve ellerini omzuma koyan yalancı babama, dedim: taşıyıcı, neden bana pi demediniz? 7/28

Yalancı anne ve babam, yanımda oturdular. 8/28 Yalancı annem dedi: biz seni seçtik. 9/28 Seçim önemli. 10/28

-bak bizim çocuğumuz olmuyordu. 11/28 Şiraz, Cahram ve Fasa'daki tüm yetimhanelere başvurduk. 12/28 Hiçbir çocuk dikkatimizi çekmedi. 13/28 Parmağımı tuttun ve ağzına götürdün ve emdin. 14/28 Sanki derimden süt emiyordun ve sonra bana gülümsedin. 15/28 Ve biz yetimhanelerde gördüğümüz binlerce çocuğun arasından seni seçtik. 16/28 Seçim önemli. 17/28

-bana çabucak baba demen gerekiyordu. 18/28

-içimden gelmiyordu. 19/28

-dudak ucundan seçim önemli dedim. 20/28

-elimi yalancı anne ve babamın boynuna attım ve her üçümüzden de gözyaşı aktı. 21/28

4. GİT KUYUYA SÖYLE

Benim kendini beğenmiş kocam, bu şiirin bir örneğidir: sabah uykudan kalkarken uyuz bir köpek gibi kalkıyordu. 1/29 Bağırıyordu: "Hasan Bey, Hüseyin Bey" odaları süpürdün mü? 2/29 Karları kürürdün mü? 3/29 "Bıyıklarımın altını temizlemedin, suyu havanda dövmedin." 4/29 Kocam güncel bir iftarcı ve elinde kalemi var ve sayısız müride zikrederek gazetelerde kendisini yüceltmek için onlara borçlu ama ne yazıyor: Yazdığı şey, yüzeysel, derin değil. 5/29 Kendisini entelektüellerin öncüsü daha belirsiz bir İranlı entelektüel olarak görüyor. 6/29 Yazmanın konusunu bulmak için her deliğe girer. 7/29 Bu bakımdan kibirli. 8/29 Meyala Maniek kültürünü değiştirmek için. 9/29 Diyorum: Psikoloğa gidip ilaç almalısın, delisin belki çarpık yüzün sakinleşir, ama gitmiyor. 10/29 ve diyor: siz, hepiniz delisiniz ve ben daha akıllıyım. 11/29 Bu karanlık beyinlerin öncüsü yüzeysel eli olan bu kalem bana her gün rasyonumu veriyor ve bu yüzden zihinsel olarak beni tüketiyor. 12/29 Bir gün kavga ederek ve tartışarak, ertesi gün döverek. 13/29

Dün evin koridorunda beni dövdü. 1/30 Eve varmak ve Müslümanlara bana ulaşmalarını söylemek için ondan kaçıyordum, bu deli adam beni öldürüyor. 2/30

Elimi çekiyor ve telefonu koridordan aşağı sürükleyip dayak yemeye devam etti. 3/30 Ben de kötü bir noktasını tuttum ve ittim. 4/30 Serbest kalmam için dua ediyordu, bayıldı ve düştü. 5/30

Müridlerini davet ediyor, önce söylediklerinden korkmaları için onlarla savaşır sonra onları uzlaştırır ve kabul eder, akşam yemeği ve içeceklere onları Allah'a emanet eder. 6/30 Sonraki gün gidiyor, bir kafede oturuyor ve günün gazetelerini kir alıyor ve kendisine ne yazdıklarını görmek için sayfayı çeviriyor. 7/30 Benim vaktimin tamamı ya mutfakta geçiyor ya da içecek almakla. 8/30 Dükkân sahibi soruyor: sen alkolik misin? 9/30 hayır, eşim alkolik diyorum. 10/30

-ne işi var? 11/30

-kendince yazar. 12/30

Berber, bıyığını ve sakalını tıraş etmek için eve geliyor. 13/30 Ona en iyi kıyafetleri dikmek için terzi geliyor. 14/30 "din adamları aristokrasi" 15/30 sinemaya gittiğimizde bilet almak için ilk sırada olurdum ve o kenarda dikiliyor, bıyıkları sallanıyor ve genellikle içinden diyor: seni nasıl tam zamanlı bir zorba yaptığımı görüyor musun ... 16/30 ama evlilik hayatımızda sadece bir kez savundu. 17/30 O gece bilet almak için sırada dikilmiştim. 18/30 Yoruldum, çaldıkları kraliyet marşından kıpırdıyamıyordum. 19/30 Yanımda dikilen adam, elini omzuma koyup niye kalkmıyorsun dedi kocam adamla kapıştı. 20/30

Polis geldi ve her üçümüzü karakola götürdü. 1/31 Kocam karakolda dedi: avukatım olmadan konuşmuyorum. 2/31 Müridlerinden biri derhal kendisi ulaşsın diye telefon açtı. 3/31 Müdür sordu: bey kaptan acaba kanunda milli kraliyet marşı okunurken ayağa kalkmamak suç mu? 4/31 Hayır, bir suç değil. 5/31

Bu şekilde olmuyor. 6/31 Kuyu başına gidip kara zamanımı söylemem lazım. 7/31 İmam Ali (a.) de üzüntülerini kuyuya anlatıyordu. 8/31 Hayber'deki emsalsiz cesaretine ve yiğitliğine, Kabe'de doğmasına ve mihraba şehit olmasına rağmen, harikaların bir tezahürü olmasına bir Allah olmasına, vahiy ve kehanetlerinin devam etmesine rağmen aynı zamanda keder ve zulmüne de sahipti. 9/31 Kocamın ehliyeti

yoktu, buna rağmen şoförlük yapıyordu. 10/31 Bir kere kırmızı ışıktaki geçti onu da rüşvet vererek halletti. 11/31 Sonuncusunda Sadi caddesinde arabayı nehre attı. 12/31 Kendisi kaçtı ve gitti ve caddenin diğer tarafına durdu. 13/31 Benim burnumun köprüsü kırıldı. 14/31 Her ne kadar acı olsa da kalktım. 15/31 Elini burnuna koymuştu ki: hissiyat yoktu. 16/31 Taksi tuttum ve kendimi ilk hastaneye attım. 17/31 Bu hastanede bu alanın olmadığını biliyordu ve bu kez problem oluyor. 18/31 Arabayı çıkartıp ondan ehliyeti istemeleri falan uzun sürecek. 19/31 Kendimi eve attım ve ilaç yok, toplandım ve onun için bir mektup yazdım: "şimdilik mihrimi icraya koyuyorum ve ayrılmak için aile mahkemesinde seni göreceğim." 20/31 Kuyu beni sakinleştirmişti. 21/31

5. CASUSLUK

Ne bir kavga oldu ne de fikir ayrılığı. 1/33 Öğleden sonra Mustafa Bey hanımına, sevdiğine dedi: hanım, eğer beni seviyorsan, kendini yak. 2/33 Kurtuluşum senin yok olmana bağlı. 3/33 Benzin tenekesi arabada. 4/33

-yoksa senin canın tehlikede mi? 5/33

Ne tür? 6/33 "Savak'ın" başkomutanı olduğumu bilmiyor musun? 7/33 Savak'ın tüm toplantıları bu evde düzenleniyordu. 8/33 Her gün Savak'ın raporu benim imzamlı bu masada oldu -Ben Daniel ile İran'ı terk etmek zorundayım. 9/33

-Daniel geçen gün öğle yemeğine geldi sana dedi: yaşlı yarasa aptal. 10/33

-yumuşattım, onsuz ikamet/ siyasi sığınma alamıyorum. 11/33 Sevgili, benzini kendi üzerine döktü ve kibrit çaktı. 12/33 Kocamın Savaki olmasının dumanı onun gözünde de görülebiliyordu. 13/33 Adam çatı katında uyumuştı. 14/33 Sevdiğinin o tiz sesini duyuyordu. 15/33 Komşular kapıya vurdular ve evlerinden yanık kokusu geldiğinin haberini verdiler. 16/33 Mahbube, kül olmuştu. 17/33 Mustafa Bey çaresizce çatı katından geldi. 18/33 Mahbubeyi battaniyenin arasına topladı ve kayınçosunun evine götürdü. 19/33 Ona dedi: bu senin kız kardeşin. 20/33 Kendini yakmış. 21/33

Mahbubenin kardeşi Mustafa beye tükürdü: 22/33

-Kız kardeşimi beyaz gelinlikle Savaki Knoks'taki evinize gönderdim ve şimdi kavrulmuş halini mi bana teslim ediyorsun? 1/34

Mustafa bey Mahbubeyi erkek kardeşinin evinin arkasına koydu ve arabaya bindi ve gitti. 2/34 Düşünüyordu: Mahbubenin sesinden kurtuldum. 3/34 Buradaki durum değişmek zorunda ve kral gider. 4/34 Sonra devrimci hükümetin sorgulayıcıları sevgiliye gelecek ve onu rahatsız ederler ve kendini ifşa etmek zorunda kalır. 5/34 Daniel'le siyasi sığınma aldığını söylesin. 6/34 Araştırmamaya ve Daniel'in İngiliz elçiliğinde çalıştığını bilmemeye daha dikkat edecekler, Farsça 'da bir ölçüye kadar biliyordu. 7/34 Ayrıca Londra'nın dışında bir dairesi vardı. 8/34 Orada mahsur kalabilirim ve başım kesilebilir. 9/34 Devrim idamı. 10/34 Ben nasıl Savaki komutanıym bilmiyorum, arkadaşlarım zindanın yakınlarındaki evlerini sattılar çünkü devrimci infazın serbest bırakılınca kadar hayal olmayacağını biliyorlardı. 11/34

Eğer İslam cumhuriyeti ayaklansa... Şahın Karter'e: sizin molla arkadaşlarınızdan ne haber diye sorduğunu kendi kulağımla duydum. Karter'de padişaha ne zaman ayrılacağını sordu. 12/34 Şahın ailesinin hepsi gittiler. 13/34 Ayrıca Paris'te de bir dinleri veya hayranları var. 14/34 Biri şahın kardeşine saldırmış ve elini kırmış... şah ne zaman gidecek? 15/34 Onun artık bu yıl için ne ihtiyacı var? 16/34 İsviçre bankasında bir dünya doları olduğunu biliyorum ve banka sandığının anahtarı kendi boynunda. 17/34 Kendim milli banktan bir dolu valiz dolar aldım ve eline götürdüm. 18/34 Hatta birazcık bile bana vermedi. 19/34 Şah uçakla gidecek. 20/34 Seni, aileni ve talihsiz olayı yanıma alacağımı söyleyen tek bir kelime bile yok. 21/34 Acaba uçağı ve mürettebatı geri gönderecek mi? 22/34

Savaki komutanıyla birlikteydim, bu birini bilmiyorum. 1/35 Artık üzerimde ağırlık yapmıyor, dudakları ıslatmıyor. 2/35 Aynı şey komutan Nasırı, komutan Mukasem ve toplantıları bizim evimizde olan diğerleri için de geçerli. 3/35 Padişaha dedim: Husrudad en iyi havacıdır. 4/35 Devrim liderinin uçağını havada patlatabilir. 5/35 Cevap vermedi. 6/35 Ne kadar çabuk pes etti. 7/35 Nereye gidecek? 8/35 Onun casusluğunu da yapıyordum ama kime rapor veriyordum o kalsın. 9/35 Ne kadar ödle

oldum. 10/35 Aklımın akışında bile kendime karşı dürüst olmaktan korkuyorum. 11/35 Aklımın akışını açık görüşlüler ise götürüyorlardı. 12/35 Onlardan birkaç tanesini hapse atmış olsam iyi mi? 13/35 Delirmem yakın. 14/35 Her türlü hayal ve hatıra zihnimi meşgul etti -kafasına vur- bu da seçtiğim meslek miydi? 15/35 Eğer hayatım gözlerimin önünden olaylarla dolu bir film gibi geçse bakıyorum ellerin ne kadar kirli. 16/35 Geçmişin gömülmesini dilerdim. 17/35 Gelecekte de haberim yok. 18/35 Şimdiyi de bulamıyorum. 19/35 Keşke arabamı caddenin yanında yolcu bekleyen otobüse çarpsaydım. 20/35 Hayır, son çare olarak intihar ediyoruz. 21/35

Padişah nereye gidiyor? 22/35 Enver Sadat'ın yanına gidiyor... 23/35 İslam devriminin liderini destekleyen Jean Paul Sartre de ... 24/35 Sartre endişeyle Angus dedi. Paris'teki etkili faktörlerimden biri onun haberini bana verdi. 25/35 Padişah ilk Mısır'a gidiyor, biliyorum. 27/35 Sonra Bahama'ya gidiyor. 28/35 Bunu da biliyorum. 29/35 Padişah iki hanımlı. 30/35 Farah da biliyor. 31/35 Arya Mihr ve Şahbanu'nun lakapları bir dalkavukluk, padişahın beynini yıkadı. 32/35 Padişahın ikinci karısı şehrimizin sarışınıdır. 33/35 Onu tanıyorum, mahkemede su içsinler, haberi bana ulaşıyor. 34/35 Eğer böyle ilerlersek delireceğim. 35/35

Daniel'in evinin eşğine park etti. 36/35 Uçakları gece ikiden sonraydı. 37/35 Daniel ile Londra eteklerinde altmış sekiz metrelik bir eve yerleştiler. 1/36 Daniel diyordu: "tatlı". 2/36 Mustafa Bey yeni bir giysi aldı ve şapkasını takıp hangi şapkayı taksam Savaki olurum diye düşünüyordu. 3/36 Kendisi Daniel ve evin hanımı oldu evin ekmek getireni oldu. 4/36 Daniel İngiliz konsolosluğundan Tahran'da kendini dışişleri bakanlığına naklettirdi. 5/36 Sabah gidiyordu ve ev için alışveriş yaptığı dolu ellerle gün batımında gazeteyle geri dönüyordu. 6/36 Mustafa Bey evin hanımı olmuştu. 7/36 Süpürüyordu, yemek pişiriyordu, cam siliyordu. 8/36 Evin hizmetçisi ve tüm Savak'ın komutanı. 9/36 Hey, hey! 10/36 Ey zaman... 11/36

Sadece gece sonları, kaşlarına kadar gelen şapkasını giyip, uzattığı sakalı bıyığıyla, havayı içine çekmek için dışarı gidiyordu. 12/36

Geceleri kabus görüyordu. 13/36 Mahbubenin parçasını...14/36 Mahbubenin erkek kardeşi tefi üzerine atmıştı, her ne yaptıysa temizleyemiyordu. 15/36 İfşa

ettikleri onlar hapse, idama mahkum olmuşlardı, o birisi hapiste onu zehirlemişti ve na'sını ailesine teslim etmişlerdi ve hapiste intihar etmiş demişlerdi, hepsi onun önünde geçiyordu ve ona ağız eğdiler ve parmaklarını ona doğrulttular ve sen sen diyorlardı. 16/36 Savaki Nakas. 17/36 Bilinçaltı onu delireceği konusunda uyardı. 18/36 Jean Paul Sartre'ının dediği gibi "Angus "tan acı çekti. 19/36 Daniel onu doğru düzgün leylasız bir mecnun olması için akıl hastanesine verdi. 20/36 Hatta akıl hastanesinin hastalarının ve personellerinin dilini bilmiyordu. 21/36 İnziva, kimsesiz, kaygı ve endişe. 22/36 Hepsi eski Savak komutanından korkuyordu ve şimdi can korkusuyla doluydu, kendi gölgesinden bile korkuyordu. 23/36 Allah'a yöneldi. 1/37 Dedi: Allah'ım sen bağışlayansın ve benden sorumlusun ve kendin dedin ki her kim tevbe etse sen kabul edersin. 2/37 Acaba Allah'ta onu bırakmış mıydı? 3/37 Savaki olmaktan sadece kendini ifşa etmedi. 4/37 Allah'ın gökyüzünün ve yerin nuru olduğunu iyi biliyordu. 5/37

6. BAHT AÇMA

Görücüler gittiler, Gevher sultan mutfaktan çıktı ve havuz başında abdest alan büyük hanıma, dedi: Büyük hanım benden dinle, Rudabe hanımı daha büyük kız kardeşi Sudabe hanımdan evvel kocaya verme. 1/39 İnsanların aklı gözlerindedir. 2/39 İsteyen: acaba Sudabe hanımın bir ayıbı mı var da onu beğenmediler. 3/39 O zaman hani bu günlerde koca? 4/39

Gevher sultan damat Mesir beyin nişanlısı için nişan yüzüğüne, Rudabe'nin parmağına göre yaptığını görmüştü. 5/39 Gözyaşını da Sudabe'nin gözünde görmüştü ama Mesir Bey taşı bitiriyordu. 6/39 Nişanlısı ziyarete eli boş gitmedi. 7/39 Muskat kurabiyeleri en az başarılı olanıydı ve tavuk göğsü en iyi akşam yemekleriydi. 8/39 Telefon ediyordu, yemek pişirmeyin, yemek getireyim birlikte yeriz ve Gevher sultan Allah'tan istiyordu. 9/39

Düğün günü Sudabe namaz kılma bahanesiyle odasına gitti. 10/39 Kafasını yastığa koydu ve şimdi ben ağlamayım da kim ağlasın? 11/39

Gevher sultan seslendi. 12/39 Dedi: Senin bahtın için dua ediyorum. 13/39 Para alan ve koca bulan bir kadın var. 14/39 Adresini buluyorum. Ve... Ve... 15/39

Sudabe, koca bulan kadının yanına gitti. 16/39 Kadın bağırdı: Şimdi pelvisin üzerindeyim, git yarın erkenden gel. 17/39 Ama önce parayı alıyorum. 1/40

Sudabe parasını verdi ama neden kocadan bir alamadı? 2/40

Sudabe kuaföre gitti, onu süslediler. 3/40 Fotoğraf çekti ve fotoğrafını tüm tanıdıklarına akrabalarına verdi. 4/40 Odaya kabul etmeleri şartıyla belki bir erkek gelir ve onu beğenir ama birçok erkek geldi ve gitti. 5/40 Kim bahtını kapattı da hiç birisi resminin yarısına bile bakmadı. 6/40 Sudabe diplomasını almıştı ve eğitim öğretim idaresinde sınıf denetçisiydi. 7/40 Dr. Murteza lise son sınavlarında onunla birlikte çalışıyorum. 8/40 Maaş günü dedi: Beni aforoz etme, eğer seni sonsuza kadar seviyorum desem? 9/40

Sudabe dedi: Bende aynı şekilde. 10/40

Dr. Murtaza Sudabe'nin devam etmesine izin vermedi. 11/40 Dedi: Maalesef benim Fransalı bir karım var, Fransa Candarak lisesinde ders veriyor. 12/40 İki tane de çocuğumuz var. 13/40

Ertesi günü, Sudabe Candarak lisesin gitti ve Murtaza'nın hanımını buldu ve ondan Fransızca ders vermesini istedi. 14/40 Janet'in vakti yoktu. 15/40 Uzun boyluydu ve güzeldi. 16/40 Doktor Murtaza iki hanımlı bir erkek olmak istemiyordu. 17/40 Her ne kadar dört kadına kadar helal olsa da. 18/40

Rudabe'nin ilk çocuğu doğdu. 19/40 Oğlunun sünnetine Sudabe'yi de davet etti. 20/40 Sudabe belki sünnet yerine hanımsız bir erkek de gelir derdindeydi taksi, inkar çemberinin hemen önüne durdu. 21/40 Kız kardeşlerden biri durağın önündeydi, bileğini tuttu ve sordu: Nerede? 22/40 Nerede? 23/40 Bu bakışla mı? 24/40

Sudabe dedi: Bende Pakistan'lıyım. 25/40 Dün Pakistan'dan geldi. 26/40

Kadın dedi: Bu da yabancı. 1/41 Ondan hiçbir şey berbat değil. 2/41 Bileğini saldı ve dedi: Cehenneme git. 3/41 Cehennem, sünnetçilerin töreniydi. 4/41 Sünnet töreninde hiç kadınsız sünnet olmuş bir erkek yoktu. 5/41 Eğer olsaydı da ona gelmezdi. 6/41

Sudabe lise son yıl kadının boşadığını duydu ve o sınıftan gelene kadar yol üzerinde cadde de dikiliyordu. 7/41 Hoca şapkasını onun için çıkarttı ve kendi yoluna gitti. 8/41

Bir falcı çingenenin sesi geliyordu: "Fal bakıyorum, kehaneti görüyorum." 9/41 Sudabe elini falcı kadının önüne koydu. 10/41 Falcı kadın dedi: Kadın kıyafetlerin var, ama her biri bir erkekten daha erkek. 11/41 İkbalin uzun ama bir bahtını kapatmış. 12/41 Ona ihtiyaçlık ver, bahtını açayım. 13/41 İhtiyaçlık verdi, niye baht açmadan haber yok? 14/41 Peygamber (Allah'ın selamı ve bereketi üzerine olsun) dedi. Bir kapıya vurduğunuzda o kapıdan biri dışarı çıkacak. Nihayet ortaya çıktığında ve Sudabe gelin gitti. 17/41 Ama ne oldu da böyle oldu? 18/41

Okuyucuya saygı, bunun hakkında hiçbir şey ey söylemiyor. 19/41 Boğazı girmeyen şeftali git, okuyucunun canını sıkıp kendin tahmin et. 20/41

7. VADİ (BEREHÛT)

Hareketlerimin tamamı erkek kardeşimin kurtuluşu zamanıydı. 1/43 Telefon çaldığında onun sesini duymayı bekledim. 2/43 Rustem Farahzad'ın kardeşine yazdığım mektup aklıma yerleşmişti: Ey birader vücudun sağlam olsun. 3/43 Ve geldiğim yer: Ki bu benim sığınağım, gözyaşlarımı tutamadım. 4/43 Postacı aynı şekilde erkek kardeşimden mektup getirmiyordu ne Kadisiye'den ne Türkiye'den ne Irak'tan ve ne de başka hiçbir yerden. 5/43 Bir ses duymaya ne kadar ihtiyacı var ve onun beklediği bir mektubun senin hayatında nevrusun müjdesi rolünü oynayabilir. 6/43 Sonraları anladım ki Kadisiye'de hem telefondan hem mektuptan daha kader yapıcıydı. 7/43 Denizde gemide oturan biri gibiydim ve gemisi kırıldı ve Allah'tan başka umudu kalmamıştı. 8/43 Gün batımları ezan sesi geliyordu, Allah'ım senin

Allahlığın için, büyüklüğün için, rehberlik ihsanın için, erkek kardeşimi bu girdaptan çıkar diye dua ediyordum. 9/43 Senin Allah'ının gölgesi onun başına geniş bir rüzgar. 10/43 Defalarca Hoca hazretlerine hizmetteydim ve onları tebrik etmişim ve emrettikleri duayı her sabah, öğlen ve geceleyin oku hoca hazretleri kardeşinin kafasından bir saç düşeceğine dair Allah'a yemin etmeyeceğim umuduyla kalbimi tutuşturdu. 11/43

Kendim hayattan payımı almıştım ama erkek kardeşim yeni hanım almıştı. 1/44 Kardeşim şüpheli yolculuğundan önce hanımını elimize bırakmıştı. 2/44 Telefon çaldığında hepimiz koşuyorduk. 3/44 Kardeşimin tatlı hanımı her telefonda sonra ümit kırıklığıyla acı çekiyordu ve karım vazelinle kalbini yağıyordu ve sıcak bir havluyla karnını ve belini kapatıyordu. 4/44 Bir arkadaşının elini dokunuşu ve havlunun sıcaklığı onu sakinleştiriyordu. 5/44 Karım, sanırım Şirin hamile çünkü sabahları öğürüyor diyordu. 6/44 Aşeriyor. 7/44 Görmüyor musun yemekte ne kadar turşu yiyor. 8/44 Dışarı gittiğinde ona mango turşusu al. 9/44 Defalarca ama defalarca Hazreti üstadın dualarını okuduktan sonra canımı almak ve kardeşimi yaşatmak için Allah'ımla bir antlaşma yaptım. 10/44

Keşke ellerim ayaklarım kırılseydi da onun ismini Nizam lisesine yazmasaydım. 11/44 Acaba bu işle onu hayatımdan silmemiş miydim? Çünkü yeni evlendiğim hanımla halvet olmak istiyordum. 12/44 Cuma geceleri eve geldiğimde üzgün bakış vardı. 13/44 Uykuda da uzun uzun konuşuyordu... 14/44 Kardeşinin hayat yükü... 15/44 Bir sürü ekmek yiyici...16/44 Bu tür kavramların rüyalarında tekrarlanması beni rahatsız ediyordu. 17/44 Bir matematik öğretmenin mistik bir okula sığınması tesadüf değildir. 18/44 Aynı matematik öğretmenin karısıyla taş atması tesadüf değildir ve şöyle diyor: 19/44 Eğer bizi seviyorsan erkek kardeşimi kendi kardeşin gibi bilmeliydin ve Allah'ın okula şöyle diyor: Bundan farklı mı? 20/44

Keşke kardeşim subay olmasaydı. 21/44 Keşke kıdemli yardımcı general olmasaydı. 22/44 Hayat bir macera silsilesi diyorlar. 23/44 Hayat yalnızdır diyorlar ama benim hayatım pişmanlık ve korku taşıyor bir dizi keşkeler haline gelmişti. 24/44 Allah'ın beni bıraktığını hissediyordum. 25/44 Beni enkazın altına gömüyormuş gibi hissediyordum, çok yavaş geçmesine rağmen. 26/44 Erkek kardeşimi kendim

büyütmüştüm. 1/45 Yetim olduğunda babasının ismini bile bilmiyordu. 2/45 Annemde onu dünyaya getirdiğinde onu bıraktı ve gitti. 3/45 Gitmeden önce onu benim elime bıraktı. 4/45 Bende hayata bakış açımı kaybetmemeye çalıştım. 5/45 Her şeyin yerinde olduğundan, her şeyin yasal olduğundan emin oldum. 6/45 Ama şimdi hiçbir şey yerinde değil. 7/45 Sanki tüm evrende geometri yasası artık eliptik değilmiş gibiydi. 8/45 Sanki dünya bile artık Einstein ve akranlarının dediğine göre dönmüyordu. 9/45 Sanki artık hayat anlam ve değer yoksunu olmuştu. 10/45 Sanki Allah sadece bizi değil, topraklarımızı hatta yeryüzünü terk etmiş gibiydi. 11/45

Erkek kardeşim derece aldığında ona altın yıldız aldım. 12/45 Buna tazminat mekanizması denir. 13/45 Binbaşı olunca altın bir saat aldım. 14/45 Buna da Tazminat mekanizmasının genişletilmesi diyorlar. 15/45 Dolabını açtığımda, subayın üniformasının üzerinde altın yıldız parladı. 16/45 Kitaplar, tamamlanmayan hatıra defterleri, hepsi vardı ve kendisi yoktu. 17/45 Anısını okuyordum. 18/45 Hepsisi karşılıklı sevgi doluydu. 19/45 Artık aşırı yüklenen olmaktan ve çok yiyici olmaktan başka hiçbir kelime yoktu. 20/45 Acaba onun Irak yolculuk hatıra defteri benim elime geçer mi? 21/45 Acaba bu yolculuk nasıl ve ne bahada tamamlanıyordu? 22/45 Pişmanlık dolu bir hayatla mı? 23/45

Ve sonunda... İstenilen telefon çaldı. 24/45 Telefonun istenilen olduğunu ya da olmadığını bilmiyordum ama nasıl koştum, düştüm ve alnı koridorun zeminine çarptı ve yarıldı, kan geldi. 25/45 General telefondaydı. 26/45 Fransızca da konuşuyordu. 27/45 Dedi: Size ne söylersem onu yapın ve tek bir kelime açıklaması bile istemeyin. 28/45 Talimatları belirsiz görünüyordu. 29/45 Ancak söz verdim. 30/45 Köprüden sonra Kadisiye'de Miat, içinde nakit ellin bin tümen içeren bir çöp torbası, bir paket dolar. 31/45 Erkek kardeşimin hanımı namaz kıyafeti ve siyah gözlüğüyle. 1/46 Acaba bu kuralların erkek kardeşimin görüşü ve kurtuluşuyla alakası var mıydı? 2/46 Erkek kardeşim hakkında bir kelam etmedi. 3/46 Bana son anda verdiği erkek kardeşimin vasiyetini açmamı bile söylemedi. 4/46

Bugün kıdemli komutan yardımcısı olarak atandım. 5/46 İkiz gibi, gölge gibi onunla birlikteyim. 6/46 Kural böyle ve bu doğal bir emir. 7/46 Son olarak, ben komutanın damadıym ve İran hanımın yeğeni benim karım. 8/46 Cumaları komutanla

ve çocuklarla kayağa gidiyoruz ve Laşkark'a ne kar yağdı. 9/46 Nazi Hanım akıllıdır. 10/46 Hem kayağı hızlıca öğrendi hem geometri teoremini iyi hallediyor. 11/46 Komutan kasrında, Saadabad sarayının yanında yaşıyorum. 12/46 Birlikte yolcuyuz ya da yabancı radyoları dinliyoruz. 13/46 Çocukların ev ödevlerine gidiyoruz. 14/46

General, kasrını altın kapı kolları, zarif halılar, antikalar ve mermer heykeller ve kristal kaplarla Veliaht Prens'e sundu. 15/46 Bu kasırda yapılmayan ne ziyafetler vardı. 16/46 Ne sanatçılar bu ziyafetlerde şarkı söylemediler ve onlardan birisini komutan sevmiştir. 17/46 Onun sesini ya da kendisini bilmiyorum. 18/46 Kocasını aradı. 19/46 Hem koca gözlerini kapattı hem de İran Hanım. 20/46

Kendim geceleyin komutanı, kadını ve çocuklarını Irak sınırına ilettim. 21/46 Tatlı sarayda acı bir veda yaşadım ve ben ağlayarak erkek kardeşimin evine sığındım. 22/46 Karım endişeli. 23/46 Henüz bana bir meslek vermemişlerdir ve evde duruyordum. 24/46

...Bugün beni istediler. 25/46 Garip bir öneri sunulmuştu. 26/46 Karanlık salonda beni bir sandalyeye oturtular ve yüzünü görmediğim bir adam bana arkama bakmamamı söylemişti. 27/46 Duvarlara çarpan bir sesle beni titretmek için geri dönüyordu. 1/47 Irak'a gitmelisin ve generali öldürmelisin dedi. 2/47 Bu aşağılığın ecnebi desteğiyle bir darbe planı var dedi. 3/47 Her ne kadar onlara beni muaf etmeleri için yalvarsam da kabul etmediler. 4/47 Bu birinci şahıs meselesidir dedi. 5/47 Neden niçin yapma! 6/47 Bir yetim olarak bu kadar çabuk kafanın karıştığını mı düşündün? 7/47 arkadaşların binbaşı olma hayaliyle ağızları sulanıyor.8/47. Gözlerimi kapattı ve başka bir odaya götürdüm. 9/47 Komutanı arayıp onu özlediğimi ona ziyaret etme niyetim olduğunu söylememi sağladı. 10/47 Onu bunu tehlikeli bir görev olduğuna ve komutanın kabul etmemesi ya da kanmaması gerektiğine ikna etmek için her ne kadar çabalasam da olmadı.11/47 Alnına bir tabanca dayayarak ve beyninin her tarafından size saldırmış gibi görünen bir sesle ne yapabilirsin?12/47

Valizimi komutanın ailesi için hediyelik eşyalarla doldurdum.13/47 Fıstık ve Isfahan Gez'i onların en ayrıcalıklarıydı.14/47 Av tüfeğim elimdeydi.15/47 Sonunda komutan telefonda birlikte ava çıkacağımızı söylemişti.16/47 Telefon numarasını

nereden bulduğumu niye bana sormadı?17/47 Bu soru bu kadar bilinçli bir adam için mantıklıydı.18/47 Ben Tete Pete'ye aşık oluyordum ve belki görevim iptal edilecekti.19/47 Hepsi beni karşılamak için havaalanına geldi.20/47 Her birini kucakladım ve hay hay hay ağlamalar.21/47 Acaba onu benim ağlamalarımın çığlıkları ve o adamın sesiyle mi çağırdılardı?22/47 Yaşlı gözlerimi onun gözlerine diktim.23/47 Sanki vücudumu delik delik yapan onun gözleriydi.24/47 Onu hedef alması gereken benim tüfeğim değil.25/47 Tüfeği valizimin üstüne bıraktım.26/47 Başımı omzuna koydum.27/47 “Generalin öldürülmesi tamamen bir tesadüf olmalı”1/48 O korkak ses kulağımda dönüyordu.2/48

Onların evleri bir saraydı.3/48 Nazi Hanım, Nuri al-Said'in sarayı olduğunu dedi ben bilmiyordum.4/48 Nazi hanımın odasını bana vermişlerdi.5/48 Gece, tüm gece gözüme uyku girmedi.6/48 Görevimi mümkün olduğunca çabuk yapıp geri dönsem?7/48 böyle bir iş evde olmaz her ne kadar saray çok büyükte olsa ama çocuklar ve İran hanımın günahı neydi?8/48 Arkadaşımı, akrabalarımı ve insanları örneğin öğle veya akşam yemeğinde her taraftan taşan tüm sevgiyle nasıl öldürebilirim?9/48

Memurken sabah erkenden kalkıp banyo aynasına gidip sakalını tıraş etmesi alışkanlık olabilir mi? Susturuculu tüfeğimle onu öldürür sessizce evden çıkar Bağdat'taki İran büyükelçiliğine doğru direkt bir taksiye binerdim.10/48 Kural böyleydi.11/48

İran hanım sarayı bana gösterdi.12/48 Apartmanın ikinci katı komutanın aile konutuydu.13/48 Mutfak, banyo ve hizmetçilerin bulunduğu iki oda dışında ilk katın odalarının kapıları kilitliydi.14/48 İran hanımın geçmesine izin vermediği bahçenin dibinde yüksek bir yapıydı.15/48 Komutan bir darbe planlamış olsaydı o lüks binada silah depolar mıydı?16/48 Çok yazık.17/48 Burası onun karargahı mıydı?18/48 Acaba orada onun savaş salonları var mıydı?19/48 Sarayda kaldığım son güne kadar bu zorlukların sırrını öğrenemedim ve kimseye sormaya cesaret edemedim.20/48 Ama şunu kendime diyebiliyorum. Sen daima sarayda oturmuştun hem Sem İran'da hem de Bağdat'ta.21/48 Düşüncelerimi komutanın sitemlerine odaklamaya çalışıyordum.22/48

Kıdemli yardımcısı olduğumda kısa sürede Savak'a hakim olduğunu öğrendim ve bir keresinde ondan nefret ettim.23/48 Ancak doğrudan müdahale etmedi.1/49 Ama söylenti ve bu söylenti dağın eteğinden yuvarlanan kar topu gibi çığ oluyor. 2/49 Dünyada çok az söylenti var. 3/49 Gelen herkes ona bir şeyler katıyor.4/49 Bu cümleyi bir din adamından öğrendim.5/49 Her ne kadar din adamı zulmün temelini söylese de...6/49

...Din adamı ofisime geldi ve komutanı görmek istiyor musun dedi. Ve eğer mümkünse kabul etmem için burada Abdulabad'da oturacağım dedi ve Arap karısıyla Necef'ten bu amaçla geldiğini söyledi.7/49 Çaresiz komutanın odasına gittim ve ona akışı anlattım.8/49 Komutan gelmesini emretti.9/49

Din adamıyla komutanın odasına gittik.10/49 Din adamı, benim 28 yaşındaki oğlumdan bir haber yok.11/49 Muhtemelen onu yenmedin.12/49 Nasıl olduğunu bilmem gerekiyor ve senin de bana onun mezarını göstermen gerekiyor.13/49 Cebinden bir Kuran çıkardı ve komutanın masasına koydu. Allah'ın sözüne yemin ederim ki hikayeyi öğrendikten sonra sana lanet bile etmeyeceğim dedi.14/49 Yoluma koyulup gideceğim "Elzerye"yi bitireceğim dedi.15/49 Telefon komutanın masasının üzerindeydi.16/49 Hatta ilk kişiye giden bir telefon bile.17/49 Ben bir savak işkence memurundan doğrudan telefon almam gerektiğini biliyordum.18/49 Komutan sordu.19/49 sonra dedi: Doğrusun söyle.20/49 Sonra bir müddet dinledi ve bıyığını çiğnedi ve sonunda dudağını ısırdı ve dedi: Kertenkele.21/49 Ben haber getir dedim sen gittin ve aldın şimdi nereden aldığını bilmiyor musun?22/49

Komutan cebinden çıkardığı temiz bir mendille alnındaki teri sildi ve sakince dedi: Oğlunun karargaha gelmesi için ayaklarından asıldı.23/49 Birkaç kişiyle birlikte.24/49 Kendileri akşam yemeği yemeğe gittiler.25/49 Terlemeye gittiler.26/49 Döndüklerinde hepsi öldüler.27/49 Gece hepsini götürdüler, bir mezarlığa gömdüler.28/49 Kara sarhoşlardı.1/50 Nerede olduğunu bilmiyor mu?2/50 Din adamına baktım.3/50 Hemedan'daki İbn Sina heykeli gibi oturmuştu.4/50 Ayağa kalktığında Kuran'ı cebine koydu ve zulmün temeli, azlığı ve çokluğu hakkında konuştu.5/50 Komutan da ayağa kalkmıştı.6/50 Din adamı ne Allah'a ısmarladık yaptı ne başka bir şey.7/50

Ayağa kalktım.8/50 Av tüfeğimi aldım.9/50 Komutanın odasına mı gitsem?10/50 Av tüfeğiyle?11/50 Nazi kahkahasını duyuyordum.12/50 İran hanım ve komutanın fısıltılı sesi geliyordu.13/50 Bir tüfek kabzası çıkardım ve mermileri kabzadan çektim.14/50 Mermileri valizimin dibine koydum ve iç çamaşırlarımı onların üstüne koydum.15/50 Tabanca ceketimin cebindeydi.16/50 Tuvaletten çıktığında sabaha bıraktırdım.17/50 Adam gibi yüz yüze.18/50 İran hanım, kardeşimin benimkiyle aynı boyutta olan bir avuç kişisel kıyafetini bir askıya koyup Nazi dolabına koymuştu.19/50 Giydiğim bir takımda İran hanımın aldığı damatlığımdı.20/50 Damatlıkla cinayet.21/50 Hey, hey. 22/50

Nazi'nin gömleğini kokluyordum.23/50 Kıyafetlerinin kokusunu içime çekiyordum ve gözyaşlarımla ağlıyordum.24/50 Fotoğraf albümü çalışma masasının üzerindeydi.25/50 Sayfayı çevirdim.26/50 Komutan beni öptüğünde ya da elmas yüzüğüme dokunduğundaki benim ve karımın resmi.27/50 Benimle ne kadar fotoğraf çekinmişti.28/50 Kayak kıyafetiyle beşimizin fotoğrafı.29/50 Benim ve komutanın ziyaretlerde subay üniformalı resimlerimiz.30/50 Bir şarkıcı olmayan ya da bir şarkıcıyla, ne kadar güzeldik. Mihrverzi yüz hatlarına inanmıştı ve şimdi birimiz katil ve diğeri maktul. 31/50

... Komutan İran'daki durumumu ve şu an ki durumumu soruyordu. 32/50 Dedim ki evdeyim henüz bana bir iş verilmedi. 33/50 Dedim ki erkek kardeşimin evine sığındım. 34/50 Dedim ki karım hamile. 1/51 Aklıma hayatının tehlikede olduğunu söylemek geldi.2/51 Evinizi değiştirin.3/51 Irak'tan ayrılın.4/51 Ama yapamadım.5/51 Beyler sizin darbe planladığınızı düşünüyorlar demek istedim.6/51 Yine de lafımı yuttum.7/51 Öldürmek için gönderildiğimi söylemek imkansız olurdu.8/51 Komutan dedi: mutlu olduğun ziyaretimizden neden ölülerin annesi kılığına girdin?9/51 Başımı masaya koydum ve yine ağla, ağla, ağla.10/51

Komutan dedi: İki üç hafta bizim yanımızda kal.11/51 Sen işsizsin.12/51 Irak'ın tamamını birlikte gezeriz.13/51 Bavulumun dibinde boş bir tüfek ve mermiler, cebimde bir tabanca gözümün önünden geçiyordu.14/51 Ava da gidecek miyiz diye sordum.15/51 Komutan dedi: Önce müzeye gideceğiz.16/51 Avı son günlere bırakacağız dedi.17/51 Karım için endişeleniyorum dedim.18/51 Karımın görevimi

yerine getirmek için rehin aldıklarını ve geri dönmek zorunda kaldığını söylemek istiyordum.19/51 Niye kendisi anlamıyordu?20/51 Müze benim işim için en iyi yerd.21/51 Onu tek başına değilde bir tablonun ya da heykelin önüne çekeceğim.22/51 Tabancayı alnına koyacağım ve o düşmeden toplanmış ziyaretçilerin topluluğuna gireceğim.23/51

Niye kendisi anlamıyordu?24/51 İran hanımın kadınsı zekası niçin kalbinden ilham aldı? 25/51 İran Hanım kişisel kıyafetimi bir askıya asarken bir tabanca fark etti.26/51 Hatta sordu: tabancayı da mı kendinle getirdin?27/51 Keşke kendileri anlasaydı da beni saraylarından atsalardı.28/51 Keşke gitmem için tükürselerdi.29/51 Keşke çocuklar okula gitmeselerdi ve en azından Nazi...30/51 Ne Nazisi?31/51 Kendimde bilmiyorum.32/51 Kalbimi taştan bir yumruk şeklinde endişelendiren şey.33/51 Bir demirden yumruk.34/51 Bir taştan yumruk.35/51 Keşke gerçekten taştan bir kalbim olsaydı ve yarın aynı bel tabancasıyla...36/51

Sessizce müzede -Banyoda-av sahasında.1/52

Keşke dünyanın tüm küfürlerini bana verselerdi nankör onların en akıllıları olurdu. 2/52Keşke dünyadaki bütün hakaretleri lanetleseler de o hakaretlerin tabancayı alıp komutanı ve kendimi bitirecek kadar sinirlenseydim.3/52 İran Hanıma değil.4/52 Karım İran hanıma diyordu: Teyzeciğim ve İran Hanım da diyordu: Azizcim.5/52 Ve diyordu: Kırık şekeriniz nerede teyzeciğim?6/52 Dolabınızın anahtarı nerede?7/52

Evde yapamadım.8/52 Müzenin en boş yerinde de yapamadım.9/52 Müze eserlerine bakıyordum ama gözüm görmüyordu.10/52 Sümer neredeydi? Kelde ve Asur ne oldu?11/52 Baht al- Nasr ne zamandı?12/52 Hiçbir zaman benimle alakaları olmadı, hatta komutan dedi: Tarihte sabırdır ve de ifşa:13/52 Amacını anlamadım.14/52 Bir gece komutan beni sinemaya götürdü.15/52 Kişisel kıyafetimi üstümdeydi ve tabanca onun cebinde beklemedeydi.16/52 Erkekliğimi feda edebilir ve karanlıkta hareketli görüntüler kaybolduğunda tabancayı yanına koyabilirdim.17/52 Yapamadım.18/52 Kravatının düğümünü kendisi bağladı ve hem siyah gözlerine hem de dudaklarının köşelerine bir gülümseme yansıdı:19/52 Ingrid Bergmand'ın Arapça

konusmasında beni gülme tutmuştu.20/52 Neye gülüyorsun diye sordu.21/52 Cevap verdim. İran’da dublaj Irak’ın önünde.22/52

... Geceleri uzun süre uyanık kalıyordum ve uykum gittiğinde dehşet verici sahnelere tanık oluyordum.23/52 Bir gece rüya gördüm. Komutanın sarayını kaybettim.24/52 Geri geliyordum.25/52 Geri geliyordum.26/52 Dağın sırtına gidiyorum.27/52 Tepelerden aşağıya iniyorum.28/52 Kayaların üzerinde koşuyorum.29/52 Yoldan geçen Araplara soruyorum: Nuri al-Said sarayı mı?30/52 Araplar diyordu: Hayır. Hayır.31/52

Başka bir gece rüya gördüm. Komutanı öldürmüşüm ve düzensiz toprağının ve kanının cesedine yasını ilk ben tutuyorum.1/53 Ağlama sesim komutanı uyandırmıştı. Pijamayla odama gelmişti ve ışığı açtı.2/53 Uyandım.3/53 Komutan yatağımın kenarına oturdu.4/53 Dedi: Uykuda ağlıyordun.5/53 Sana ne oluyor?6/53 Cidden sana ne oluyor?7/53 Keşke o gece görevimin sırrını ona açıklasaydım.8/53 Elimi boynuna attım ve gözyaşlarımı boynuna akıttım.9/53 Dedi: Uyu çocuğum.10/53 Ama ben artık uyandım ve çocuğum kelimesi gönlümü almıştı. Ama görevimin açıklandığı gün o adamın korkunç sesi kulağımdaydı: Karın, kardeşin, yengen ve çocukların, hepsi bizim elimizde.11/53 Vay. Görevini tamamlamazsan.12/53

Bu kadar savunmasız ve pijamalı bir şekilde odanıza gelip size “çocuğum” öldürüldü diyen bir adam olabilir mi?13/53 Her ne kadar hakkındaki tüm bu söylentiler kulaklarını rahatsız etse de...14/53 kışlayı işkence odasına çevirdiğini-kızları ve kadın mahkumları ayıların öldürdüğü kitleleri yok ettiğini-İslam yolunda olanları vahşice infaz ettiğini...15/53 bu tür fikirler benim kafamda dizili.16/53

Avlanmaya kararlıydık.17/53 Av tüfeğimi görünce dedi: tüfek yeni.18/53 Hala petrol parasından silah alıp depoluyor mu?19/53 Ve sordu: “Bu tüfek nereden geldi sana?20/53 Tüfeğin namlusunu çekti ve dedi: Bu boş.21/53 Fişeksiz tüfek attılar mı?22/53 Elim cebimin üzerinde o tabancadaydı, titredi.23/53 Şimdi?24/53 Cipe bindiğimizde dedi: Benim tüfeğin mermileri senin tüfeğine olmuyor.25/53 Senin tüfeğin modern.26/53 Hizmetçisini çağırdı ve bana bir tüfek getirmesi için emir verdi.27/53 Sordu: Nasıl çalıştığını biliyor musun?1/54 Biliyordum.2/54 Sordu: Bak

kaç tane mermi var?3/54 Beş tane.4/54 Neden kendisi kendi ayaklarıyla katledilme yerine gitmek istiyordu.5/54 Acaba ne gibi şeylerden yorulmuştu?6/54 Gurbetten mi?7/54 Taleplerinin imkansızlığından mı?8/54 Ya da bilinmeyenden mi?9/54

Yola düştük.10/54 Issız caddelerde gidiyorduk.11/54 Önce komutan sürüyor.12/54 Profili Persepolisteki Ahameniş askerlerinin rollerine benziyordu. 13/54 onun burnu resimlerdeki burunla çok benzerdi.14/54

Tabancamın arabanın aynasından yanına ya da boynuna koyabilirim.15/54 Kendisinin dediğine göre fındıklığa gitmek için yürüdüğümüzde kendi silahıyla arkadaşı nişan alabilirim dedi.16/54 Onu hedef alma düşüncesi bile karanlık sırtımı sarstı ve terden sıırıslıkla oldu.17/54 Binbaşı montunu çıkar dedi ve ben derin bir nefes aldım çünkü montumu kendimden uzak tutuyordum ve iki çeşit silahım olduğu için gurur duyuyordum ama katil değildim.18/54 Burası “kebec “ değil mi diye sordum.19/54 Hayır dedi.20/54 Kalbimde, benim için herhangi bir Kebec ’ten daha mutlu olduğunu söyledim.21/54 Bir avcıyı veya daha kötüsünü hedeflerken seni nasıl yüz yüze öldürebilirim?22/54 Ama aklım karım ve çocuğumda olunca aklım Kebec ve onun salına salına yürüyüşünü düşünemiyordum. 23/54 o ağlarken karım şöyle diyordu: elini koy bak buraya nasıl tekme atıyor.24/54 Bataklığın kenarına koyulduk ve komutan iki ördek vurdu ve ben bir ördeği hedef aldım.25/54 Ördekten generale sadece bir adım uzaktaydı.26/54 Silahın açısı sapmış olabilir ve...27/54 Ördeği vurdu.28/54 Elbisem terden ıslanmıştı.29/54 Elbisemi çıkardım.30/54 Noholistan’a gidiyorduk.31/54 Hurma ağaçlarındaki dallara öyle bir şekil veriyorlardı ki Arapların ağzından su akıyordu.32/54 İki Arap Agel ve Çofi ile bizim yanımızdan geçtiler.33/54 Asayla hurmanın yaprağını aşağıya çektiler ve dalından ayırdılar.34/54 Bizi durdurdular.35/54 Merhaba hoş geldiniz dediler ve ağzımı zehirleyen birkaç hurma yedik.36/54 Ayrıca Noholistan’a da gidiyorduk ve komutan soruyordu: Sen niye o kadar değiştin?1/55 Yoksa bizi gördüğüne memnun değil misin?2/55 Hafifçe gülümsedim. Mutlu olamaz mıyım dedim ve kalbim sabırsızdı.3/55 Noholistan’da başka hiç kimse yoktu.4/55 Komutan ileri gidiyordu ve ben elimde eski av tüfeğiyle onun arkasında gidiyordum. O boynuna kamera takmıştı, Noholistan’ı izliyordu.5/55 Aklım diyordu: Neden gecikme?6/55 Bitir artık.7/55

İran sınırı yakınlarındaydık.8/55 Belki Gazali bizim toprağımızdan Irak’a sığınmıştı.9/55 O havasız ceylan üzerimize geliyordu.10/55 İkimizde birlikte ceylanı toprağa yıktık. Görevinde bulunduğum işin asla benden çıkmayacağını biliyordum.11/55

Fındıklıkta öğle yemeği yedik.12/55 Lokma boğazımdan geçmiyordu.13/55 Gömleğimi ve ceketimi giymiştim ve kendim kravatımın düğümünü bağladım.14/55 Her şey vatan kokusu veriyordu. Ama ben dünyanın gariplerinin en garibiydim.15/55 Nane kokulu ayran içtim ve kalbimi serinletti ama aynı kalp ağlamıştı.16/55 Kebap tabağını bir kenara koydum ve dedim: Komutan benim lafımı iyi dinleyiniz.17/55 dedi: Testli kulağımla.18/55 dedim: Canınız tehlikede.19/55 Beni niye gönderdiklerini biliyor musunuz?20/55

Biliyorum ve biliyordum.21/55 Ama senin onuruna güvenim vardı.22/55 Sana yeterli fırsatı verdiğimi gördün ve yapamadığını gördün.23/55 Çağımız suikastçılar çağı ama sen bir katil değilsin.24/55 Suikastçıların içinde vicdan yok.25/55 Dizginlenemeyen bir aciliyet onları pişman bile olmayacakları gibi davranmaya iter...26/55 En üst düzeyde para, güç, kadınlar hiçbir hırsınızın olmadığı motive edicilerdir.27/55

Siz tüm bunların hırsına sahipsiniz demek istedim.1/56 Ama onun yerine sordum: Sizin bir yığın subayı tuzağa düşürme planınız mı vardı?2/56

-Hayır, Amerikalı danışanlar çekilmişlerdi.3/56 İran’dayken sayıları elli sekiz bin kişiye ulaşıyordu.4/56

-Ama görünüşe göre gruplarının keşfine sebep olan bazı Savaki ’ye madalya verdiniz.5/56

-Sana madalya ver diye emir verdiklerinde, mecbur madalya vereceksin ve o zaman bir el aletinden başka bir şey olmadığını hissediyorsun.6/56

Tabancamı ceketimin cebinden çıkardım ve bir el aleti hatırası olarak bozdurdum.7/56 Kontrol edildi:

-Yapılan son rulo tipi olmalıdır.8/56 Aynı findıklıkta durduk.9/56 Komutan findıklığın sahibinin onun arkadaşlarından olduğunu açıkladı ve ne zaman vatan havası onlara çarpsa orada günler geceler geçirirlerdi ve dedi ki erkek kardeşime burada telefon geliyor ve gerekli talimatları veriyor ve acaba kardeşim hangi amaçla Irak'a geldiğimi biliyor mu?10/56 Belli bir yere kadar biliyor dedim. Ve vasiyetnamemi gösterdim.11/56

-Şimdiye kadar kardeşin tuzluğu senin kırmadığını biliyordu.12/56 Eğer kırsaydın televizyon haberini verirdi.13/56

Aynı findıklıkta kaldık.14/56 Son birkaç günde avladığımız gazali kebabı kendimizle getirmiştik dişlerimizin altı lezzetliydi.15/56 Ne kadar içimde gülmüştüm ve kaç kez Nazi ve İran hanıma Bağdat'ta telefon etmişim ne kadar kafa kafaya vermiştik.16/56

Birkaç gece sonra findıklık sahibi arabanın hazır olduğunu haber verdi.1/57 İran'dan gelen arabada yola çıkmıştı.2/57

Arabayı beklerken komutana dedim: ben yapamadım, ama belki başkasını gönderirler ve o yapabilir. 3/57 En erken zamanda Irak'tan gidiniz. 4/57 Hatta bana nereye gidiyorsunuz demeyiniz ve gerçekten bir darbe düşünüp düşünmediğini sordum. 5/57 Hangi taraf gücün zirvesinde. 6/57 Hiç demedi.7/57

-Hatta eğer darbe planınızda varsa bana demeyin. 8/57 Beni İran sınırında indirin. 9/57

-Ama valizin? 10/57 O modern av tüfeğin mi? 11/57

Önemli değildi.12/57 Önemli olan yanımda olan hatıra defteri ve pasaportumdu.13/57 Arabanın arka camının arkasına taze bir sengok ekmeği bırakmışlardı.14/57 Arabanın zemininde uyudum.15/57 Ve önüme bir battaniye attilar. Komutan diyordu: Eğer hanımın seninle olsaydı buradan seni kaçıırırdım ama anne hatalardan her şeyi düşünmüş. 16/57 Şoföre sınırdan değil yoldan çıkmasını emretti.17/57

Kasr Şirin’de kardeşim ve karım bir arabanın arka koltuğunda namaz çadırı ve siyah gözlüklerle durmuşlardı.18/57 Gençte şoförün yanındaydı.19/57

Arabalarına bindiğimde genci ve şoförü de öptüm.20/57 Her ili araçta birbirlerine selektör yaptılar ve bizi getiren araba geri çekti ve gitti.21/57 Baştan aşağı tanımıyordum.22/57 Ne olursa olsun önem vermiyordum.23/57 Kardeşim dolu bir naylon kaseyi gence verdi. Ve dedi ki: Elli bin tümen var.24/57 Kardeşimin elindeki hatıra defterimi sordum.25/57 O da cebime bir paket koydu.26/57

Yine kalbimdeki ve zihnimdeki kaygı patlaması her şeyi mahvetti.27/57 Kardeşim ve karım gittiklerinde kuru toprağa secde ettim.1/58 Ama hatıra defterini okuduğumda nasıl bir endişe beni sardı.2/58 Kendisiyle ne kadar mücadele etti!3/58

Her gün bir önceki günden daha fazla stresliydim.4/58 Aynaya bakıp başımı sallayıp diyordum: “Ey matematik hocası, kainat olabilir ama insan hayatı geometriye dayalı değildir.5/58 Ne Öklid geometrisi ne Hazlevi geometrisi ve ne de eliptik geometri. 6/58 Hayat insan doğasıyla ilgilidir ve ne kadar insan varsa o kadar farklı kurum vardır. 7/58

Sağ ayağımın parmakları hissizleşmişti. 8/58 Karım doktora gitmek için ısrar ediyordu ama ben mutluydum ve onu kardeşimin kurtuluş işareti olarak biliyordum.9/58 Şimdi neredeydi? 10/58 Dağlardan mı gidiyordu? 11/58 Rahat etmediği kişisel kıyafetiyle mi? 12/58 Bazen koşarak, bazen saklanarak, bazen karısını omzuna alarak, bazen aç bazen tok. Bazen sıcaklayarak bazen soğuktan titreyerek. 13/58 Genç demişti: Onları Kadisiye’den arabayla gidebildiğimiz her yere götürürüz sonra yürümemiz gerekiyor. 14/58 İki üç gün sürebilir. 15/58 Nereye ulaşacaklarını sormuştum: 16/58 Belki Türkiye ya da Irak ya da her nereye gidebilirsek oraya demişti. 17/58 İlk gidişim değil. 18/58 Kardeşimi Türkiye’ye gelir gelmez tutuklayıp üst mercilere teslim etmediler mi? 19/58 O zaman hamile karısına ne oldu? 20/58 Kardeşim, komutan sahte pasaport düzenleyip kendisine ve hanımına verdi demişti. Ve sığınmacılık yolunu ve çukurunu ona öğretmişti. 21/58

Allah’a şükür...22/58 telefon çaldı.23/58 Kendi kendisiyleydi.24/58 O benim kardeşimdi.25/58 Dedi: Çok zordu ama hayırla geçti.26/58 İspanya’dayım ve dolarlarından dolayı teşekkür etti.27/58

Sözümü tuttum.1/59 Allah’a karşı isyan etmiyordu.2/59 Acaba zihnim, Tote’nin yaptığı gibi bedenimi devre dışı bırakacak güce sahip miydi?3/59 Bütün bu endişeler zona olmasına ve zona tohumlarının mercimek dibi gibi midemde belirip omuriliğime yayılmasına neden oldu mu?4/59 Kaşıntıya ve ağrıya dayanıyordum ve kardeşine telefon açıyordum.5/59 Kızların isimlerini koymuşlardı. İran.6/59 Sonunda ayağımı kaybettiğimi ve tekerlekli sandalyeyi kabul ettiğimi söylemenin ne anlamı var?7/59 Hayatım son ayını hastanede geçirmemin ne faydası var?8/59 Hayatım birkaç pijama, bir tekerlekli sandalye ve birkaç şişe ilaç, merhem ve pudrayla mı sınırlıydı?9/59

Karım bana erkek kardeşim ve eşim Prop İmanı’nın mektuplarını ve bebekleriyle birlikte fotoğraflarını getiriyordu.10/59 Adres bir takma ad ve bir posta kutusunun numarasıydı.11/59 Mektupları uyuttum ama hastanede yattığımı yazmıyordum.12/59 Bir gün Hazreti hocanın beni görmeye geldiklerini ve hazır mısın diye sorduklarını dememin ne faydası var?13/59 Hanım geldikten sonra dedi: gözünü elektrik çarpmış.14/59 Artık vakti geldi dedim ve artık en eski atasözlerinde daha yıpranmış bir adamdır.15/59

8. YUVARLAK MASA

Dedim- Rustem Bey sizden başlıyorum.1/61

Simorg ile bir ilişkiniz olduğu ve onun Esfendiyar’la olan savaştaki başarısının o başarısız genç adamın ölümüne neden olduğu doğru mu?2/61

Rustem- Evet.3/61 Simorg, Zal’in büyükbabasının ebesiydi ve bu ebelik Zabulistan’daki bütün hanedana yayıldı.4/61

Hafız- Ama herkesin ebesi topraktır.5/61

Dedim- Şimdi Rustem Bey ile bir görüşme devam ediyor.6/61 Rustem Bey, Simorg şu an nerede?7/61

Rustem- Tüylerinin etrafına o kadar çok iplik dokunmuştu ki ailemiz ne onu ne de kendisini tanıyordu.8/61 Yuvası Kaf dağında diyorlar.9/61

Sordum-Kaf dağı Kafkasya'da mı?10/61

Rustem-Hayır sanırım Elburz'un eteğinde.11/61

Sordum- Tüylerine hangi kelepçeler bağlıydı?12/61

Rustem- Biri onun adının Hüd Hüd olduğunu yazmış.13/61 İlkbaharda başını sallayan gagasıyla tüylerini ve kanatlarını çırpın, Kaf dağı kararlılığıyla uçan bir HüdHüd.14/61

Sordum- Eğer tüylerini ve kanatlarını gagasıyla yolarsa nasıl uçar?1/62

Rustem- İnsanlarımız tarih boyunca hep kendi etrafında dönmüş ve hayal kurmuştur.2/62 Hüthütün bin yıl sonra Simorg olduğu ve tüysüz ve kanatsız uçtuğu söylenir.3/62

Dedim- Bin yıl?4/62

Rustem- Bizim insanımızın sabrı çok ve onlar için bin yıl bir sabahtan başka bir şey değil.5/62 Ama Simorg, Zal'in büyükbabası zaten kendini bilmesine rağmen Zal'in dedesine yardım etmeye devam ediyor.6/62 O, mükemmel insan ve nurlanmış ruhun örneği olarak anılmıştır.7/62

Dedim- İlginç.8/62 Ben anlamıyorum.9/62

Rustem- Bizimkiler benim hakkımda benden daha tuhaf şeyler söylüyorlar.10/62 Gılgamış'ın devamı veya tezahürü olduğumu söylüyorlar.11/62 Her şeyi o kadar karıştırmışlar ki sanırım şimdi anlamıyorlar.12/62 Gılgamış'ın Sami edebiyatında İskender Zulkarneyn, sözlü edebiyatta ise Hızır olduğunu

söylüyorlar.13/62 Hızır hayat suyunu içti ve İskender ondan mahrum kaldı. 14/62 Ancak İran kaynaklarında Gılgamış, Rustem gibi görünüyor. 15/62

Dedim: Başına problem açtı. 16/62 Her neyse kim bu Gılgamış? 17/62

Rustem- Allah'ın kulu, karanlıkta hayat suyunu aramaya gidendir. 18/62

Sordum- Hayat suyu tıkanı mı? 19/62

Rustem- Hayır. 20/62 Karga hayat suyunun miskini yemiş ve su yere düşmüş ama eşek bir iki damla içmiş ve kaçınılmaz olarak üç yüz yıl yaşamıştır. 21/62

Sordum- Siz de hayat suyundun içtiniz mi? 1/63 sizin ömrünüzde artmış. 2/63 Dünyanın birçok kralının saltanatı sırasında bir kahraman oldunuz. 3/63 Kaç altın madalya kazandınız? 4/63

Rustem- Altın madalya? 5/63 hatta bana sırtını dönen ve dolaba girip kapıyı kendi üzerine kapatan Kavoski'den ilaç istedim. 6/63

Sordum- İlacı ne için istediniz? 7/63

Rustem- Oğlum Sohrab'a, onu öldürmek için istedim. 8/63

Dedim- Sohrab'ı öldürdüğünde, onun oğlunuz olduğunu biliyor muydunuz? 9/63

Rustem- hem biliyordum hem bilmiyordum. 10/63 İnsanlar bunu defalarca dile getirdiler. 11/63 İran dedikodular ülkesi. 12/63 Biri söylentiye dillere yayar, diğerleri bilecek ya da bilmeyecek. Dedikodu yapanın durumu da böyledir, kimse doğruyu dürüstü duymaz. 13/63

Dedim- Oğlunu kendi ellerinle öldürme hikayeni anlatmanı söylemiştim. 14/63 Her ne kadar seni denemesem de. 15/63 Suçunuz zamanın geçişine tabidir. 16/63

Rustem- Evet. 17/63 ama gözyaşıyla dolu bir hikaye. 18/63 Hassas kalpli birinin duymasından korkuyorum. 19/63

Hafız ve Sadi birlikte- Sizinle dert ortağıyız. 20/63 Buyurun. 21/63

Rustem- Neden görüşmecilerin hepsi erkek? 22/63 Neden Tahmineh'i bu okuyucuda okumadınız? 23/63

Dedim- Kadınların erkekler arasında yolu yoktur. 24/63 Onların işareti var. 25/63

Rustem- Ama ölülerin dünyasında herkes erkek ve kadın, ergen ve çocuktur. 1/64 Hiçbirinin işaret yolu yok. 2/64 Merhum eş ve anne konusu da ele alınmalıdır. 3/64 Zaceh'i istiyor musunuz Hafız Bey? 4/64

Hafız- Ne diyebilirim ki söylememem daha iyi. 5/64 Ama elim henüz Zulfuneyar'ın başına ulaşmadı. 6/64

Rustem- Sadi Bey, size bir soru sorayım. 7/64

Sadi- Nasıl cevap vereceğimi bilmiyorum. 8/64 Adımın Şeyh Moulehuddın olmasından gurur duyuyorum. 9/64

Sordum- Ölüler dünyasında köleler etrafınızda göz kırpmıyor mu? 10/64

Hafız- Neden olmasın. 11/64 Ama karıma, oğlumu ve bulamadığım Şah Nebat'ı görmeyi dört gözle bekliyorum. 12/64

Sadi- Tekrar söylememde fayda var. 13/64

Hafız- Siz de benim gazelimden yarım mısra kaçırdınız. 14/64

Sadi- Kaçırma önemli değil. 15/64 En çok siz çaldınız. 16/64 Hayatımdaki yalnız yolcumu o kadar abarttım ki artık nereye gittiğimi ve nereye gitmediğimi bilmiyorum. 17/64 Halkımız bu komşudan, o komşudan o kadar kaçırılmış birbirine karıştırılmış ki kendilerinden ve başkalarından olanı anlamıyorlar. 18/64

Hafız- Ben baştan beri korktum. 19/64 Deniz yoluyla seyahat etmeye karar verdim. 20/64 Gözüm hala dalgalarının girdabına takıldı ve iç çektim. 21/64 Karanlıkta da. 22/64 Korku insanın bir şey yapmasını engeller. 23/64

Sadi- Hafız Bey sizden nefret ediyorum. 24/64 Geldiniz, beni kara para gibi yaptınız. 25/64 O zaman hocanızın Hacu olduğunu söylediniz. 26/64 Eğer ben gelmeseydim siz ne hediye alabilirdiniz? 27/64

Dedim- Beyler, beyler. 1/65 Tartışmayın. 2/65 Sizin sıranızda gelecek. 3/65 Rustem Bey oğlunuzun katil macerasını söyleyin. 4/65

Rustem- Ben savaş alanına adım attım. 5/65 Kara İranlılar, İranlı savaş ağalarına karşı kılıç ve kalkanlarla sıraya girmişlerdi. 6/65 Bana çok genç bir adam geldi. 7/65 Dedim: Cesurların savaşına ne dersin? 8/65 Güreşte ilk turda eşittik. 9/65 İkinci rauntta sırtımı yere değdirdi. 10/65 Ona oğlum gibi olduğunu söyledim. 11/65 Eski tecrübeli itibarımı iki kolorduyla rezil etme. 12/65 Üçüncü rauntta bebeğin uzuvları zayıfladı ve ben o uyanık boyunduruğun yanında kalbimi parçaladım ve ezildiğimi anlayıp Sohrab'ın oğlum olduğuna ikna olduğumdu annesiyle düğün gecesini de hatırladım. 13/65

Sordum- Olay neydi? 14/65

Rustem- Turan sınır yakınında zebra avladım. 15/65 Kebap yapıp yedim. 16/65

Sordum- Rahş'a vermedin mi? 17/65

Rustem- at etçil değil. 18/65 Rahş otlamak için çayırdıydı. 19/65 Onu takip ettim ve şimdi İranlıların topraklarındayız. 20/65 Özel bir ziyafet verdiler ve rahip, Sohrab'ın annesini benimle evlendirdi. 21/65 Hikayemi yazan kişi bu sahneyi çok ilginç bir şekilde aktarmış: Rustem başını aşağı indirir, sakalına gözyaşı akar ve fısıldar: Ki Rustem benim, benim ismim unutuluyor-İnşallah babam benim mezarımı görür.) 22/65

Sordum- Hikayenizin şairi sizi sahneden indirmeye nasıl karar verdi? 23/65

Rustem- Belki artık yorulmuştu. 24/65 Belki benim hakkımda düşünebildiği her şeyi uydurmuştu. 25/65 Ama benim de Sohrab'ın ölümünden sonra içim hayata yaşamaya doymuştu. 1/66 Hem biliyordum hem Şahgad'ın kanıma susadığını

bilmiyordum. 2/66 Yolumda bir kuyu hazırlamıştı ve ben de bir yığın bıçak ve geniş bir kılıçla kuyuya girdim. 3/66 Kafamla kuyuya girdim. 4/66

Ahvan- Ben biliyordum. 5/66 Rustem kardeşi olmayan kişinin düzenlediği kuyudan kurtulamıyor. 6/66

Sordum- Ahvan Bey neden o kadar geç geldiniz? 7/66

Ahvan- Trafik baş döndürücüydü. 8/66 Yürüdü. 9/66

Rustem- Keşke mesaj atsaydınız, Rahş'ı giriş yoluna koyardım. 10/66

Ahvan- Yolda bizim eve de gittim. 11/66 İran'ın karşısına oturdum. 12/66 Dedim: Ben geldim. 13/66 Elini öptüm. 14/66 Etrafını dolandım. 15/66 Beni görmedi ve duymadı. 16/66 Oğlumda ne gördü ne duydu. 17/66 Ne istiyor? 18/66 Onu görüyorum. 19/66 Sizleri de görüyorum. 20/66 size dokunabilirim. 21/66 senin enkarnasyonun beni pişman ediyor. 22/66 Ayağıma taş gelmişti ve kötüydüm. 23/66

Dedim- Geç geldiniz ve bahane üretiyorsunuz. 24/66

Ahvan- Eğer şiir diyorsan, şiir benden çıkar. 25/66

Hafız- Aferin. 26/66

Ahvan- Ey Hoca, yaratılışın laneti... 27/66

Sadi-Bazen sen eyere oturuyorsun bazen eyer sana. 28/66

Ahvan- Erkeklerin arkadaşına yardım etmesi erkeklik değil. 29/66

Rustem- Tüh, dünyanın çarkına. 30/66

Dedim- Tükürmek yasak. 31/66

Ahvan'ın gülme sesini duydum. 32/66 Bağırdım. Gülmek de yasak. 33/66

Ahvan- O halde ne yapalım? 1/67

Dedim- Ağlayın. 2/67

Ahvan- Gözyaşı gelmiyor. 3/67

Dedim- Hiçbir şey yapmayın. 4/67 Hiçbir şey yapmamak en iyi iştir. 5/67

Ahvan- Ben asyanın temel taşıyım. 6/67

Sadi- Hepimiz böyle olmadık mı? 7/67

Ahvan- Hayır. 8/67 Atabek Saad bin Zengi senin havanı aldı. 9/67

Sadi- Kral Mansur Wright da Hafız'ın üzerine gölge düşürdü. 10/67 insanın yükü yanılır. 11/67

Dedim- Sizi ne kadar güzel öldürdüğümü gördünüz. 12/67

Ahvan- Rüzgar omzunda başına esiyor. 13/67 Sen cahil bir mülakatçısın. 14/67

Sordum- Ve sen her şeyi bilen misin? 15/67

Ahvan- İnsanın ruhunun suyunu emer. 16/67 Elini ayağını mengenenin arasına koyar ve koşabilen kişinin koşması engellenir. 17/67 Bir insanın tüm hayatı yumuşatmayla geçer. 18/67

Hafız- Ayın çevresi böyle ve daima bütün ufuklar her zaman fitne ve kötülükle olmuştur. 19/67

Ahvan- Ay ile alakası yok. 20/67 Mülakatçı kendisini hakim biliyor ve bizi tutuklamak istiyor. 21/67 Kendini bize dayattı. 22/67 Keşke köpek olsaydım ve onun yüzüne hav hav yapsaydım paçasının tutsaydım. 23/67

Hafız- Ayın etrafıyla alakalı. 24/67 Yıkılmış olmalı. 25/67

Ahvan- Sizin içiniz kraliyet aynası oldu. 26/67

Hafız- Ama tozları temizleyemedim. 27/67

Ahvan- Çünkü yanında net bir görüş yoktu. 1/68 O kişi de net bir görüş buldu. 2/68 Haydutlar zeki adamı taklit ettiler. 3/68

Hafız- Meyve verenleri alsınlar. 4/68

Dedim-Hayır, benim aptal olduğumu düşünün. 5/68 Amacınız Rumi. 6/68 Niye kendi gelmedi? 7/68 Niye diğerleri gelmediler? 8/68

Ahvan- Sınırları, sizin gibi biriyle görüşme yapmaktan daha fazlasıdır. 9/68 Bizde bilinçsizce geldik. 10/68

Sordum- Korktuğunuz için mi geldiniz? 11/68

Ahvan- Sen bir korkaksın ve işinin aracı tartmaktır. 12/68 Ben ruh çağırmanın doğru olup olmadığını görmeye geldim. 13/68

Hafız- Onunla ağızdan ağıza konuşmayın. 14/68 Bize dayatıldığını kendiniz söylediniz. 15/68 Yeni gelen biri olarak diğer dünyadan bize ne haberler getirdiniz? 16/68

Sadi- Haber verildiğinde haber yoktu. 17/68

Ahvan- Ey eşsiz hoca, sizin babanızı çıkardılar. 18/68 Sizi sürekli gömüyorlar. 19/68 Hakkınızda türlü türlü divanlar, tefsirler, betimlemeler ve yorumlar yazıyorlar. 20/68 Sizin için sözlükte yaptılar. 21/68

Hafız- Sözlük? 22/68

Ahvan- Sizin kullandığınız kelimeleri gruplandırıdılar. 23/68

Hafız- Söz bana mı kaldı? 24/68

Sadi- Bu eşsiz hocanın sarayını her ne kadar gezsem de içinde gaybın dilinde bir iz bulamıyorum. 25/68

Hafız- İş yetkisi nerede? 26/68

Ahvan- Boşuna konuşmasın. 27/68 O hepimize kurtuluş verdi. 28/68 Bizi bilinçsiz yaptı.29/68 Kendinden geçmiş-yüceltilmiş-hala onun şiirlerini söyleyen birçok insan var. 30/68 “Lale” öldüğünde onunla baş başa hiçbir yere gitmedim. 1/69 Allah’ın yanına kadar... 2/69

Dedim- Kibir de yasak. 3/69

Rustem- Böyle kibirde yapmazlar. 4/69 O yüreğini de dile getiriyor. 5/69 eğer benden başka cevap bana gelirse-ben, topuz, tarlı ve Afrasyab. 6/69

Dedim- Rustem Bey size ihanet etme amacım yoktu. 7/69 Sakin olun ve dinleyin. 8/69 Biyografi yazarınızın cesedinin şehir kapısından çıkarılması ünlüdür. 9/69 Gazneli Sultan Mahmud’un deve yüklü altmış bin altın dinarı onun için şehre girdi. 10/69 Ölen kişi, ölümler dünyasında bu konuda size hiçbir şey söylemedi mi? 11/69

Rustem- Mahmud Gaznevi’nin böyle bir eylemi yoktu. 12/69

Dedim- Ama onun hakkında ilk edebi derneği açan Mahmud Gaznevi’ydi. 13/69

Rustem- Güle, güle. 14/69

Ahvan- Dalkavuk insanlar senin gibi... 15/69 (Ahvan ve görüşmeci birbirlerinin yakalarına yapıyor. Sadi onları ayırıyor. Dualarınızı bitirin.) 16/69

Dedim- Size her zaman benden daha kötü röportajcılar dayatıldı ve henüz hiçbiriniz doğru cevabı vermediniz. 17/69 Hep kör kör ışık aradınız. 18/69

Ahvan- Nasıl labirentlerin üstesinden gelemeyiz. 19/69 Çünkü biz ne siyasetçiyiz ne toplum bilimci ne matematikçi ne fizikçi ve ne de filozofuz. 20/69

Dedim- Ama tüm bu kategorilere dikkat ediniz. 21/69 Acaba hepsini gözden kaçırmamız benim suçum mu? 22/69

Ahvan- Yüzde yüz. 1/70 Mesela sen bize bu kategorilerin bize içselleşmesine hiç fırsat vermedin. 2/70 Buna rağmen parmağımızı her nereye koyarsak koyalım tarih için bir dönüm noktası olur. 3/70

Dedim- Parmak koymak yasak değil. 4/70

Ahvan- Hatta parmak koymamıza izin vermiyorsunuz. 5/70 Hepsi test kisvesi altında. 6/70 Bizden öğreniyorsun ve hayatta kalan sefaletle gidiyorsun. 7/70

Dedim- Kafanın içi sebze kırıntıları gibi kokuyor. 8/70 sana başka sorum yok. 9/70 Sadi beye gidiyorum. 10/70

Ahvan- Mezardan çıkarma. 11/70 Sen iyi bir mezar kazıcısın. 12/70

Sordum- Sadi Bey, karınızın ya da kızınızın kulaklarının ve başlarının titrediği doğru mu? 13/70

Sadi- Çaresiz! 14/70 Ya semaverin arkasına çay döktüler ya da başlarında kırk anahtar su bulunan bir balık havuzunda yıkandılar... 15/70 Ya çamaşır yıkıyorlar ya da mutfakta... 16/70

Sordum- Öyleyse neden insanlar başını ve kulaklarını sallayan herhangi bir kadına Sadi'nin karısı gibi diyorlar? 17/70 Aklımda değil. 18/70 Belki de Sadi'nin kızı gibi diyorlar. 19/70

Sadi- Kızımı peçeliyken ben bile bilemiyordum. 20/70 Karım da asla ayağını evden dışarı atmaz. 21/70 Bir gün ağzı sıkı bir kadın gördüm. 22/70 Doğaçlama söyledim: Kapalısın yoksa çirkin misin? 23/70 O da cevap verdi: Sen de eğilmişsin yoksa sırtın mı? 24/70 O yüzünden ve hazır cevaplılığından kendi kızının olduğunu bilmeliydim. 25/70

Sordum- Siz ağaçları dikmekle mi ünlüsünüz? 26/70 Kaç ağaç diktiniz? 27/70

Hafız- Şimdi gidip tohum ektik. 1/71 Hepimiz ağaçları dostluk umuduyla diktik. 2/71

Ahvan- Bu ağaçlar bu mülkün tek tazelik ve yeşillik kaynağı olmuştur. 3/71 Ben bu ağaçlarla dolu bahçeyi defalarca ve defalarca yürürdüm. 4/71 Ben yapraksız bir bahçe değildim. 5/71

Sordum- Neden vites deği tiriyorsun? 6/71

Ahvan- Hesabına ulaşmak istiyorum. 7/71

Dilimi kaybettim. Git oyununla  l. 8/71

Ahvan- Ben  ld m. 9/71 Ama personel ne yazdığımı size bildirecektir. 10/71

Hafız- Bu yeni kendi dinine ve ayinine girdi.11/71 Ama onun oyuncululuğu, geçmişteki evsizliğin bir tür kederi, bende büyücü ve çocuğun büyücüsü ve rahmetli Mogan hakkında çok şey yazmıştır. 12/71

Ahvan- Her ne olursa olsun bizim hepimizin ismi dünya gazetesinde kayıtlıdır. 13/71 Sen bir şey yapamazsın. 14/71

Dedim- Bırakın... 15/71

Ahvan- Tuzağa d  t n. 16/71 Eğer ge mezsen ne yapacaksın? 17/71 (Ahvan ve röportajcı birbirlerinin yakasına yapı ıyor. Hafız onları birbirinden ayırıyor.) 18/71

Hafız- Bırakın, yalanlarını söyleyin. 19/71 Başka... 20/71

Ahvan-  antası yerde. 21/71

Sordum- Hafız Bey, Amır Teymur ile g r   meniz doğru mu? 22/71

Hafız- Söylenti o kadar yayıldı ki Bengal'e kadar ulaştı. 23/71 çünkü ben bile bu buluşmanın mümkün olduğuna inanıyorum. 24/71

Sordum- Macera ne? 25/71

Hafız- Amır Teymur'un beni huzuruna davet ettiği söyleniyor. 26/71 Pelerinimin içinde çırılçıplak soyundum ve onun mahkemesine doğru yürüdüm. 1/72

Amır Teymur dedi: Ey adam. 2/72 Babam Semerkand ve Buhara'yı açmaya geldi ve Semerkand ve Buhara'da bana Hindu olarak bir Şirazi Türkü verdin mi? 3/72 Pelerinimi kenara çektim ve dedim: Böyle hediyelerden beni çıplak gördün ve artık annemden olduğumu söyledin. 4/72 Amır Teymur güldü. 5/72

Sordum- Üzerinizi örtmüyor musunuz? 6/72

Hafız- Hayır. 7/72

Sordum- Sonra ne oldu? 8/72

Hafız- Ben eğer siz benim yerimde olsaydınız ne yapardınız diye sordum? 9/72

Cevap verdi: Söylüyorum. 10/72

Eğer o aşık Şiraz Türküyse, benim aşığım olsun 11/72

Hindistanlıların benine başımı elimi gönlümü ve ayağımı bağışlamaya hazırım. 12/72

Eğer ben bir şeyi aşkım için versem kendimden olanı veririm. 13/72

Semerkand ve Buhara'yı bağışlayan Hafız gibi değil. 14/72

Dedim- Hafız Bey, sizin de karınız çocuğunuz vardı ve de Şah Nebati'de sevdiniz mi? 15/72

Hafız- Karım evimi kiskandı, geçti ve oğlum okul tabletini bir mezar taşıyla bıraktı. 16/72 Bizim evimiz heyran sokaktaydı ve Şah Nebatın evi aşıklar sokağındaydı. 17/72 Bazen görüşebiliyorduk. 18/72

Alay etim. 19/72 Bir öpücükle? 20/72 Gecenin bir ayrısı gömleğini yırtıp sana gelen kadın Şah Nebat mıydı? 21/72

Hafız- Utanın. 22/72 Ne zaman birinin çatıdaki skandal lavabosunu yıkmak istesiniz üyelerinin en güvenli yerine gidersiniz. 23/72 Bu ödünç dünyada karın ve altından başka değerli bir şey yok mu? 24/72

Hepsi korkutucu. 1/73 Lali işte değil. 2/73 Saf kanın saf sevgisi... 3/73 Kimse bir süredir vefalı değil. 4/73 ben gittim ve artık dünyamıza girmeyeceğim. 5/73 Gerçi dünyamızda hiçbir şeydi. 6/73

Sadi- Sizinle geliyorum. 7/73

Dedim- Şiraz'da onlar için muhteşem mezarlar inşa edilmiştir. 8/73

Ahvan- İnsanların göğüsleri, sahiplerinin mezarlarıdır. 9/73

Dedektiflik yaptım- Öyleyse neden Tus'a karışmalarını istedin? 10/73

Ahvan- Şehnameyi sonuna kadar Firdevs'i için okuyayım. 11/73 İran'a dedim. Eğer yapabilirsen beni Tus'a gömün ya da çöle gömün-bir ağacın altına yalnız düştüm, son hayati öz suyuma kadar o ağaçtan yararlan. 12/73

Elini zihnimde okudum -dalga mı geçiyorsun? 13/73 Firdevsi'nin yanında kendine bir isim yapmak istedin. 14/73

Ahvan- Şimdi bir sen kaldın bir ben. 15/73 Kulaklarını iyi aç. 16/73 Belki de dileğim, Firdevsi'nin gölgesinde küçük bir varis gibi sonsuz uykuya dalmaktı. 17/73 Ancak röportajcı olarak sizin tarafınızı iyi tanımanız gerekir ve bu bilgi doğru cevabı alabilmeniz için içinizde yer etmiştir. 18/73

Ağzımı büktüm- Yoksa bu senin içsel bilgin mi oldu? 19/73 Sadece kaçmanın cevabını biliyorsun. 20/73 Tus'a gömülmek istemen ününü korumak içindi. 21/73 Bir balık gibi elimden kayıyorsun ve denize ulaşmak için kapıdan giriyorsun. 22/73 Denizden bir haber yok. 23/73 Hatta deniz aklıma geliyor. 24/73 Onlara kırbaç vereyim.25/73

Ahvan- Benim denizim bir illüzyon. 26/73 çünkü ölünün kefenine vurdular. 27/73 Ama ölü ruha kamçı?28/73 Yaşayan babaları mezarından çıkarıp yakan ve yanmış baba tabiri o zamanlardan popüler hale gelen Moğolların varisi misiniz? 1/74 Benim lafımı dinle, değerlendir. 2/74 Haklıysam kabul et. 3/74 Bu senin yararına. 4/74 Tavuğun tek bacağı var. 5/74 Sen Anka kuşuna sahip olabilirsin.6/74 İnsanların hepsi

Anka kuşuna sahip olabilir. 7/74 Kendileri bilmiyorlar ve tavuk olmaktan yetiniyorlar. 8/74 O da tek ayaklı tavuk. 9/74

Kalbim sıkıştı.10/74 Dedim- Anka kuşu hikaye.11/74

Ahvan- Efsanelerde de tüm gerçekler yansıtılmıyorsa gerçekten bir parça vardır.12/74 Sen gerçekleri dışarı çıkar.13/74

Bağırdım- Hepiniz piçsiniz.14/74

Ahvan- Seni öldürmeme mecbur bırakıyorsun.-kendinden dolayı- eğer seni öldürürsem sınavda onurlandır.15/74 Aksi takdirde, ruhumun tüm yaşamı bir hayalet gibi etrafınızda gezinir ve vicdanınız, karmaşıklıklarınızın ve eksikliklerinizin yüzyıllar boyunca sizi yanlış yargılara sürüklediğini anlar. 16/74 Kabuslu geceler ve günler göreceksin. 17/74 Uykunu ve uyanıklığını bozacağım. 18/74 O zaman yaratılış makamına lanet edersiniz. 19/74

Sordum- Yoksa ruh da adamı öldürebilir mi? 20/74

Ahvan- Ruh daha iyi öldürebilir adamı. 21/74 Ruhumu ölene kadar seni bir obur gibi çiğniyor. 22/74

Hayatımdan nefret etmişti. 23/74 Dedim- neden gecikme? 24/74 Beni öldür. 25/74

Ahvan- Ben kasap değilim. 26/74 Sende bir gün diğerleri gibi öleceksin. 27/74 ama senin ölümün ölümünün en ölümü olacak. 28/74

Elimden geldiğince sormaya çalıştım ama o kasap kadınla senin gırtlığımdan çıkmadı. 29/74

SONUÇ

Bu çalışma, modern İran edebiyatının en önemli roman ve hikaye yazarlarından biri olan Sîmîn-i Dânişver'in hayatının ve eserlerinin ortaya konulup İntihâb isimli hikaye mecmuasının tercüme edilmesiyle bu mecmuada kullanılan bağlaçlarının araştırılmasından meydana gelmektedir.

Bu çalışma ile Sîmîn-i Dânişver'in en önemli hikaye seçkilerinden biri olan, Türkçeye 'Seçki' şeklinde çevirebileceğimiz İntihâb isimli eseri tercüme edilerek Sîmîn-i Dânişver'in yoğunluklu olarak hangi bağlaçları kullandığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Sîmîn-i Dânişver'in İntihâb isimli hikâye seçkisi henüz Türkçeye çevrilerek yayımlanmış olmadığından yazar ve hikayeleri hakkında bilinenler oldukça sınırlıdır. Bu çalışma ile Sîmîn-i Dânişver'in Türkiye'deki tanınırlığı az da olsa artırılmış olmaktadır.

Türkiye'de Sîmîn-i Dânişver'in hayat hikayesinin bilinmediği düşünülerek öncelikle yazarın hayat hikayesi araştırılmış, hakkında yayınlanan yazılar incelenerek internet dosyalarında bulunan bilgiler tercüme edilip gün yüzüne çıkarılmıştır. Daha sonra kısaca Sîmîn-i Dânişver'in eserlerinden bahsedilmiş, hayatı boyunca yaptığı çalışmaların ne boyutta olduğu anlatılmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmanın en önemli kısımlarından biri, şüphesiz 'Seçki' isimli hikaye seçkisinin Türkçe 'ye yapılan çevirisidir. Bu çevirinin yayımlanmasıyla Sîmîn-i Dânişver'in Türk edebiyat çevreleri tarafından daha iyi tanınması sağlanacak, böylece bu edebi eser üzerinde daha değişik araştırmalar yapılması imkânı da elde edilecektir.

İran'daki feminist akımın öncülerinden kabul edilebilecek bir kişilik olarak görülen Sîmîn-i Dânişver'in hayatı ve eserleri hakkındaki bu çalışmanın onun tanınırlığını artırmasını dilerim.

KAYNAKÇA

- https://www.iranchamber.com/literature/sdaneshvar/SÎMÎN-İ_daneshvar.php
03.04.2022
- <https://www.google.com/amp/s/article.tebyan.net/Article/AmpShow/205298>
03.04.2022
- https://www.sonersadikoglu.com/hikayede_anlatim_teknikleri.html 03.04.2022
- <https://www.dilbilgisi.net/anlatim-bicimleri-konu-anlatimi/> 03.04.2022
- <https://www.beytoote.com/scientific/scientist/biography3-SÎMÎN-İ2-daneshvar.html?m=1> 03.04.2022
- <https://www.kojaro.com/2022/4/17/193321/SÎMÎN-İdaneshvar-first-female-writer-modern-literature/> 03.04.2022
- <https://seemorgh.com/culture/literature/literature-papers/53185-53185/> 03.04.2022
- <https://farsdili.emsile.com/node/245> 03.04.2022
- <https://www.1pezeshk.com/archives/2017/11/%D8%B3%D9%87-%D8%AF%D8%A7%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%DA%A9%D9%88%D8%AA%D8%A7%D9%87-%D8%B3%DB%8C%D9%85%DB%8C%D9%86-%D8%AF%D8%A7%D9%86%D8%B4%D9%88%D8%B1.html> 03.04.2022
- Değirmençay, Veyis, (2010), Farsça Edatlar ve Bağlaçlar Sözlüğü, Kurtuba Kitap, İstanbul.
- Gökteke, Gülsüm Cemile, (2019), Sîmîn Dânişver'in "Kime Selam Vereyim?" Kitabındaki Hikâyelerin İncelenmesi, Basılmamış Yüksek Lisans tezi, Konya.
- Yıldırım, Nimet (2006), Farsça Dilbilgisi, Fenomen Yayınları, İstanbul.